

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSEI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Égész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér. (L.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Anglia nem koronáz.

London, június 24. A koronázó ünnepségeket bizonytalan időre elhalasztották. *Edvárd király állapota oly súlyos, hogy ma hirtelenül operációt kellett rajta végezni.*

(L.) Anglia nem koronáz. A nagy, a világraszóló ünnepségek hirtelenül abbamaradtak. A Londonba érkezett királyi hercegek, rádzsák, gyarmat-miniszterek üdvözlés helyett kondoleálnak. *Edvárd* király, a hatalmas imperium meggyarapítója, királyi és császári trón helyett komor betegágyba került. A birodalom diszruhás nagyjai helyett aggódva állják körül ezt a betegágyat műtő-zubbonyban sir Thomas Barlow és sir Francis Leaking. Operáló kés és vegyszer a kezükben. A szomszéd szobában csöndesen sir a királyné.

Ki látott koronázást, amelybe ilyen komor kép festődik?

Tegnap még ünnepi mámorban uszott London, amely él-hal az ilyen csillogó alkotmányos ritusokért. Szinte hihetetlen, milyen sokaság gyülekezett a fővárosba: a londoni táviratok nem győzik emlegetni a szeretlen számokat. Az utcákat, amelyeken a koronázási menetnek végig kellett volna vonulnia, jobbra, balra a tribünök hosszu sora szegi be. Egy ablakért tízezer koronát is fizettek kíváncsi polgárok. London ma egy napon annyi ételt fogyaszt, mint az egész Balkán. Milliókat költöttek ceremóniás öltözetekre, diszfogatra. Mozgósítva volt az egész világ minden fejedelmi udvara: császárok, királyok, fejedelmek, republikák képviselői érkeztek Londonba bőséges kísérettel, olyik egy hónapig utazott szakadatlan, hogy ott legyen a nagy eseménynél. Mesés banketeken ettek-ittak a király egészségére. Sőt megvolt a nagy ceremónia előzetes ceremóniája is: fényes recepció a királyi udvarnál, bemutatások, fogadások, üdvözlések. Maga *Edvárd*

király és a királyné mondták az istenhozotat. És míg mindez rendben, sorban folyt az udvarban és London utcáin, azalatt a Westminster-apátság ősi gót ívei alatt folytak a nagy ünnep főpróbái. A canterburyi érsek, a birodalom nagyjai, hogy hibátlanul folyják a ceremónia, próbaképpen megkoronázták *Edvárd* főhadsegédét. Ezalatt az apátság egyik termében Párisból érkezett műiparosok tisztogatták, újraaranyozták, díszítették a királyi trónt. S mindez hiába. Nem lesz koronázás. Legalább egyelőre és jó időre nem, mert a betegség, amely *Edvárd* királyt súlyos betegágyához köti, a legveszedelmesebbek egyike. Peritífitisznek hívja az orvostudomány. Kevés ember menekül meg belőle.

Ugy látszik, hogy *Edvárd* király híres specialistái, sir Thomas Barlow és sir Francis Leaking nem vélték a király betegségét oly fenyegetőnek, mint amilyennek az ma bizonyult. Mert ha felismerik vala igazi természetét, nem lehet, hogy már napokkal ezelőtt ne mondták volna le az ünnepségeket. Mindössze csak néhány napi nyugalmat ajánlottak koronás páciensüknek, de a pihenés jótékony hatása csupán egy napra enyhített a király baján. S most épp a nagy esemény előestéjén megbosszulta magát a tegnapi banket, recepció, a kihallgatások sora.

Éppenséggel nem lehet sejteni, hogy mi fog most történni. Ugy látszik, a súlyos baj hosszú időre lehetetlenné teszi a koronázás szertartását. A fejedelmi vendégek jó része visszautazik hazájába. A londoni piac pedig milliókat talán nagyon sok milliót veszít majd. És a királyi betegágy felett láttatlanul ott lebeg egy sötét angyal, az élet és halál ura. Vajjon el tudja-e onnan hessegetni az orvosok tudománya?

Hirtelenül villan bele e ragyogó készülődésekbe ez a tragikai sugár. Lesznek, akik végzetdrámát látnak benne s visszagondolnak arra a rettenő háborúra, amelyet *Edvárd* király örökségül kapott az anyjától s amelyet

tüzzel-vassal folytatott Dél-Afrikában. Anglia impozáns hatalma volt angazsálva e véres háboruban s Anglia oly hatalmas, hogy a koronázási ceremóniák fényének emelésére békét is tudott köttetni a boer vezérekkel. Lesznek, akik magukban elmondják Arany ama megrázó balladáját, amely szintén egy *Edvárd*ról szól és a walesi bárdok helyébe a boer farmereket gondolják. Nemcsak Walesben gyilkoltattott meg a nép felséges szabadsága, hanem messze Dél-Afrikában is — fogják mondaní. És akik izzón szeretik a szabadságot, látni fogják a londoni tragédiában a Nemezis kiirhatatlan, örök, abszolút törvényét. S egy másik országban, amelynek koronája szintén *Edvárd*ra szállt, lesznek ir patrioták, akik bibliájukat ütik fel a londoni hirre s elimádkozzák belőle az igazságosztó istenről szóló hatalmas strófákat.

Lejebb, az európai kontinensen, részvétet kelt a sötét hir. Idős férfiu *Edvárd* király, évtizedeken át volt az angol korona várományosa s ez a korona csak most szállt rá, amikor őszbe csavarodott a haja. Hivatása csak most kezdődne igazában. S mint egy modern Tantalusz elől: elibben előle a királyi korona, amikor épp kezét nyújtja érte.

Oly kevés idő mult el, amióta *Edvárd* király szuverénnek mondhatja magát. Csáladjában volt már egy ilyen tragikus uralkodó: a száznapos császár, *Edvárd* nagybátyja. Őt is egy szörnyű kör vitte a másvilágba. Uralkodása szép és nemes volt. *Edvárd* királyról is dicsérettel mondhatják el, hogy eddigi rövid uralkodásának utolsó szakaszában őszintén kereste az emberseges békét.

Nehéz kórágynan élet és halál közt fekvén, komoly gondolatok járhatják be agyát. Egy uralkodó gondolatai, akinek át kell éreznie, hogy kiváltságos helyzeténél fogva neki kell a népek szabadsága első őrének lennie. Ha majd *Edvárd* király kimenekül ebből a veszedelemből, az átélt szenvedések-ből új kormányzói erényeket meríthet. Atéli

TÁRCA.

ÚJ VILÁG.

— Történelmi regény. —

Írta: JÓKAI MÓR.

Oh, hogy szeretném ezt a regényt ezen a ponton befejezni! Lenne belőle egy mindenkit megnyugtató, becsületes családi történet.

Ime, itt van egy asszony, aki annyit szenvedett, annyit türt, annyit áldozott, hogy kiérdemelte vele a martíróné nevét: ifju szive tele vágyakkal, lelke csupa hűség, odaadás, s aki soha boldog nem volt, érénye visszatiltá attól a boldogságtul, amiben a családott nők *mellán* vigasztalást keresnek: most ez felszabadult kinzó láncaitól, melyek, mint *Andromedát*, a szörnyeteg martalékául fogva tarták, keze és szive szabad, 3vé az élet, a világ!

Aztán itt van az a férfi, aki ezt a nőt szereti, imádja, aki hű pártfogója volt éveken át, egy bűnhöz hasonló gondolat nélkül; egy eszményi férfi, diesőséges viador a harcban, az isteni szabadságharcban; azontul is hatalmas védelmezője azoknak, akiknek a pártfogása lelkerő bizott, — nem az a mi lengyelünk, akinek hivatása egy uriházat mulattatni, dözsolva, minden

bolondságot a gazdájával végig elkövetni, hanem aki észszel, tapasztalattal rendbe tud hozni egy megriagzott ősi birtokot, aki a veszni induló nagybirtokost ujból, meg ujból kiragadja a végveszély örvényéből, aki merész vállalkozó szellemével, tudományos ismereteivel a sziklasivatagban kinsbányát nyit meg a vidék inséges lakosságának, az egész országnak s önmagát is gazdaggá teszi vele, aki mintaképe a férfiu becsületnek, s aki imádja, szereti, bálványozza ezt az asszonyt, bár soha egy szóval, egy sóhajtással nem árulta el ezt neki.

Hát nem kell-e boldoggá lenni ennek a két embernek?

Hát nem a szabályszerű költői igazság, de maga az emberi, az isteni igazság követeli-e, hogy ez a két rokonszenves alak most végre, annyit visszás esemény után egymásó legyen?

Nem lehet! Nem lehet!

Végig kell folytatnom a történetet, a keserű befejezéseig.

Az isteni jószág hatalmas ur, de az emberi törvény hatalmasabb.

Az isteni akarat azt sugallja: „szeressetek“ az emberi törvény azt harsogja: „gyűlöljetek!“ s a szeretet gyöngeség, a gyűlölet erő.

Natalia és Negrotin annyira voltak már, hogy tegették egymást.

Mindennap együtt étkeztek. E közben a férfi-embernek sokféle furcsaságai kerülnek tudomásra.

Nálunk magyaroknál furcsaság az, ha egy férfi nem élvezzi a disznóhust. Hogyan lehet az, a felséges malacpörkölet, a drága jó füstölt sonkát nem szeretni? S mikor mások a reggelizésnél nagy gusztussal falatozzák a finom paprikás-szalonnát, akkor ez az ember a vajaskenyérnek ad elsőbbséget.

No hát lengyel! Ez elég magyarázat.

De hát a másik talány? Negrotin nem jár soha templomba. Pedig az az Aramies olyan szépen tud misézni. Hát nem ehhez a vallásfelekezethez tartozik? Ez is kimagyarázható. Vannak egyáltalában emberek, akik soha sem járnak templomba: azért kegyes, istenfélő emberek. A kápolna-ajtóig elkiséri *Nataliát*, ott felnyitja az ajtót, bebocsátja, s maga visszafordul.

Egy emlékezetes napon *Natalia* fehér ruhában jött *Negrotin* elé, fehér főkötő a fején. A gyászruhát letette, a szomorú év betelt.

Negrotin alakján észre lehetett venni a megremegést. Nem tudott szóhoz jutni.

— Nos hát, hogy nézek ki ebben a fehér ruhában? — kérde *Natalia*.

(Folytatása következik.)

a végeztet határozataiból azokat a testi-lelki szenvedéseket, amelyeket ezrek és százezrek éltek át csak nemrégiben a csaták gyilkos tüzeiben. Nagy dolog, ha egy uralkodó megérti a népek szenvedését: magasabb jelentőségű tanulság nem kell a koronának ennél az egynél, amely minden halandóval közös. A szegény király, aki legnehezebb harcát most vívja s akit kínos szenvedés gyötör: a ceremóniákból kiragadva csak embernek érezheti magát. S emberségesen fog uralkodni. Aki ily nehéz megpróbáltatáson esik át: abból jó király lehet. S Anglia összes templomaiban talán ezért is imádkoznak a hívek százezrei. Minket, távollátókat megindít ez a hirtelen, tragikus fordulat. Nemcsak Anglia szüvevénye felé fordul részvétünk, hanem az ember felé is, akit a sors belekényszerített a legnehezebb iskola végigjárásába.

BELFÖLD.

A kereskedelmi szerződések felmondása. Koerber ur már megint babérokat arat. De persze, ismét csak olesó babérokat. Hősies pózba vetve magát, azt az értesítést küldte a magyar kormánynak, hogy a folyó év végén fel kívánja mondani a külföldi államokkal fennálló kereskedelmi szerződések. Könnyű volt neki. Hiszen csak a minap jelentette ki Széll Kálmán a magyar képviselőházban, hogy bár a felmondás kérdéséről nem nyilatkozhat, de biztosít mindenkit, hogy Magyarország a folyó év végén a külfölddel szemben szabad lesz a keze. Ebből megérthette mindenki, hogy a magyar kormány e hó végéig notifikálni fogja Auszriának a maga felmondási szándékát, ami teljesen egyértelmű a felmondás tényével, — ha ugyan az osztrák kormány már előbb nem nyúl ugyanezen rendszabályhoz. Hát bekövetkezett az utóbbi eset, ami hatásában ugyanaz, mintha a magyar kormány notifikálta volna a felmondást, mert a lex Széll szerint a közös külügyminiszter a két állam bármelyike kívánságára felmondani tartozik a fennálló szerződések. Koerber ur szerény ember, ha ennyi babérral is beéri.

A miniszterelnök Budapesten. Széll Kálmán miniszterelnök ma este a székesővárosba érkezett.

Nemzeti védekezés. A magyarság térvessző egyes megyékben, amelyekre a népszámlálási statisztika legutóbbi eredményei rámutatnak, kívánatosak teszik, hogy annak okai kifürkésztesenek s lehetőleg elháríttassanak. Mint a M. N. értesül, e tárgyban a kormány rendeletet készül kibocsátani az illető törvényhatóságokhoz. Igaz örömmel és megnyugvással vesszük tudomásul

A bor.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: *Salgó Zoltán.*

Rácsapott öklével az asztalra, hogy csak egy táncoltak a poharak. Tele volt füsttel a levegő, ráterült nagy lomhán az asztal körül ülőkre. Kissé már kótyagosak voltak mindannyian, legjobban Gelencsér János. A sok üres üveg közt csak elvétve akadt egy-egy, abban is már a fenekét kereste a bor. Csilingelő hangot adtak az üvegek, ahogy egymáshoz ütődtek, mikor Gelencsér János újra meg újra rácsapott az asztalra.

— Hazudtok, ha mondom. Kutyák vagytok mindannyian. Pletyka-népség. A más becsületbe vájkáltak. Ez a mesterségtek, ugy-e? ... Hogy az én asszonyom nem becsületes? Hát ki az akkor? ... Aldott egy asszony az. Nem néz a' senkire. Ha baja van, hát elsirja magát; aztán igaz is, hogy mindig macerál azért, hogy olyik napon iszogatok, de hát ha ilyenek született. De már azt ne merje mondani senki, hogy nem becsületes. Rongy nép vagytok. Ráfognátok az angyalra is, hogy nem tisztességes. De merje még egyszer mondani valamelyik, hát ... Egy szóval, mondom: elég legyen már! ...

— No, no János, nem kell azért úgy kiabálni. Hiszen mi se úgy mondtuk azt. Csak hallottunk egyet-mást erről is, arról is; el se igen hittük, aztán gondoltuk, ha igaz, hát felnyitjuk a szemedet, mert hát mégis csak a becsület a fő, vagy mi. No, ennyi az egész. Ugy is gondoltuk, hogy nem zörög a falevél, meg micsoda.

ezt a híradást. A kormánynak ez a terve arról tanuskodik, hogy Széll Kálmán éles pillantása és éber hazafias lelkiismerete fölismerte a veszedelmet, amely a statisztikának azokban a szomorú adataiban jelentkezik s rendszeres védekezésre készül. Az az oknyomozó adatgyűjtés egy nemzetiségű politikának van hivatva biztos alapot szolgáltatni.

Mangra körül. Némely lap ma azt írta, hogy a nagysebeni görög-keleti román püspöki zsinat Mangra Vazultól megtagadta a püspökségre való kánoni képtisést. Ezzel szemben ma a Magyar Távirati Iroda nagysebeni távirata azt jelenti, hogy a zsinat csak ma vizsgálta meg Mangra kánoni minősítését és megválasztásának szabályszerűségét, s hogy semmi kifogást nem tett ellene. Mangra e szerint a kánoni képtisést megkapta, ez azonban még nem jelenti a megerősítést.

A zsinat határozatáról szóló téves értesüléssel egyszerre egy bomba röpült ki, nyilván Mangrák táborából, egyenesen neki a Hamsea-párt legkiválóbb emberének, Gáll József főrendiházi tagnak, akit azzal akartak tönkretenni, hogy tendenciózusan közölték egy állítólagos házkutatás hírért, amelyet a *Cartea de aur* című könyv és egyeből ígató iratok terjesztése miatt tartottak nála. Ezzel a hírrel szemben most Gáll József hosszabb nyilatkozatban védekezik. Elmondja a vázlatos történetét hosszú közpályájának, amelyet szelvében hazafiasnak, loyálisnak és érdemesnek ismer a közvélemény. Valótlanságnak jelenti ki azt, hogy budapesti háznál házkutatást tartottak. *Lukarezi* birtokán járt a vizsgálóbíró, de ott sem tartott házkutatást, hanem előkérte a *Cartea de aur*, amelyet a tisztartó oda is adott. Erről a nyilatkozat ezeket mondja:

Az, hogy a *Cartea de aur* (Aranykönyv) nevű könyv, melynek lefoglalását a nagy-sebeni vizsgálóbíró nemrég elrendelte, lukarezi háztartásomban szintén megvolt, hazafiságom bemooskolására, azt hiszen, okot nem szolgáltatathat, mert azon könyv nem volt elkülvia, midőn nekem megrendelés nélkül megküldetett, szerkesztője nem állott politikai ígató hírében, a mű egyszerűen „historiai visszajáratásnak” volt jelezve a románok eddigi politikai ténykedéseire s hazánkban jelent meg, nem lehetett tehát szeltemem sem, hogy az a magyar állam elleni igazságtartalmazna és közügyekben elfoglaltságom miatt eddig időm sem volt abba betekinteni; nekem egyébként a román nyelvű irodalmi művek, amelyek a hazában jelennek meg, egyáltalában megküldetnek a román irodalom pártfogása végett.

Minden elfogulatlan ember beláthatja ezek szerint, hogy az ellenem szórt gyanúsítások teljesen alaptalanok.

Ez igazán nem nehéz belátni, ismerve az ősz politikus multját és jelenét. De különben is nagyon furesza eredményekre vezetne az, ha az ember politikai meggyőződését a könyvtára sze-

rint itélnék meg. Hiszen akkor anarkhista hírébe keveredhetne a legjámorabb bibliofil, csak azért, mert a könyvtárában megtalálhatók Proudhon, Bakunin, Most, és hazaáruló lenne minden magyar ember, aki Lustkandit vagy a Vaterlandot olvassa. Ez a vádaskodás tehát amilyen rosszakaratu, épp olyan neveléses is s valamint Gáll Józsefnek nem árthatott, azonképpen nem használhat Mangrának.

Lemondó képviselő. Jakabffy István, a hont-megyei szalkai kerület országgyűlési képviselője, kinek kérvénnyel megtámadott választása ügyében a Kuria csütörtökre tüzte ki az ítélet kihirdetését, ma értesítette a képviselőház elnökségét, hogy mandátumáról lemond. A képviselőház elnöksége rögtön értesítette a lemondásról a Kuriaát, mindaddig azonban, amíg a Kuria az eljárás megszüntetéséről nem tudósítja a Ház elnökét, új választásról nem lehet intézkedni.

A sátoralja-újhegyi petíció. A Kuria első választási tanácsában ma folytatták a Dókus Ernő sátoralja-újhegyi mandátuma ellen beadott petíció tárgyalását. A mai napot is teljesen kitöltötte a tanuvalomások ismertetése. A tanuk egy része azt vallja, hogy tudomása van a választási elnök erőszakoskodásairól. Látták, hogy az elnök főügyrát a Buza-pártiak szekerére s le akarta tépni a jelvényeiket. Arról is tudnak, hogy a kormánypártiak a függetlenségüket beszorították a Dókus-párt tanyájára, a Vörös ökröszállóba s mikor a Buza-pártiak belülről döngötték a kaput, az elnök huszárokkal megtisztította a teret. Vannak azonban szép számmal oly tanuk is, akik azt vallják, hogy a Buza-pártiak erőszakoskodtak, Gróf Hadik Béla főispán, akit szintén kihallgattak, azt mondja, hogy a választási elnök járt nála s panaszkodott neki a Buza-pártiak erőszakoskodásáról, de panaszkodott neki dr. Fried Lajos is a Dókus-pártiak ellen. A tárgyalást holnap folytatják.

KÜLFÖLD.

A bolgár királyság. Ismételten jeleztük már azt a tervet, amelyet Ferdinánd fejedelem pétervári udvarlásában megpendített, hogy Bulgáriát királyságra emelje. A terv nem új s már az osztrák-magyar Balkán-egyezmény megkötésekor is szóba hozták volt, de a tényleges kezdeményezésre Ferdinánd fejedelemnek csak most nyílt alkalma, hogy Miklós cár Péterváron olyan kegyesen fogadta. Egy a bulgáriai dolgokban jól értesült bécsi lap ma diplomáciai forrásból a következőket írja:

Az a tény, hogy Ferdinánd fejedelem pétervári tartózkodása alkalmával Bulgáriának királyságra emeléséről tárgyalt, a diplomáciai körökben nem maradt titok. *Sztancov* pétervári ügyvivőnek meghatalmazott miniszterre kinevezését már ennek az előjelének tekintették és mivel ez a kinevezés a fejedelem pétervári sejourja alatt történt, ez azt mutatja, hogy Oroszországnak minos elvi kifogása a fejedelem terve ellen.

— Hát hiszen nem is lenne csuda, ha megcsalt volna. Cudar ember vagyok. Nem használ a szép szó, mindig visszatérek az italhoz. De hát az asszonynak is tudni kell, mi a becsület. Ha megunt, szólj volna nekem. Jó ura voltam másképp mindig, nem nyultam hozzá egy ujjal se soha. De azt nem engedtem, hogy világ eszűfára adja a becsületem. Nem én. Inkább megfogtom. Ha hazudni fog, megfogom azt a hosszú, fekete haját, aztán ... Mindjobban elhitette magával, hogy igaz a dolog. Mindig dühösebb lett. Mire a ház elé ért, már veres volt az arca a bortól is, a dűhtől is. Beruga az ajtót.

— Jer elő asszony! Ide nézz a két szemem közé. Az igazat mondd. Széltiben azt beszélik a faluban, hogy megcsalsz. Más után vettedet a szemed, mikor hites urad van. Ne beszélj, míg én beszéllek. Hát bitang jószág az én becsületem? Olyan, mint a rongy, melyet szét lehet tépni, aztán sarokba vetni? Mentél volna el tőlem, ha rám untál. Nem tartalak vissza.

— Nem is kellett volna az enyimhez kötni az életet. Ilyen voltam én legénykoromban is. Se jobb, se rosszabb ... Te, asszony, ha igaz, hogy céda vagy, hát isten legyen neked irgalmas! ... Az asszony csendesen sirdogált. Valaha szép lehetett. Az idő, meg a bánat kissé megviselte. Szemrehányóan, szaggatottan beszélt.

— Kelmed megint a kocsmból jött. Ivott. Mindig iszik, hasztalan kérelem. A pajtásai telebeszélk a fejét. A szomszéduram, meg a komámuram. Mind rám agyarkodik. En rámm hallgat, nekik egy szóra elhisz mindent. Hogy én csalom meg kendet? Kivel? Kinek kellet én már? Régen taposták utánam a földet. Kelmed-

De hát ez csak ugy az eszünkbe jutott. Itt a pohár, oszt' igyunk.

Gelencsér János nem nyúlt a pohárhoz. Összerincolta a szemöldökét, mintha gondolkodnék valamin. Hogy hát igazán nem zörög a falevél, meg ugy tovább. Aztán meg ő rosszul bánik az asszonnyal. Akárhányszor kéri, hogy vessen el magától az italt, ő csak visszatér hozzá. Kissé zavaros volt már a gondolkodása, az ital mintha elbutította volna. Sokkal csendesebben is beszélt, mint az előbb. Talán azért is, mert voltak többben a kocsmban, aztán akár van valami a dologban, akár nincs, nem kell azt mindenkinek tudni.

— Hát hiszen ti se vegyétek egészen ugy, ahogy mondtam. Tudjátok, az ilyen dolog, ha még az ital is hozzájárul, megzavarja kicsit a magamfajta parazszi ember esztét. Az is igaz, hogy ti is csak ugy halottátok, meg aztán nincs semmi lehetetlen ... Csak nehezen veszi be a fejem. Kemény egy kicsit. Aztán nem olyan asszony az enyim. De hát hazanézek mégis, oszt' kivalatom. Nem szokott hazudni, meg aztán miért is hazudna?! Ha megunta velem az életét, elengedem én békeséggel, nem tartok magammal semmit az őrből ...

Nagy lassan feléihelődött, aztán nekiindult. Olyan ember benyomását tette, aklakar is menni, meg nem is. Vissza-visszanézett, mintha ugy gondolná, hogy hát nem illik mégse így nem bízni az asszonnyban.

Abogy kiért az utcára, már nem habozott. Kissé támoogyva ment, az utcát is elvétette előbb. Chaotikus kavargás volt a fejében. Még maga sem tudta, mit fog otthon az asszonnyal mondani. Morfondirozott.

Ausztria-Magyarország részéről előreláthatólag szintén nem fogják ez ellen kifogást tenni, ha a kérdést hivatalosan is szóvá teszik, ami eddig azonban nem történt meg. Más kérdés azonban az, hogy a Balkán-államok udvarai, nevezetesen a porta, hogyan fogja fel ezt az ügyet. A Balkánon divó léteikénység és az a bizalmatlanság, amelyely a porta minden hasonló törekvéssel szemben viselkedik, arra enged következtetni, hogy a porta nem egykönnyen fog beugyezni a berlini szerződés pontozatainak megváltoztatásába, ami nélkül pedig a rangemelés nem történhetik meg. Mindenesre hosszas és fáradságos tárgyalásoknak kell ezt megelőzőnk, épp úgy, mint a krétai kérdés megoldása alkalmával történt.

A koronáció elhalasztása.

Budapest, június 24.

Megdöbbenéssel értesül az egész világ arról, amit az angol követségek ma mindenütt notifikáltak, hogy tudniillik az angol koronációt VII. Edvárd király betegsége miatt bizonytalan időre elhalasztották. Hosszabb idő óta rebesgették már a király betegkedését, de a híreket félhivatalosan mindannyiszor megcáfolták s maga a király is, ki — mint most kitűnik — tényleg nagybeteg volt, a legnagyobb erőfeszítéssel törekedett arra, hogy a fölbresztett várakozásokat meg ne csalja s a hagyományos szertartások szerint megkoronáztassa magát, azt remélvén, hogy a válságos állapot bekövetkezése el lesz odázható addig s orvosi azután is hozzáláthatnak egészsége helyreállításához. A királyok fölött is uralgó természet azonban kegyetlenül meghusított ezt a jámbor szándékot s nyilván a végső vesztély állott be ma, amennyiben az orvosok kijelentették, hogy a szükségessé vált operációt egyetlen nappal sem halaszthatják el tovább. Az operáció ma meg is történt — elég szerencsésen, de a koronázás megtartásáról egyelőre szó sem lehet. A már Londonba gyülekezett összes fejedelmi vendégek, Anglia egész főnemessége, a roppant brit birodalom valamennyi részének összes hivatalos képviselői mind hiába időznek a brit fővárosban a százezrekre menő kívánsi ünnep-lökkel együtt. A tömegtelen kincsek, melyeket ruhákba, ékszerekbe, koronákba, fogatokba fektettek, hiába pazarlódtak el. A koronázás egyhamar nem lesz megtartható. Az elhalasztásról és a király betegségéről szóló távirati tudósításaink itt következnek:

(Az elhalasztás.)

Bécs, június 24.

A koronázás elhalasztásáról a mai nap folyamán értesítették az összes hatalmakat, minek alapján a bécsi angol nagykövetség a következő közleményt bocsátotta ki:

Londonból érkezett hivatalos távirati

hoz mentem. Akkor is ilyen volt. De mégis csak más volt. Erősen fogadtam, nem iszik több italt. Soká meg nem állta... Beletörődtem már. De ilyet nem érdelek. Kitarok hűségese az én uram mellett. Ha szeret, akkor is. Ha megver, akkor is. Mert kelmedet fogadtam uramnak a sirig. Ne menjen kelmedet többet a koszmába. Ne igyék több italt. Bajt hoz még majd egyszer...

Kissé elszégyelte magát az ember. Hamar változott a beszéde.

— Jó, jó, asszony. Nem kell azért rini. Tudom én, hogy hűséges a lelked. Csak hát sokat beszéltek. Aztán hát csak ember az ember. Ne sirj, no. Megpróbálok elvetni magamtól az italt. Visszamegyek és megmondom azoknak a szajkóknak, hogy hazudtak. Rossz a lelkük, azért beszélnek...

— Ne menjen vissza — kérlette az asszony. — Megint csak ott marad. Heves a természet, összevész velük, aztán valami bajt talál csinálni. Maradjon itthon, fekdőjön le kelmed.

Már kinn volt a pitvarban Gelencsér János. Onnan szólt vissza.

— De bizony megmondom nekik. Meg én. Ne vájkáljanak a más becsületibe. Ha mégegy szer teszik, hát széthasítom a fejüket.

Ahogy kiért az udvarra, még mindig kiabált. — Megmondom a kutáknak, hogy hazudtak. Szemükbe vágom.

Aztán dűnyögve tette hozzá:

— Meg azért megiszom a boromat. Kifizetem. Ne veszzen kárba...

jelentés szerint VII. Edvárd király betegsége miatt a koronázást bizonytalan időre elhalasztották.

London, június 24.

A Reuter-ügynökség jelenti: A norfolki herceg utasítást kapott a királytól, hogy adja tudtul a királynak azon való mely sajnálkozását, hogy komoly megbetegedése miatt el kell halasztani a koronázás ünnepét. Ennek következtében a Londonban tervezett összes ünnepségeket, elhalasztják, de a vidéken tervezett ünnepségeket úgy reméli a király, a megállapított program szerint meg fogják tartani.

London, június 24.

A lordmayor tudatta az összegyűlt citybeli városi tanácsosokkal, hogy a fővármestertől vett értesítés szerint a király vakbélgyulladásban szenved.

A belügyminiszter táviratilag közölte a lordmayorral, hogy a koronázást meghatározhatatlan ideig el kell halasztani. Az orvosok szerint a koronázást az időn már aligha lehet megtartani, mert a király legalább három hónapig lesz kénytelen az ágyat őrizni.

London, június 24.

Legelőször a Westminster-apátságban tudták meg, hogy a koronázást elhalasztották. Ott éppen próba volt a koronázás szertartásához, amikor föllát a londoni püspök és Lord Escher nevében, aki a norfolki herceggel együtt vezeti a koronáció rendezését, kijelentette, hogy a koronációt elhalasztották a király betegsége miatt és hogy a királyt délben meg fogják operálni. A próbát azonnal abbahagyták és istentiszteletet tartottak a király szerencsés felgyógyulásáért.

A király elrendelte, hogy a London félmillió szegényének rendezendő lakomát a meghatározott időben tartják meg és a vidéken ne halasztsák el a tervezett ünnepeket. Egyidejűleg a nagy tribünök tulajdonosai biztosítási kötvényeket kaptak, hogy abban az esetben, ha a koronázás hosszú időre marad el, megtérítik veszteségeiket. A koronázás elhalasztása leirhatatlan izgatottságot keltett a városban. A történelem nem tud arra esetet, hogy valaha is elhalasztották volna a meghatározott napról koronázást — a király betegsége miatt.

A lakosság körében nagy a zűrzavar. Növeli az izgatottságot az, hogy mindenféle a küszöbön levő katasztrófát híresztelik.

London, június 24.

A tőzsdén a koronázás elhalasztásának és a király betegségének híre nem okozott panikot, mert csak kevesen voltak együtt. A részvények általában hanyatlottak. Nem bizonyos, hogy a tőzsde szerdától szombatig zárva marad.

London, június 24.

Leirhatatlan az a megdöbbenés és fájdalom, melylyel a lakosság a király megbetegedéséről és a koronázás elhalasztásáról szóló híreket fogadta. Az első jel, mely nyugtalanságot keltett, az volt, hogy a fontosabb hírszolgálati irodák képviselői a Buckingham-palotába hívták, ahol Sir Francis Krollis, a király magántikára közölték velök az ország első orvosi által aláírt bulletint. Időközben a hír eljutott az alsóházba. Táviró és telefon útján nyomban bejárta a híregész London. Az utcákon ünnepi kedvben hullámzó néptömegek mély megdöbbenéssel fogadták a hírt és rémület fogta el őket, midőn az estilapok és nagy hirdetésmények tudatták a történeteket. A tőzsdén a konzolok árfolyama erősen esökkent, mert az első hírek teljes jelentőségét mindenki nyomban felfogta. Mindenki reméli a legjobbat, de el lehet mondani, hogy minden szív reszket. A laikus szemének úgy látszott, hogy a király tegnap, midőn a Buckingham-palotába érkezett, jó színben volt, de az orvos világosabban látó szeme, mely élesen megfigyelte őt, felismerte, hogy nagybeteg. A király betegségének a pusztá neve is rémületet kelt.

(A király betegsége.)

London, június 24.

Dr. Barlow, a híres specialista állandóan a windsori kastélyban tartózkodott, nehogy bármely szükséges rendszabályt elmulasztassanak. Előbb csupán annyi szivárgott ki, hogy a királyt az utóbbi hetek mozgalmái idegessé tették. A hivatalos jelentések szerint azonban Barlow inkább mint társalkodó, semmint orvos időzött a kastélyban. De már akkor is voltak, akik kételkedtek abban, hogy a király képes lenne a koronázással járó fáradsalmakat elbirni.

A hivatalos titkolózás a legkülönbébb ta-

láltságokra szolgáltatott alkalmat. Így már a múlt évben az a hír terjedt el, hogy a királynak gégerákja van és már csak suttogva tud beszélni. Ezt azonban megcáfolták, sőt maga a király tünnetleg kereste a nyilvánosságot, hogy hangosan beszélgethessen. Nemsokára azt beszéltek, hogy a királynak májrákja, majd hogy vesebaja van, és hogy a marienbadi vagy a karlsbadi kurát fogja használni. Ebben az évben már szibajti emlegettek és mikor a múlt héten a király rosszul lett, azt kolportálták, hogy a királynak csak zubbaja és gyomorbaja van. Tény az, hogy a király a múlt évben egy éjjel fuldokolni kezdett és hirtelen operációt kellett rajta végrehajtani. Állítólag a múlt héten szintén megoperálták a királyt.

A tényleges bajt egy hivatalos jelentés ma így adja elő:

A király, aki vakbél körül való gyulladásban (perityphlitis) szenved, szombaton annyira jól érezte magát, hogy remélhető volt, hogy a koronázás, — minthogy a király igen kimélte magát — a megállapított időben megtörténhetik. Tegnap este azonban a király állapota annyira rosszabbodott, hogy ma operáció vált szükségessé.

Lister, Thomas Smith, Thomas Barlow, Francis Leaking, Frederick Treweas.

Berlin, június 24.

Illetékes helyen már délben tudták, hogy a király vakbélgyulladásban szenved és hogy Lister, a király udvari orvosa sürgős műtétet javasolt. Udvari körökben kinos megdöbbenéssel fogadták ezt a hírt, noha nem volt váratlan. Régen tudták, hogy Edvárd király beteg és nem is adtak hitelt azoknak a hivatalos londoni jelentéseknek, amelyeknek az volt a céljuk, hogy a lakosságot megnyugtassák. Itt abban bizakodtak, hogy a király nagy kötelességtudásával le fogja küzdeni szenvedését, míg a koronázás véget ér és éppen abban látják a helyzetnek nagyon is komoly voltát, hogy a koronázást mégis elhalasztották.

Bécs, június 24.

Az itteni angol nagykövetségre eddigelőre még nem érkezett hivatalos jelentés Edvárd király betegségről.

Diplomáciai körökben már napok óta tudják, hogy a király beteg, de az angol követség a kérdészködésekre mindig azt válaszolta, hogy a király nagyon meghűt, nem kimélte magát, ennyi az egész baj. Később azt felelték, hogy a király zsábjában szenved. Szombaton még nagyobb bizonyossággal beszéltek diplomáciai körökben, hogy Edvárd király komolyan beteg; mikor pedig híre jött tegnap, hogy a király megjelent az udvari ebéden, a beavatottak azzal vizsgálták egymást, hogy a királynak mégis sikerült nagy erőfeszítéssel eltitkolni baját és így valószínűleg a koronázás is zavartalanul fog végbemenni.

Notnagel tanár ma egy újságíró előtt úgy nyilatkozott, hogy a londoni jelentésekből nem tudja megállapítani, vajjon veszedelemben forog-e a király élete, vagy sem és hogy az operáció a halális veszedelem parancsolta-e. Valószínűnek tartja, hogy a műtétet azért sietteték, nehogy a baj a hashártyára terjedjen át. Amnyi bizonyos, hogy a vakbélgyulladás halálos kimenetelű is lehet, de nem feltétlenül halálozhoz.

(Az operáció.)

London, június 24.

A király állapotáról ma délután a következő orvosi jelentést adták ki:

Az operációt délután 2 órakor a Buckingham-palotában sikeresen végrehajtották. A műtéttel egy nagy kelést távolítottak el.

A király jól állotta ki az operációt és állapota kielégítő.

London, június 24.

A királyt a műtét alatt chloroformmal elaltatták. Az operáció híre szerint, jól sikerült. Követlenül a műtét után a király felébredt.

Az alsóházban Balfour tudatta, hogy az operáció már megtörtént és a király jól állotta ki. Most már a király a körülményekhez képest jól érzi magát. Állapota tagadhatatlanul komoly, sőt veszedelmes, de azért nincs rá ok, hogy ő az ülés felfüggesztését kérje, már csak azért sem, nehogy a már amugy is felizgatott nemzetet még jobban felizgassa.

London, június 24.

Délután fél 4-kor a király kielégítő állapota egyre tartott.

London, június 24.

Az operáció után a király rövid időre felbőrdt, azóta nyugodtan alszik. Estefelé a *walesi herceg gyermekeit* a Buckingham-palotába vitték nagyatyjuk ágyához.

London, június 24.

A király állapotáról 6 óra 40 perckor kiadott orvosi jelentés így hangzik: A király állapota továbbra is kielégítő módon javul. A műtét ő felségének nagy megkönnyebbülést szerzett.

(Az angol parlament.)

London, június 24.

Az alsóház mai ülésének elején felállott *Balfour*, a kincstár első lordja és felolvasta a király megbetegedéséről szóló orvosi jelentést, melyet az összes képviselők fedetlen ível hallgattak meg. Balfour azután így folytatta:

Az orvosi jelentés közzététele óta a műtét megtörtént és rendkívül örvendek, hogy közölkésem a házzal, hogy a műtét a legnagyobb sikerrel járt. (Viharos tetszés.) és hogy ő felsége oly jól van, amennyire a körülmények engedik. (Megújuló viharos tetszés.) Még vagyok róla győződve, hogy az a hir sulyos gondtól szabadítja meg lelkünket. Midőn ma reggel értesültem az elszomorító hírről, első gondolatom az volt, hogy a ház az egész népet ért szerencsétlenül jelöl azaz fejtezza ki érzelmeit, hogy elnapolja magát. Bővebb megfontolás után azonban arra az elhatározásra jutottam, hogy az elnapolás nem lenne helyénvaló. Az aggodalom, mely mindnyájunkat eltölt, mindenesetre nagy és még sulyosbítja azok a körülmények, amelyek közt ez a nagy baj ő felségét, a királyi családát és az egész országot érte. Ezért arra a meggyőződésre jutottam, hogy ha a ház oly rendkívüli lépést tenne, amilyen az elnapolás, a közvélemény aggodalma rémületté változnék és a közvéleményben egészen túlzott féltogás kapna lábra a dolgok jelenlegi állásáról. A dolgok állása kétségtelenül aggodalmat keltő és komoly, de e két jelzőnél erősebbeket nem kellene arra használnunk. Még vagyok róla győződve, hogy teljesen helytelen benyomást tenne az, ha a király állapotát olyanakk tekintenénk, amely mellett nem volna helyénvaló, hogy az ország ügyeinek elintézését folytassuk. Ily körülmények közt semmi-éle rendkívüli eljárást nem javasolok és csak azt akarom a ház tudomására hozni, hogy amennyire tudjuk, minden olyan jól tolyt le, amennyire a dolgok állásához képest várható volt. (Élénk tetszés.)

Campbell-Bannerman teljes hozzájárulását fejezi ki a Balfour által ajánlott eljárásához.

Balfour azután még kijelenti, hogy a háznak a koronázás miatt tervezett elnapolását természetesen bizonyítatlan időre elhalasztják, de tekintettel annak a nehézségére, hogy új proklamációt bocssásanak ki, melyely a már kibirdett két nemzeti ünnepet megszüntetik, a ház bizonyára osztozni fog nézetében, hogy csütörtök és péntek, mint kibirdették, ünnepnap legyen.

Azután a ház áttért a napirendre, t. i. a közoktatási törvény tárgyalásának folytatására.

London, június 24.

A felsőházban a király állapotára vonatkozó kérdésre Lord *Salisbury* miniszterelnök kijelenti, hogy most nem lehet egyebet tenni, mint a legjobbat remélni és imádkozni, azzal a tudattal vigasztalódni, hogy kitünő sebészek a legkielegítőbb nézetet táplálják a királyi beteg állapotáról. Ennél határozottabban nyilatkozni lehetetlen. Rendkívül komoly műtétet sikerrel végeztek és minden remény megvan a szerencsés kimenetelre. Tudjuk, hogy három-négy napig és talán tovább bizonytalanságban kell maradnunk. De vigasz van abban, hogy a dolgok jobban alig folytathattak volna. A legjobb esetben is néhány hétnek kell eltelni, hogy ő felsége visszanyerje rendszer egészségét. A betegség leolyását a felgyógyulásig ő felsége szerető alattvalóinak komoly részvétele és őszinte reményei fogják kísérni. Okunk van remélni, hogy a betegség kimenetelre kedvező lesz és mielőbb be fog állani.

(Minisztertanács.)

London, június 24.

Délután 6 órára minisztertanácsot hívtak össze. A hajóhadgyakorlat szombat elmarad. Csütörtökön és pénteken megtartják országsszerte az ünnepeket, azzal a változtatással, hogy az összes templomokban imádkozni fognak a király felgyógyulásáért.

(Az utolsó ünnepek.)

London, június 24.

A tegnapi ebéd, amelyet a királyi pár az idegen követei tiszteletére adott, nagyon fényes volt. Az ebédén *Ferenc Ferdinánd* főherceg is jelen volt kísé-

retével; a király jökedvű volt és egészségesnek látszott. Az ebéd után *cerce* volt, amelyen bemutatták az idegen követei kíséretét.

A Westminster-abbeyben tegnap volt a csütörtöki nagy ceremónia utolsó főpróbája, amelyen rendkívül sok angol főúr jelent meg díszruhában; ott volt a canterburyi érsek is, aki a koronázó szertartást vezette; a királyt első hadsegédje helyettesítette; annak a fejére tették a koronát s neki hódoltak az összes angol főurak.

A próba két óra hosszáig tartott és nagyon jól sikerült.

London, június 24.

A mai nap gyönyörű verőfényes idővel kezdődött. Az utcaán roppant néptömeg járt-kelt. A *tribünülések* s az ablakok ára mesésen felszökött; eddig a legnagyobb rekordot a St. James-Streetben érték el, ahol három keskeny ablakért hatszáz fontot (14.000 koronát) követeltek és meg is adták. Még a legolcsóbb tribünülések ára is két font.

London, június 24.

Korán reggel óta kerékpárosok és kocsik hosszú sora járta be azt az utat, amelyen a koronázó menet elhaladandó volt.

Bécs, június 24.

Mária Terézia főhercegnő leányaival, *Mária Annuciata* és *Erzsébet Amália* főhercegnőkkel ma déli órákban Londonba utazott.

HIREK.

Vizsga után.

— Egy tanítónó levele. —

Nagyon szedtem a fehér orgonavirágot. Legkedvesebb madaram a fecske. Erdélyben láttam kis vizimalmokat. Azóta nagyon szeretem az ilyen kis malmokat is. És sok-sok mindenféle szeretek még nagyon. De a fehér orgonavirágnál, feskemadárnál, kis vizimalmognál még sokkal jobban szeretem a kis gyerekeket. Én nem bánom, hogy a nagyok sokat szenvednek. Az nem lehet másképpen, de azt nagyon szeretném, ha minden gyerekek csak jó dolga lenne itt a földön. Nem ugy gondolom, hogy mindennap süteményt egyenek és csipkés párnán aludjanak a gyerekek. Volna bár minden gyerekek valakije, aki nyugodtan, türelmesen bánják vele és szeresse. No de ez sem lehet.

Jobb erről nem is beszélni. De az lehet, hogy az iskolában jó dolga legyen minden gyerekek. Roppant egyszerű ez. „Szeresd a virágot és ne féltsd szivedet!” Szeresd a gyereket és ne féltsd szivedet! A világ minden pedagógiájánál többet ér egy porszemnyi igaz szeretet.

Az iskola nagyon kedves hely. Az iskola télen be van fűtve. Sok pajtás van az iskolában, akikkel lehet kepecskéket és sok mindenféle más kincseket cseberelni. El lehet mondani egymásnak napról-napról, mi történt tegnap odahaza és mi van készülöben holnapra. Merem mondani, hogy mindig a tanító az oka annak, ha a gyerek nem szeret iskolába járni. A gyerekek nagyon könnyű jól elbánni. Van egy nagyknak látszó kis titka ennek az ügynek: mindig csak a gyereket kell látni a gyereken.

Ugy-e kérem, az nem mulatságos história, hogy felül írjuk a számlálót és alul a nevezőt? Ugyan, hát nem mindegy, ha fordítva történik a dolog? Tessék elhinni, hogy sokkal kellemesebb azalatt titokban babaruhát varrogatni. Azért igazán nem érdemes a gyereket még csak megverni sem. Ismerek valakit, aki azt mondja a tanítványainak, ha nem néznek rá, mikor tanít:

— Nem szeretek engemet, gyerekek? Hát, ha szeretek, mért nem néztek rám? Akit én szeretek, arra én szeretek ránézni...

És így többre halad minden kegyetlenkedésnél. Jóindulattal mindenféle gyereknél eltalálható az a hang, ami biztosan hatásos. És még valamit szeretnék elérni az elemi iskolában. Az első négyosztályban ne tanítsunk könyvből, nem kell más könyv, csak olvasókönyv. És szeretettel kérom, ne tanítsunk

nyelvtani szabályokat, csak amelyekben valami helyesírási célzás van. Oh, én igazán nem vagyok kíváncsi kilenc-tíz éves koromban arra, hogy a „ban-ben” marasztaló rag-e vagy sem. És leckét ne adjunk fel az első négy osztályban otthonra egy felet sem. Írásbeli leckét sem. Soha, de egyet sem. Mindent az iskolában kell megtanulnia a kis gyerekeknek. Azután pedig szabad legyen. Minden fölösleges megérőltetése a gyerekeknek kinzásszámba megy és megakasztja a testi fejlődését és így az értelem fejlődését is. Ha a tanító megtanítja a gyereket a négy osztályban gondolkodni és értelmesen beszélni, betöltötte hivatását.

Nem új dolgok ezek, de mindaddig, míg mindenki nem így tanít, új dolgok lesznek.

Budapest, június 24.

— BUDAPESTI NAPLO. Június 30-án uj

előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A király Bécsben. Bécsből jelentik, hogy a király ma reggel 8 óra 15 perckor kíséretével együtt megérkezett Drezdából és az állomásról egyenesen Schönbrunnba hajtatott.

— A cusztozzal osata évfordulója. A 76-ik gyalogezred soproni zászlóalja — mint *sopronból* jelentik — ma ünnepi misével ülte meg a cusztozzal győzelem évfordulóját. A misére meghívták mindazokat, akik az ezredben valaha szolgálták és különösen azokat, akik a cusztozzal csatában résztvettek. Délben tisztá lakoma volt. A legénységet is megvendégelték.

— Az egyetem új rektoráról. Egy lapársunk értesítése szerint *Ajlay K. Sándor*, a tudomány-egyetem jövő évre megválasztott rektora lemondott tisztéről s ezt be is jelentette *Vécsey* Tamás prorektorának. Ezzel szemben illetékes helyről jelenti egy estilap, hogy a lemondásról *Vécsey* Tamás prorektorának tudomása nincs. Az egyetemi statútumok szerint a megválasztott rektor, ha állásáról le akar mondani, szándékát nem a prorektor, de az elektorok ülésének kell bejelentenie. Ez a gyűlés csütörtökre van összehívva.

— Egy ál-Ljubomir. Nem is rossz. Azt süti ki egy szerb ujság, hogy él Nagy-Beeskereken egy szerb ember, — *Sevics* Demeternek hívják — aki ugy hasonlít Pavlovicshoz, a gyerekerő hőshöz, akár ha ikertestvére volna. Kihozni pedig azt akarják ebből Pavlovicsék, hogy a szegedi gyerekek kizöjja ez a Demeter lehetett, nem pedig az a Ljubomir. Buta mese! A bántalmazott fiukról s a kikindai állomási vendéglo személyzetéről nem is szölvja, akik határozottan agnoszkálják Pavlovicsot, arról sem szölvja, hogy Pavlovics nem tud albit kimutatni: a cempeszét már azon az egy tényen is megdöl, hogy Valkay és Gömör, a két kalauz, a vonaton elkeröte és megtekintette a Pavlovics Ljubomir arcképes képviselői igazolványát. A gyerekerő vadra barátai hiába erőlködnek hát: a nyakán rajtmarad a hurok.

— A szász király temetésén. Mialatt a drezdai udvari templomban Albert szász király gyászszertartása folyt, a sorialat álló gránátos legénység közül hatan rosszul lettek, ugy hogy ki kellett öket vinni a szabad levegőre. A gyászünnepélyen jelen volt fő-törzsorvos megvizsgálta a katonákat s frissítöt adatott nekik. Az utakon tolongó néptömegben is történt szerencsétlenség. A tolongás olyan nagy volt, hogy asszonyok és gyermekek kétségbeesetten rimázkodtak, hogy eresztesék ki öket a nagy tömegből. A rendörség minden igyekezete hiabavaló volt s a temetésnek egy asszony és egy gyermek esett áldozatul, kiket a szó szoros értelmében agyonnyomtak. A királyi palota előtti Brühl-féle teraszon olyan nagy volt a kíváncsiak tömege, hogy sok embert ájultan vittek el a helyszínről.

Az elhunyt király végrendeletét is ma bontották föl. A király összes magánvagyonát özvegyére hagyta. A szolgák és hivatalnokok 500.000 márkát kapnak. *Carola* királyné állapota még mindig kedvezőtlen.

— Megyeli tisztviselök fizetésrendezése. Hevesvármegye törvényhatósága volt az első, mely a megyei tisztviselök anyagi helyzetének javítása érdekében felemlte szavát. Hevesmegye a fizetésrendezést ugy találja jogszerűleg és méltányosan megoldani, ha fizetésük és lakbérük az állami hivatalnokok X. és XI. fizetési osztályai alapul vétele mellett rendeztetnek. A vármegye ennek az eszmének pártolására köriratban hívta fel a többi törvényhatóságokat.

— **A kék róza.** A természet szinpopájába új színt varázolt az ember. A nagy paletán, melyről az Isten festette a virágokat, új szín jelent meg az ember jóvoltából. A kertészet legújabb nagy vívmánya az, melyet egy new-yorki kertésznek sikerült elérnie, mikor kék rózsát tudott termelni. A nagy rózsakertekben bámulva nézik ezt az emberfeszítette virágot a többiek, az Isten kezétől festettest s ha gondolni is tudnak, nemcsak illatozni, bizonyosan megütözködni majd azon, hogy az ember miért kórtárogat bele a természet nagy munkájába. A kék róza bizonyosan divatos virág lesz, hisz az embereknek mindig tetszik az új, amint hogy csodájára járna mindenki egy olyan zebrának, mely például fekete-sárga csíkokkal volna díszítve.

— **Konstantinápolyi szenzáció.** A török fővárosban nagy izgalom keltett egy egyelőre még titokzatosnak látszó eset. A konstantinápolyi angol állomáshajó *Bag* nevű badnagya tegnapi kisért a Boszporus kis-átszai oldalára és azóta eltűnt. Csendőrök és matrózok keresésére indultak, de nem akadtak nyomára. Ennek következtében arra gondoltak, hogy az eltűnt hadnagyt bizonyosan rablók fogták el, akik váltságdíjat akarnak kicsikarni, majd pedig arra, hogy mohamedán emigránsok megölték és kirabolták. Az angol nagykövetség s a Jildiz-palotában és a portánál *erélyes lépéseket* tett s a diplomácia tagjai között, akik a Boszporus felső részén nyaralnak, nagy nyugtalanságot okozott az eset. Ma azután jelenti egy távirat, hogy *Bag hadnagyt megtalálták, de halva.* A holttesten erőszaknak nincs nyoma, hanem minden jel inkább arra vall, — mondja a konstantinápolyi távirat — hogy *Bag természetes halállal* halt meg, ami egy kocsit hibetelenül hangzik. Mindenestre elrendelték a holttest felboncolását, hogy a halál okát kideríthessék.

— **Egyházi gyűlés.** A pesti ágostai hitvallású evangélikus magyar és német egyházaközös közös presbitériuma tegnapi é h 13-ikán délután 5 órakor dr. Magócsy-Dietz Sándor egyetemi tanár és első iskolafelügyelő elnöklete mellett ülést tartott, melyen Sárkány Sámuel bányakerületi püspök is jelen volt. Dr. Magócsy-Dietz mindenekelőtt melegen üdvözölte Sárkány Sámuel püspököt és megnyitotta az ülést. Erre Sárkány Sámuel püspök jelentette, hogy ő felsége Falvai Antal igazgatót tanítói működésének 40 éves jubileuma alkalmából a koronás arany érdemkeresztel tünette ki és hogy a közoktatásügyi miniszter őt bízta meg a jelvény átadásával. Ezután szép beszéd kíséretében átadta a püspök Falvai igazgatónak az arany érdemkeresztet, mire utóbbi úgy a püspöknek, mint az egyháznak meleg szavakban köszönetet mondott és megígérte, hogy mint eddig, úgy tovább is az ifjúsági nevelés szent ügyének akarja szentelni életét úgy hazának, mint az egyház javára. Ezután az új gimnázium építése fölött tanácskoztak és folyó ügyeket intéztek el.

— **Az Újságírók Egyesületéből.** A *Budapesti Újságírók Egyesületéből* ma választmányi ülés volt, Vészi József elnöklése mellett. — Bejelentette az elnök, hogy *Désy Zoltán, Szolnok-Doboka vármegye főispánja*, tegnapi nala járt s kérte az ársvizkarsultak érdekében az egyesület támogatását. A szörnyű katasztrófa kétezer családott tett hajléktalanná, akiknek rögtöni segítségéről a kormány inség-munkával gondoskodott. A nagy inség és nyomor, a szerencsétlenek között ószszel fog beállni, mert az ársviz megfeszította mindenkiét. A választmány elhatározta, hogy az ársvizkarsultak segítésére az ószszel országos mozgalmat indít s számít a magyar társadalom hazafias támogatására, mert az ársvizkarsultak nagy részét nemzetiségiek: oláhok, akik mindenkor hű fiaik voltak a hazának. Ez a támogatás mindenesetre hozzá fog járulni ahhoz, hogy a hazafias érzésükben nemcsak megmaradnak, hanem meg is erősödnek.

Megemlékezett az elnök a nagy veszteségről, mely az egyesületet *Zemplény P. Gyula* buzgó tisztviselője és *Szekely Nándor* egyesületi tag halálával érte. Emlékképet a választmány jegyzőkönyvében örökíti meg. *Halmos János* polgármesternek a választmány hálás köszönetet szavazott azért, hogy *Zemplény P. Gyula* részére a korepesi-sírkertben díszsírhelyet engedélyezett. Halálját és köszönetét fejezte ki a választmány azoknak a művésznőknek és művészeknek, akik közreműködésükkel az Operaház Martinique-ünnepére fényes sikerrel előmozdították. *Csiklay Lajos* elnök végül bejelentette, hogy dr. *Szalai Emil* egyesületi tag 43 korona 48 fillért küldött adományképp a segítőalpnak.

— **Koburg Luja — egészséges.** *Koburg Luja* hercegnő — mint *Dreadból* jelentik, — a jövő héten elhagyja a *lindenhofti* gyógyintézetet és hosszabb gyógyhasználatra *Elster* fürdőbe utazik, ahol az egész *Wellnerhof* szállót kibérelték az ő és kísérete részére. Úgy látszik, a hercegnő most már hivatalosan is egészséges.

— **Az áruló orosz alezredes.** Varsóból táviratozták, hogy a *cár elvetette Grimm* alezredes *kegyelmi kérvényét*. Azt a *huszonkét varsói tisztet*, akiket Grimm cinkostársainak tartottak, ma *elbocsátották a vizsgálati fogságból*.

— **Tornatanitók gyűlése.** A magyarországi tornatanitók egyesülete ma tartotta évi rendes közgyűlést a fővárosban. A közgyűlésre a vidékről is nagy számban jöttek föl az egyesületi tagok. *Szafka Manó* titkár évi jelentésének fölolvastása után *Kovács Rezső* tartott fölolvastást a testgyakorlatok hatásáról, majd *Kemény Ferenc* realiskolai igazgató fejtegette, hogy milyen káros befolyással van a tanulótíjúságra, hogy a főnálló rendeletek ellenére nagy számmal szerepel a sport-egyesületek tagjai sorában és részt vesz azoknak nyilvános mérkőzéseiben. A közgyűlés elhatározta, hogy a tankertületi főigazgatók útján föl fogja hívni a közoktatásügyi miniszter figyelmét e káros körülményre.

Kemény Ferenc igazgató indítványa nem felel meg azoknak a törekvéseknek, melyeket a magyar közoktatásügy terén néhány év óta olyan nagy örömmel konstatalunk. Az ifjúságot szerintünk nem szabadna egyetlen alkalomtól sem megfosztani, hogy a sportüzében résztvegyen s hogy ügyességét versenyekben tegye próbára. Így általánosságban tehát nem tartjuk helyesnek a gyűlés idevágó határozatát s legfeljebb annyit engednénk meg, hogy a tanulótíjúság csak azokból a sport-egyesületekből legyen kizárva, melyek a sportüzés céljára a kocsázást szökték tűzni. Egyébként sehol sem látjuk célszerűnek, hogy az ifjúság ébredő sport-szenvedélyének ilyen általános szabályllyal útjába álljanak.

A tornatanitók gyűlésének második határozata az, melyet *Niedermann Ignác* pozsonyi tornatanár indítványára hozták s mely szerint elhatározta a közgyűlés, hogy megkeresi a minisztériumot aziránt, hogy a középiskolai tornatanárokat a kilencedik fizetési rangosztályba sorozzák.

— **Az asszony teremtése.** Ádám bordájának csodálatos átalakulásából lett az asszony. Ez az operatív beavatkozás az első ember testében, érdekes mese s igazabb, mint az indusok regéje. Hanem hogy az indusok regéje sokkal poetikusabb emennél, senki sem fogja kétségbe vonni. Az indus regge ugyanis így mondja el az asszony teremtését:

Mikor Vulkan, a mindenség alkotója az asszonyt meg akarta teremteni, arra a szomorú fölfedezésre jutott, hogy a teremtés anyagát mind elpazarolta a férfira. Nem volt mit tenni. Vette hát a kigyó hajlékonyságát, a fűvek rezgését, a nádszál egyenességét, a virágok báronysímaságát, a levelek könnyedségét, a gazella pillantását, a nap sugar vidadmását, a felhők könnyeit, a szél állhatatlanságát, a méz édességét, a tigris kegyetlenségét, a tűz izzó erejét, a jég dermedtő erejét, a szarka fecsegését — összegyűjtölte mindezt. Ebből lett az asszony.

— **Uj lópor.** A francia hadügyminisztérium most ujjafta lóporral tesz kísérleteket. Ezt a lóport egy *Luciani* nevű vegyész találta fel s a vele folytatott eddigi kísérletek meglepő eredményeket mutatnak. A *Luciani-féle lóporral* a *Lebel-fegyver tizenkét kilométernyire viszi a golyót*, a *tábori ágyu pedig harminc kilométernyire hordja a löveget*. A francia kormány valószínűleg megveszi az ujjafta lóport.

— **A nemzetközi diákkongresszus.** Ma adta ki a nemzetközi diákkongresszus rendező-bizottsága francia nyelvű hirdetőplakátját mely óriási alakjával és művészi kiállításával *Sándor Béla* festőművész írását dícséri. Három méter magas, másfél méter széles fehér lapon olvasható francia nyelven a kongresszus részletes programja. A plakát felső harmad részét *gyönyörű színes rajz borítja*, amely azt a pillanatot mutatja, amint a magyar diákrúhába öltözött ifju az érkező vendégeket üdvözli. A tudomány csarnokát, ahonnan a magyar ifju kilép, nemzetiszínű lobogó díszíti. A háttérben Buda képe látható a királyi palotával és a lánchidddal. Ezt a szép plakátot megküldik az összes külföldi egyetemeknek, diákegyesületeknek az összes hazai főiskoláknak.

— **Hadgyakorlat szárazon és vízen.** *Possonyból* táviratozták, hogy a város mellett ma nagy kombinált hadgyakorlat volt *Frigyes* főherceg hadtestparancsnok előtt. A gyakorlaton a *Szamos* és *Körös* monitorok, az *Alfa* Őrjáratí hajó, továbbá a pozsonyi 13. honvéd-gyalogezred második zászlóalja és a 19. és 72. gyalogezred egy része, azokivül tüzérség, hidász-zászlóalj és huszárság vett részt. A gyakorlatot báró *Kraus* Viktor altábornagy vezette. Bár esett az eső, mégis a várhegyről és a Dunaparton nagy közönség nézte végig a gyakorlatot. Legérdekesebb volt a csapatok átkelése a Dunán vett pontonokon. Az átkelést a monitorok folytonos tüzeléssel fedezték.

— **Iskolai találkozó.** *Timkó Zoltán* kassai királyi alügyész jelkéri volt iskolatársait, akik a kassai premontrai főgimnáziumban az 1892. évben tettek érettségi vizsgálatot, hogy amennyiben az ő évi július 2-án s illetve 3-án Kassán megtartandó öszjöveteleikön résztvenni hajlandók, ezt vele mielőbb sziveskedjenek közölni.

— **Szünet a könyvtárban.** A központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye folyó évi július hó 1-től augusztus 31-ig a könyvtár rendezése miatt zárva lesz.

— **Egy fekete hajó.** A tanageri kikötőbe a napokban egy fekete hajó érkezett. A hajó olyan, mint egy uszó koporsó, orrán nagy fehér kereszt látszik s árbocáról a szél a török lobogót lengeti. Talán senki sem hinné el, hogy valóságos vízi jármű, ha az oldalára nagy betűvel föl nem volna írva a hajó neve: *Prokrov Presztyajta Bogoradzin*. Az uszó koporsó az atósz-hegyi barátok vízi kolostora. Matrózáj egytől-egy átjatos papok s mindannyian szerzetesi ruhát viselnek. Hajójukon nagy és mesés kincset érfolyadék van. Az a szent folyadék, melylyel a világot meg lehetett fékezni a keresztelésnél, királyokat a hatalom birtokába lehetett juttatni a koronázásnál s tengereket lehetett lecsillapítani, ha nagyon háborgotak. A hajón szent olaj van, melyet a barátok Atósz hegyéről szállítanak az orosz kolostorok számára. Vajjon evel a tenger nyi olajjal le lehet-e csillapítani azt a háborgó tengert, melyet Oroszországnak neveznek s ha eddig sikerült a szentelt olajjal elnémitani ennek a népnek a vágyait, most, hogy ujra fölébrednek s hogy talpra állanak az elnyomottak, elég lesz-e ez az olaj arra, hogy bekenegetssék vele azokat a sebeket, melyeket alvasközben ütött rajtuk a hatalom. Van-e, terem-e ennyi olajbogyó az Atósz hegyén vagy Palesztina összes olajberkeiben?...

— **A martiniquei áldozatokért.** A martiniqueiek felsegítésére a *Budapesti Újságírók Egyesületéhez* ma a következő adományok érkeztek: *Fehér* Ipoly pannonhalmi főapát 50 korona, *Névtelen* 3 korona, *Nagy János* 5 korona, *Fehér* János 2 korona. A mai gyűjtés eredménye 60 korona, hozzáadva a tegnapi kimutatott 4891 korona 64 fillért, a gyűjtés eddigi eredménye 4951 korona 64 fillér. Az adományokat kérjük a *Budapesti Újságírók Egyesületéhez* (Kerepesi-ut 17.) küldeni.

— **Beiratkozás.** A VII. kerületi (Barcsay-utca) állami főgimnázium igazgatósága értesíti a közönséget, hogy az első osztályba való fölvetélt véget az idén a IV. elemi osztályt végeztet s a VII. kerület belső területén lakó tanulóknak június 30-án déltől 8—12 óráig az intézeti igazgatóságnál kell beadniok okmányjaikat. Az okmányokat egy tanári bizottság megvizsgálja; a jelentkezők közül 120 legjobb bizonyítványt tanuló kiválaszt, amennyiben az ottani két első osztályban elértnek s ezeknek a felvételét hozza javaslatba. A javaslatba hozott tanulókat az igazgató július hó 1-én véglegesen felveszt. A többinek okmányai pedig még 8 órákor visszaadandók, hogy elegendő időjük legyen más tanintézetekben jelentkezni. A beiratkozás díjat: 16 koronát azonnal, azaz július hó 1-én, a beiratkozás után le kell fizetni. A VII. kerület külső (a Rottenbiller-utcan tul) területén lakó tanuló ugyaní módon jelentkeznek a *Damjanich-utca* 43. szám alatt elhelyezett új gimnáziumban.

— **A véres bucsu.** *Sopronból* táviratozták: A zárányi vérengzés ügyében *Szabó Pál* kis-martoni járásbíró vezeti a vizsgálatot. A tanuk vallomása szerint az eset állítógaz ügy történt, hogy *Vida* János parasztelegény kiszakította *Kálmán* csendőrkaplár kezéből ennek fegyverét, mire *Kálmán* egy másik fegyvert ragadott kezébe és kétszer rálőtt *Vidára*. A lüvések *Vida* helyett másokat találtak, akik közül *Milatics* Zsófi, a lala egyik legszebb lánya meghalt, azon kivül még négyen megsebesültek. Az ósszeleglet nép ezt látva, rárohant *Szagtól* csendőr-órsvezetőre, akit agyba-főbe vertek úgy, hogy feje szinte elvesztette emberi formáját, *Kálmán* csendőrkaplártól a tömeg elvette a fegyvert. *Kálmán* Kis-Martónba menekült, ahol fölűtes hatóságánál jelentkezett. Ma be szállították a soproni száznparancsnoksághoz és fogságba helyezték. A helyszínen egy csendőr-hadbíró megkezdte a vizsgálatot. *Milatics* Zsófit felboncolták és a lakosság nagy részével temették el.

— **Áradások.** Az esőzések folytán az ország nagyobb folyóin beállott áradások szűnőleiben vannak. A *Duna* áradása tegnapi este óta a fővárosban elérte a tőpontonját és reggel 8-ig változatlanul a 496 centiméter magasságban áll. Az alsó rakodópárt 74 centiméterrel mélyebben. A *Duna* Komáromnál 506 centiméter magas, apadás 3 centiméter. Budapest alatt a vizállás a következő: *Paks* 460. apadás 60 centiméter. Itt június 25. tetőzik 490 centiméternél. Baján 597 centiméter, áradás 41 centiméter, tetőzés június 28-án 570 centiméter. Mohácsan 530 centiméter, áradás 40 centiméter tetőzés 27-én áll be, amikor a *Duna* 580 centiméteren áll. A fővárosnál máttól kezdve apadásnak indul. — A *Szamos* végig apadásnak indul. — A *Tisza* is apad a víz.

Az országos vízföldési igazgatóság vízrajzi osztálya a mai napról a következő árvízi jelentést adta ki: *Június 23-án* az ország nagy részében jelentéktelen, itt-ott közepes eső esett. A *Duna* árhuállama tegnapi este óta ma reggelig Budapestben kumulált 496 cm. magasságban, vagyis az alsó rakodó part színe alatt 74 cm.-rel mélyebben. A mai vizállásokból következtetve a dunai árvíz tetőzése várható: *Paks*on körülbelül június 25-én mintegy 490 cm., *Baján* körülbelül június 26-án mintegy 580 cm., *Mohács*on körülbelül június 27-én 580 cm. magasságban. A *Tisza* árvíze *Tokaj* fölött tetőzik. A mai vizállásokból következtetve a *tisza* árvíz tetőzése várható: *Füreden* körülbelül június 27-én mintegy 600 centiméter, *Szolnok*on körülbelül június 31-én mintegy 600 centiméter magasságban.

— **Jubiláló rabbi.** A király legutóbbi koronás arany érdemkeresztjével tüntette ki dr. *Schnitzer* Ármin, komáromi főrabbit. A legfelsőbb kitüntetés a főrabbi negyvenéves működésének elismerő méltányolása. Negyven esztendő szolgálja ugyanis Komárom városában *Schnitzer* rabbi a magyarságnak és felekezetének, a hazaszeretet és emberszeretet hirdetésének, az oktatás és a nevelés irányításának szent ügyét. Áldásos és sikeresen gazdag működésének fényes ünneplésére készülnek hűvei; a komáromi zsidó hitközség folyó hó 29-ikén diszközgyűlést tart, amelyen *Sárközy* főispán fogja a jubiláló lelkesnek a koronás arany érdemkeresztet átnyújtani. A vármegye és a város társadalma, a hitközség s a zsidó papok a közélet érdemes munkásságát fogják ezúttal jó kívánságokkal környékezni. A jubiláló főrabbi széleskörű tudása s igaz hazafisága épp olyan ismeretes, mint humánus működése. A zsidó községerkületék újjászervezése óta viseli a XII. községerkület alelnöki és a dunántúli rabbi-egyesület alakitása óta ennek elnöki tisztét. Az időközi sajtóban megjelent és a zsidóság társadalmi, szervezeti és vallási kérdéseit tárgyaló cikkei mindig irányadóak voltak az illetékes körökben. Mint Komárom városa iskolaszékének, törvényhatósági és közigazgatási bizottságának buzgó és tevékeny tagja, jelentékeny befolyást gyakorol a közügyek intézésére és a felekezetek között uralkodó szép egyetértésnek egyik éber őrzője. Kiváló egyéni tulajdonságai révén magára vonatkoztatva Tisza Kálmánra, Gh. ugy Kálmánra, Beöthy Zsigmondra, Ordódy Pálnak, György Eleknek és Jókai Mórnak megtisztelő figyelmét, kik házában is megfordultak, sőt a szerencsétlen véget ért János főherceg is felkereste a szerény paplaktól és bizalmasan elbeszélgetett a rabbival politikai és társadalmi kérdésekről. Pap Gábor püspök barátságával tisztelte meg és Meszlényi Gyula szalmári püspök csak nemrég emlékezett meg azon szívélyes viszonyról, mely közöttük és a rabbi között fennállott. A magyarosítás terén szerzett érdemei annál nagyobb elismerésre számíthatnak, mivel Szepesmegyéből származott, tanulmányait külföldön végezte s Komáromban tanult meg magyarul, amely nyelven már évek hosszú sora óta tartja remek egyházi szónoklatait. Érdekes, hogy *Schnitzer* még a Bach-korszakban elterőlte a more judaico esküt. Mostani kitüntetését széles körökben nagy örömmel fogadják.

— **Egymilliósi nyereség a turfon.** A *Berliner Tagblatt* írja, hogy *Péchy* Andor, a német derbynyerő ló szerencsés tulajdonosa nagy bizalommal küldte lovát, *Macdonald*-ot a hamburgi derby startjához. A hazai és külföldi bookmaker-cégeknek óriási összegekkel fogadják *Macdonald*-ot, melynek tényleg győzelmével egy millió márkányi nyereségre tett szert.

— **Házasság.** Tokaji Nagy Imre eljegyezte *Beátr* Irma kisasszonyt Kaposvárott.

Szász Imre június 29-én esküszik örök hűséget a dobány-utcai izraelita templomban *Kaminer* Etelka kisasszonynak.

Szekely Simon a Pollák Ármin és fia gabonaöreg inézője, jegyet váltott *Schiller* Bertha kisasszonnyal, *Schiller* Bertalan leányával, Budapest.

Korányi Viktor június 29-én vezeti oltárhoz *Grünfeld* Elza kisasszonyt, özvegy *Grünfeld* Ignácné leányát.

— **Az öngyilkos egyetemli gondok.** A tudomány-egyetem öngyilkossá lett gondnokának, *Jalsovszky* József névű kezelése alatt lévő iratokat és pénztárákat ma megvizsgálták és mindent a legnagyobb rendben találtak. Így most már egészen bizonyos, hogy a szerencsétlen embert győgyíthatatlan betegség kergette a halálba.

— **Egy örült hányattatása.** Szomorú bizonyítéka az elmegyógyintézetekben uralkodó nagy helyszükségnek egy szerencsétlen újpesti eimebeteg kinos hányattatása. Hónapokkal ezelőt mondta ki Moravcsik tanár az Újpesten lakó *Guttman* József, hogy eimebeteg s mind e mai napig nem tudtak neki helyet találni fia valamelyik elmegyógyintézetben. Két hónapja dühöngeni kezdett *Guttman* József s nemcsak, hogy a lakásban mindent összetört és zúz, hanem a házbülieket is állandó rettegésben tartja. Emellett gyakran megszököik hazulról és rendszeresen valamelyik közeli faluban fogják meg, ahol mindenütt rettetten botránnyokat rendez a szerencsétlen ember. Tegnap ismét dühöngeni kezdett s miután előbb a lakásban mindent összetört s a saját szakállát egy szálig kitépte, teljesen ruhátlanul kiszaladt az udvarra s ott fenyegette a lakókat. Ekkor érkezett haza a gimnázista fia, valahogy lecsendesítette s bevezette a lakásba. *Guttman* — alighogy beért a konyhába — felkapott egy nagy kést s a fiát agyára akarta szurni vele. Valahogy megtudták létezni s behozták a fővárosba s újra megvizsgálták dr. *Barta*, VI-ik kerületi tiszti orvossal, aki szintén konstátálta, hogy közveszélyes örült a szerencsétlen. Fiai ezzel az újabb bizonyítvánnyal is hiába zörgöttek az elmegyógyintézetekben, újra kijelentették előlük, hogy

nem vehetik fel édesatyjukat, mert nincs hely. Az eset most már annál szomorúbb, mert a háziúr is azzal fenyegeti a családot, hogy azonnal kiköltözteti őket a házból, ha a beteg embert — akitől az összes lakók rettegnek — nem tudják hamarosan elhelyezni valahol.

— **A transzferálás.** A transzferálás alatt azt kell érteni, hogy a lakásunkban megjelenik két ur s három ember. A két ur int, a három ember pedig felkapja a legkedvesebb butorainkat s indul vele kifelé. Ha rákiáltasz, mosolyog s ha végül karhatalomhoz akarsz nyulni, akkor is mosolyog. Ez a mosolygás az abszolút fölény derüje, mert aki így mosolyog az adó fejében viszi el a butoraidat, az transzferál. A transzferálás a te bosszankodásodon és kétségbeeséseden kezdődik s az árverező-csarnokban végződik. Ha ugyanis dühöködöl s harsányan rászólsz a fölényesen mosolygó emberre, mondván:

— Hova viszi azt a butort?

A mosolygó ember röviden így fog felelni:

— Az árverező-csarnokba.

A transzferálás terén gyakran előfordul, hogy olyan kis értékű ingóságot visznek el, hogy a szállítás költsége sem térül meg. A főváros arra kérte a pénzügyminisztert, hogy olyan esetekben, mikor a transzferálással exisztenciákat tesszen tönkre, engedje el a transzferálást. Erre a kérésre felelt ma a pénzügyminiszter. Válaszában azt mondja, hogy szakközveinek értesítése szerint az adófelügyelő-helyettesek csak ruzsacs, vagy hanyag adózkál szemben rendelik el a transzferálást. A transzferálást csak kivételesen és kiméletesen hajtják végre. Ez bizonyítja, hogy tavaly csak százhetvennyolc adóhatalékosnak az ingóságát transzferálták el. A Belvárosban tavaly tizezer főlhivatást adtak ki s csak tizenkét polgár holmiját vették el. Messzebbmenő méltányosság ellenkezők a törvényvel, a jogrenddel, a kincstár és a főváros anyagi érdekével.

— **Megszökött képeződészek.** A budai tanítóképeződés négy növendéke e hó 17-én megszökött Budapestről és állítólag Fiumén keresztül Olaszországba, mások szerint pedig Amerikába mentek. A kalandos ifjak football-jelzerelésüket magukkal vitték és távozásuk előtt azt emlegették, hogy vidéken és külföldön footballozással akarnak pénzt keresni. A megszökött képeződészek a következők: *Birgmayr* Gyula budapesti születésű 15 éves elsőéves, *Lipovecz* Aurél (*Lipi*) bakonyzentlászói születésű elsőéves, *Janics* Lajos és *Papp* Zoltán másodéves képeződészek.

— **Nyári mulatság.** A VII. kerületi polgári jótékony asztaltársaság e hó 28-án szegény gyermekek felruházása javára a Mátyasföldön rendkívüli érdekes műsorral egybekötött jánulást rendez. A rendezőség, amelynek élén *Pauheim* Ferenc ismert nevű építész áll, mindennemű szórakozásról gondoskodik. Az előkészületek után itélve a mulatság sikeresnek ígérkezik.

— **Tűz egy főhercegi kastélyban.** *Linz*-ből jelentik, hogy az emnsecki kastélyban, ahol *Ferenc Szalvator* főherceg lakik a családával, tegnap este tűz pusztított. Egy oldalépület zsindeletjeje gyuladt ki s jó része elpusztult. A tüzet a cselédség még a tüztőltség megérkezése előtt eloltotta. *Mária Valéria* főhercegnő sétán volt, amikor a tűz kiütött és csak este hét órakor érkezett vissza; a főherceg pedig Weltenben volt csapatszemplén.

— **A villám halottjával.** *Szombathely* vidékén tegnap éjjel 11 óra tájban hatalmas vihar vonult át. Alig néhány percei a vihar kitörése után több helyen beütött a villám. A szanári országoton egy *Freier* Lajos nevű henteslegényt a vihar holtra sujtott. A megmeredt hullára a csendőrorjárat talált rá. A villámnak egy másik áldozata is volt. Balozsa-Megyes községben ugyanis szintén lecsapott a villám és felgyújtotta *Körtvélyes* István házát. A lángok csakhamar továbbterjedtek, úgy hogy rövid idő alatt öt ház égett hamuvá.

— **Nagy szerencsétlenség a Dunán.** *Orsováról* jelentik, hogy ott ma nagy szerencsétlenség történt a Dunán. Hatalmas szélviharban három nagy csónak igekezeitől a vizen. A szélvihar azonban mind a három csónakot a Duna közepén levő *Baba-Káidrei* névű sziklához csapta. A győne akitótasú csónakok izzé-porrá zúzódtak a sziklán s a rajtuk lévő *huszonöt ember a vízbe fullt.*

— **Halálózás.** *Stankovics* György nyugalmazott fővárosi árvaszéki jegyző ma meghalt. Az elhunyt *Stankovics* Kornél szerb zeneszerzőnek unokaöccse. A temetés szerdán délután 4 órakor lesz a tabáni görög-keleti templomból, amelynek a megboldogult sok éven át buzgó védnöke volt.

Özvegy *Tóts*, született *Klinger* Julia ma Budapesten hosszú szenvedés után meghalt.

— **Hajóösszetűzés.** *Kieiből* jelentik, hogy ott ma nagy hajószerencsétlenség történt. Az Elba torkolatánál egy angol gőzös nekiment az S. 42. számú torpedónaszádnak, amely az összetűzés következtében azonnal elsüllyedt. *Rosenstock* parancsnok és három ember elűt.

— **Katasztrófa a tengeren.** *Bremerhavenből* táviratozzák: A 21-es Lloyd-uszályhajó kapitánya ma délben az Elbéről ideérkezett és a következőket mondotta el: Tegnap délután a *Merkur* gőzös által vonatva *Hamburgból* elindultunk és este 10 órakor a sűrű köd miatt *Cuxhaven* előtt kénytelenek voltunk macskát eresztetni. Éjjel 12 és 1 óra között egy torpedónaszád hosszanhangzó szirénhangját hallottuk, amely vészjelként hangzott. Egy órakor közeli segélykiáltásokat hallottunk és egy torpedó kis feketé mentőcsónakra vonult el mellettünk. Csónakunk kormányosa kötéllal átkurkolta a félig vízzel telt mentőcsónakot, amelyben kilencen ültek. Közöttük három angol lord egy szolgálóval, három fűtő és két matróz. Más hat ember a vízbe csúnyva kapaszzkodott a csónakon. Valamennyit sikerült a hajóra felvenni. A megmentettek át voltak egészen ázva és az ijedségtől csaknem teljesen kimerülve. A lordok egyikének, egy öregebb, öszül embernek a kormányos száraz ruhát adott. A *Merkur* vontató gőzös a vészjelre felvonta a macskát. A köd elvonulása után a *Merkur* gőzös bejárta a katasztrófa helyét. Ugyanazt tette az érdekelte angol hajó is, mely állítólag 15 embert mentett meg. A *Merkur* felvette a kilenc embert és a csónaknak együtt *Cuxhaven*-be vitte.

— **Öngyilkossági kísérlet a kapitányságon.** A VII-ik kerületi kapitányságon ma délelőtt egy elkeseredett rab akart megválni az életétől. *Haumann* Miksa 27 éves székfőnök-segéd az illető, aki ki volt tiltva a fővárosból. Tegnap azonban a főváros területén elfogták és a VII. kerületi kapitányság elé állították. Ma délelőtt elítélték tiltott visszatérés miatt 4 napra. Amikor a fogalmazó szobájából kivezeték, hirtelen keresztül ugrott az első emeleti folyosó vasrácsán. Szülésabban zúzódsokkal vették a tolonc-körhöz. Elkeseredésnek az az oka, hogy kedvese, akibe hét éves viszony fűzi, nem bocsátotta magához, sőt a gyermekét sem mutatta meg neki, ho-tott éppen azért szökött vissza a fővárosba, hogy a fiát láthassa.

— **Elcsépett zsebtolvaj.** Veszedelmes zsebtolvaj került ma délután a rendőrség kezei közé. *Laszter Leib* Joachim stanislaui illetőségű 40 éves csavargó az illető, aki egyike a legismertebb zsebtolvajoknak. *Maár* Gyula alispán tetten érte *Laszter*-t, amint 2000 koronát tartalmazó pénztárcáját klopolta a zsebéből. A zsebtolvajt átadják az ügyészségnek.

— **A Körös halottja.** Nagyváradról táviratozzák: *Sütő* Mihály gazdaember behajólt kocsijával a Körösbe, hogy homokot hozzon. A megáradt víz *Sütő* kocsijával és lovaival együtt elragadta és egy parti úregbe sodorta, ahol *Sütő* lovaival együtt odaveszett.

— **Közvetlen vonatösszeköttetés Budapest és Krapina között Zágrábn át.** A magyar királyi államvasutak igazgatóságának értesítése szerint, a rohinis fűrdőbe való utazás megkönnyítése céljából a Budapest-keleti pályaudvarról délelőtt 8 órakor *Fiuméba* indul, valamint a *Fiuméből* Budapest-keleti pályaudvarra este 9 óra 5 perckor érkező nappali gyorsvonathoz oszallakoztat. *Zágráb* m. á. v. és *Krapina* között az ez év május 15-től szeptember 15-éig terjedő időszak tartamára mindkét irányban egy-egy új személyvonat helyezteletbe forgalomba. A oszallakozó vonat *Zágráb* m. á. v. pályaudvarról délután 2 óra 32 pkr indul és *Krapinára* délután 4 óra 56 perckor érkezik, *Krapináról* pedig d. e. 11 óra 33 pkr indul és *Zágráb* m. á. v. pályaudvarra délután 1 óra 46 perckor érkezik. A menetjegyek ára Budapest-keleti pályaudvarról *Zágrábn* át *Krapinára* a gyorsvonat I. osztályában 27-60 korona, a gyorsvonat II. osztályában 18-40 korona, a személyvonat I. osztályában 21-60 korona, II. osztályában 14-40 korona, III. osztályában 9-50 korona. Ezenkívül *Rohics-fürdő* meglátogatására 60 napig érvényes menettéri jegyek adnak ki ugyancsak Budapest-keleti pályaudvarról *Krapinára*, melyeknek ára a gyorsvonat I. osztályában 54-00 korona, II. osztályában 36-80 korona, a személyvonat I. osztályában 42-00 korona, II. osztályában 28-80 korona, III. osztályában 19-00 korona. Ezen jegyekkel az utazás *Zágrábn* meg is szakítható.

— **Agyonlőtt osendőrtilast.** *Uszákuból* jelentik a belgrádi lapoknak, hogy ott az orosz konzulátus egyik szobájában egy elbocsátott osendőr rövid szóváltás után agyonlőtte *Dervis* effendit, a koszovói vilajet osendőrparancsnokát. *Dervis* effendi *Máskov* orosz konzul kívánságára ment a konzulátus házába, ahol a konzul közölni akarta vele a osendőr kérését. Mialatt a osendőrparancsnok és a osendőr a fogadóteremben a konzulra várakozott, szóváltás támadt közöttük, amelynek folytán a osendőr három revolverfővel megölte a osendőrparancsnokot. A merénylő osendőrt elfogták.

— **Rendőri hírek.** *Szechenyi* Anna oselédleány a Práter-utca 54-ik szám alatt lévő szolgálati helyen megmérgezte magát. A Rókus-körhözba viték, ahol az éjszaka kisenvedett. — *Bükkerdő* György államvasúti váltódór ma a kelenföldi pályaudvaron kétszer magára lőtt. Egyik golyó a fejét, másik a mellét találta. *Haidokolva* hozták be a Rókus-körhözba. — *Baron* Kálmán építéslegény, akit a napokban szülés betegten viték a *Janos-körhözba*, ma egy őrizetlen pillanatban kiugrott az ablakon és az utca közepén össze-visszaazotta magát és oly súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy életbenmaradásához kevés a remény. *Baront* a körhözban gondos ápolás alá viték.

— **Cigányzene a Telefon Hírműködésében.** Ma esti cigányzene közvetítésével kellemes szórakozást nyújt előfizetőink a Telefon Hírműködés. Nyolc órakor megszólal a Hírműködés *riadója* s ki sem mozdulva ülőnőről, pompás cigányzenészek által hallhatunk az abszonnensok egészén 11 óráig. E cigányzene-átvitelt az Emke-kávéházhoz közelebbi a Telefon Hírműködés. E zenévitelt azonban megszakították szünet 8 óra 15 perckor, mikor a külföldi tőzsdézárásokat olvastatja fel a beszélő újság és fél 10–10 óráig, midőn az est folyamán érkezett legújabb hírek felolvasása van napirenden.

(x) **Műharom, amely jelenleg takarmánynak még biztos eredménnyel vehető, legelsőrendű minőségben kapható Mauthner Odón általános ismeret os. és kir. udvari magkeskedésében, Budapestben.**

(x) **Szeplő, Májfolt, Pattanás és az aro mindenmi tisztáltságnak eltávolítására legjobban ajánlható a Földes-féle Margit-eróme. Ára 1 korona. Kapható a készítőnél: Földes K. gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerárban.**

(x) **Magyar orvos diadala Oroszországban.** A múlt évben történt, hogy egy előkelő főhivataltalok régi és gyógyíthatatlannak tartott idegbántalmának orvoslása végett Transkaukázia fővárosából, Tiflisből Budapestre jött és itt alávetette magát dr. Mitzer Tivadar gyógyintézetében a *Kataphoresis* neve alatt ismeretessé vált új gyógyódmódnak és néhány heti kezelés után teljesen gyógyultnak távozott. Hazájába visszamenet, utját Odesszának vette, ahol két ottani orvosnak előadta csodálatos főfőpülésének történetét. Ezek az orvosok a múlt héten meglátogatták dr. Mitzer Tivadar gyógyintézetét és most honfitársaikkal is megismeretik ezt a gyógyódmódot, amely oly csodás eredménnyel működik közre az egész emberiség javára.

Két nyilatkozat.

Budapest, június 24.

A gróf Forgách Antal gigyőzása ügyében két nyilatkozat közzétételére kérték fel lapunkat. Az egyik báró Fejérváry Gézától ered s így szól:

I.

Gróf Forgách Antal ügyének a Nemzeti Kaszinóban tegnap lefolyt tárgyalása alkalmából a mai lapok személyeket illetőleg téves információkat közölnek. A lapoknak e híreivel szemben két dolgot jelentek ki: először azt, hogy én ez ügy megvitaálásánál — amint ezt a választmányban expressis verbis ki is jelentettem — kizárólag elveket tartottam szem előtt, nem pedig személyi tekinteteket; másodsor pedig azt, hogy a Kaszinóból egyenesen hazajutottam s attól fogva, egyik vőmet kivéve, egyáltalában senkivel sem beszéltem.

Budapestben, 1902. évi június hónap 24-én.

Báró Fejérváry Géza.

II.

A másik nyilatkozat, amelynek gróf Forgách Antal a szerzője, így hangzik:

Hónapok óta ádáz hajszát folytatnak ellenem régi személyes és politikai ellenségeim.

Vereséget szenvedtek eddig minden téren: a megyei életben a politikai választásoknál, a katonai becsületbírószékénél, gyűlölködésük színhelyűl tétáb új, kényelmesebb területet kerestek, ahol uralkodnak: a Nemzeti Kaszinót. Hallgattam eddig, bár ügyem nyilvános tárgyalása nehezítette nekem a hallgatást. Az utolsó pillanattal azt hittem, hogy ellenteleimnek végre felébred a lelkiismeret, mert hisz ók maguk a legjobban tudják, mily igaztalanok vádjaik. — Csálódtam.

A Nemzeti Kaszinó határozata most tébát felment már minden tartózkodástól és kötelességemmel teszi, hogy a nagyközönség előtt feltartjam a való tényállást. Hadd lássa mindenki, hogy mi a hajsa forrása és hadd ismerék meg azokat a híres becsületlovagokat, akik a hajszát megindították.

Amióta Nógrádvarmegyében *Scitovszky* János mint alispán a tisztújításnál kibukott, az a kis megyei csoport, amelynek *Simonyi* Dénes és báró *Jeszzenszky* Sándor vezető tagjai, engesztelhetetlen gyűlöletével üldöz; paroxizmussá fejlődött ellenem a gyűlölet. Mikor *Scitovszky* Balassa-Gyarmaton mint képviselője-lőt is nagy kisebbségben maradt; nem kutatom most, okkal vagy ok nélkül, a többször vereséget szenvedett csoport részben nekem tulajdonított bukását.

Evek óta törnek becsületem ellen, valóságos titkos rendőrséget szerveztek és tartottak fenn ellenem a legkihívatóbb vádakkal léptek fel és elégtételtől tőlük mindenkor csak buza-vona után oszkarhattam ki, mikor a katonai bíróságok többszörös felmentő ítélete lehetetlenné tette számukra a további bukásukat.

A legutóbbi képviselőválasztások új alkalmul szolgálták gyűlöletük kitörésére.

Eleinte gróf *Berchtold* Miklóst akarták ellenem felléptetni, de neki választói joga nem volt. Keresvekerestek és találtak is tébát más ellenjöllet.

A választási harc alatt a legmoskosabb eszközökkel éltek ellenem, de egyéni becsületemet támadó piszkolódásaik dacára nagy többséggel győztem. Ebben a választásban terjesztették már ellenem azt a vádat, hogy az ellenpártért korcsokodt gróf *Berchtold* Miklósnak 100, mondó száz forint adósságot nem fizettem meg.

Úgyet se vettem erre a neveltséges vádra, amelyen választóim is csak nevettek.

Ellenségeim azonban, miután siker nélkül támadták meg választásomat a királyi Kuria s miután agyarkodásuk kudarcot vallott a katonai becsületbírószékénél is, most öszkekötéseikre számítva, a Nemzeti Kaszinóba tették át harcterüket s feljelentették azokat

a dolgokat, amelyekért a katonai becsületbírószék már felmentet.

A Nemzeti Kaszinóból kiléptem. Tettem azt osaládom kérelmére, mely kötelességemmel tette, hogy a kötelező életet igénylő társaságról kilépjek. Tettem azonban azért is, mert a katonai becsületbírószék ítélezése után nem ismerhettem el a Kaszinó illetékességét, amelynek rendes bírói eljárást kívánó ügyekben szava nem lehet.

A Kaszinó mégis ítélezett felettem, aki tagja nem vagyok; ez az egy körülmény önmagában is igazolja, hogy itt hajsa folyik.

Ime, a hajsa forrása. És kik a hajsa vezetői? *Simonyi* Dénes. akit a balassa-gyarmati törvényeszek háromévi börtönrre ítélt azon vád miatt, hogy kérészt azgyonlotta, aki a bűnper folyamán beszámíthatatlanság alapján védekezett, akit hát így volt tisztársai egyhangulag beszámíthatatlannak nyilvánítottak, aki köztudomás szerint a katonaságnál tisztirangját letenni kényszerült.

S nincs Nógrád vármegyében senki, aki őt komolyan venné.

Báró *Jeszzenszky* Sándor, aki a leggonoszabb emberek egyike durva, rosszakaratú és kötekedő. A hajsa önző mozgatója mandátum-sovárgásában mindenne képes.

Gróf *Berchtold* Miklós, aki mint hitelezőm lép föl, holott több ízben kapott tőlem kölcsönt s aki adósságai miatt évekre Perzsiába vonult vissza üdülni, miután itt katonai tisztirangját letette.

Ivánka *Oszkár*. A hírbet becsületlovag, aki mindenütt nyomban ott terem, ahol valakit tönkre akarnak tenni és becsületétől meg akarnak fosztani. Ügyemben egyszer közvetítő, majd ellenfeleim segédje majd lejelenő, majd koronatanú és pártatlan bíró. Gavallér, aki bírásokodott felettem, bár kifogást tettem ellene. S vizsgálat tárgyává teszi anyagi viszonyaimat, holott ő maga vagyonát teljesen elverte s a Nemzeti Kaszinóban folyóított kártyajátékból él.

Ezek ügyem előzményei és a hajsa forrása; ezek a hajsa mozgatói.

Ezek után a Nemzeti Kaszinó illetéktelen döntése a józan közvéleményt felre nem vezetheti, engem pedig nem érint.

Mint képviselő megkaptam az elégtételt választóimtól. Mint katonatiszt a katonai becsületbírószéktől. Mint polgár csak hazám törvényei szerint és törvényes bíróságnál vonhatlak felelősségre. Ellenségeim céljukat nem érik el, mert értetlenül becsülettel — gyűlöletükkel nem törődve — törhetetlenül megmaradnak a közélet terén.

Gróf Forgách Antal.

Az oroszlan és a szerelem.

— Jelenet. —

Tilly Bébének, a szép állatszédítő kisasznonyinak ajánlva.

Az oroszlan: Alszol már?

A jaguár: Még nem.

Az oroszlan: Ah! (Sóhajtt.)

A jaguár: Ejnye, de nagyot sóhajtotál!

Az oroszlan: Ah! Nézd a holdat, mily szelid fényvel árasztja el a tájat...

A jaguár: Szentimentális hurokat pengesz, vén husevő.

Az oroszlan: Eltaláltad, Nem tudom, mi van velem. Ejjel virrasztok, nappal álmodom, Fáj a szívem. Nem tudom, mi ez.

A jaguár: Ez szerelem.

Az oroszlan: Pszt, csöndesebben. Az ór fölélred és meghallja. Oda vagyok, öregem, oda vagyok... (csöndesen sr.)

A jaguár: Hát kibe vagy szerelmes?

Az oroszlan: A szép kisasznyoba, aki az állatok szelidíti. Mondhatom, engemet alaposan megszelidített. Ah, barátom! Micsoda szép lány! Micsoda kar! Micsoda láb! És mily tüzes pillantás!

A jaguár: Nos? Es ő?

Az oroszlan: Nem hiszem, hogy viszontszeret.

A jaguár: Talán mondta?

Az oroszlan: Nem. De érzem. Aztán, ha viszontszeretne, még kinosabb volna a helyzet. Nőmmé nem tehetem. Arról még lemondanék, hogy király lélemlere királyi nőt vegyek el. Belemennék, hogy kis mezallianszba. De más baj van.

A jaguár: Micsoda?

Az oroszlan: Legfőljebb vársz még hat évig. A jaguár: Ugyan mi?

Az oroszlan: Ez sem használ. Még egy baj van.

A jaguár: Ugyan mi?

Az oroszlan: Nem teljesíttem katonai kötelezettségemet.

A jaguár: Majd leszolgálod azt a pár évet.

Az oroszlan: Aztán még egy baj van.

A jaguár: Még egy? No erre igazán kíváncsi vagyok.

Az oroszlan: Nem vagyok legényember.

A jaguár: Ez már baj. Bigámiát nem ajánlok. Ezt hagyjuk a kakasoknak. No de ezen is lehet segíteni. Elvász.

Az oroszlan: És még egy baj van.

A jaguár: Ejnye, de sok baja van! Ugyan mi lehet még?

Az oroszlan: Még van egy kis bajocská. Én az állatvilághoz tartozom, ő pedig emberi nő.

A jaguár: Tyű, ha! Erre nem is gondoltam.

Az oroszlan: Szeretem őt, ah szeretem! De érzem, hogy a másé lesz... Óh, inkább volnék e pillanatban az emberek közt utolsó szolga, mint az állatok közt király! (Belebóg az éjszakába. Ösbűdában egy pillanatra megriadnak a mulatozók, aztán tovább pessz-göznek.)

— 0. —

FŐVÁROS.

(*) **A német nyelv kiküszöbölése.** Az elemi népiskolák anyagának újabb megállapítása iránt már évek óta folynak a tárgyalások. A tananyag újabb beosztásának kérdése során valamennyi tantestület szívesen fogadta azt az eszmét, hogy a tantárgyak közül a német nyelv tanítása kihagyassék. Az ügy a miniszternél is megfordult, aki a német nyelv kiküszöbölése ellen annál kevésbé emelt kifogást, mert a törvény sem kívánja. Ma a közoktatásügyi bizottság foglalkozott a kérdéssel s elfogadták az ügyosztálynak a német nyelv tanításának mellőzésére vonatkozó javaslatát.

A javaslat tárgyalása során *Kirner* Károly azt ajánlja, hogy a felszabaduló három órát ne pótolják semmivel, mert a gyermekek úgy is tudnak terhelve. *Ballaqi* Aladár szerint a három óra közül kettőt nem kíván betölteni, egyet pedig az ének tanítására fordítsák. Dr. *Havass* Rezső csatlakozik *Kirner* indítványához. *Bárczy* tanácsnok megjegyzi, hogy a felszabaduló órák betöltése csak provizorikus, legfőkébb egy-két évre szól, mert hiszen az új tantervet a jövő esztendőben végleg megállapítják, s akkor a tananyag új beosztása amugy is megtörténik. Ezért a tanórák leszállítását most nem tartja célszerűnek. *Buday* József nem tartja helyesnek azt, hogy a német nyelvre kimondják a halálos ítéletet. Nem lélti a gyermeket a germanizálástól. *Bánó* József a német nyelv tanítását időképp azért tartja eredménytelennek, mert a tanított maguk se tudnak némétül. Elfogadja az ügyosztály javaslatát. *Beck* Dénes a német nyelv kiküszöbölése ellen nyilatkozik. Báró *Kaas* Ivor kifejti, hogy azt a magyarosodást, amely az utóbbi évtizedekben a fővárost teljesen kiközösítette némét jellegéből, csak a sovénizmusnak köszönhetjük. Helyesli az ügyosztály javaslatát. Dr. *Veredy* Károly királyi tanfelügyelő a német nyelvrnek magyar nyelvvél való helyettesítését pártolja, de nem grammatikával, hanem olvasással. A másik órát töltsek be a fiúknál rajztanítással, a leányoknál kézimunkával.

A bizottság ezután 5 szóval 3 ellen elfogadta az ügyosztály javaslatát olyképpen, hogy a felszabaduló órák közül kettő a magyar nyelv intenzívabb tanítására, a harmadik pedig alternative vagy énektanításra vagy pedig testgyakorlásra fordítsassék.

(*) **Uj közúti vasutvonal.** A főváros II. kerületében a polgárság széleskörű mozgalmat indított egy új villamosvasúti vonal létesítése céljából, amely a Császár-fürdőn túl a fővonalból kiágazva, a III. kerületi Bécsi-utcan vezetne végig az öbudai temetőhöz s onnan is meghosszabbítást nyerne az esztergomi vasut öbudai állomásáig. E vonal létesítése által élnék közforgalom fejlődhetne a főváros III. kerületében s egyuttal az ujlaki lakosság is villamos összekötést kapna a temetőig. A mozgalmat *Kamocshy* Endre előjárósági irodavezető kezdeményezte s a kérvényt a III. kerület 500 előkelő polgára írta alá. A kérvényt tegnap nyújtotta át *Véssi* József, a kerület országgyűlési képviselője *Halmos* János polgármesternek. A polgármester a kérvényt rokonszenvesen fogadta s azonnal ki is adta *Piperkovits* Bátor tanácsnoknak sürgős tanulmányozás és javaslatlétel végett.

(*) **Uj iskolák.** A Kőbányához csatolt Tisztviselőtelep lakossága folyamodott a főváros hatóságához, hogy a telepből iskolák és a hozzájuk közel esők részére külön iskolaszéket alakítsanak. A tanács elhatározta, hogy a Tisztviselőtelep és környéke iskoláit kivonja a kőbányai iskolaszék működése köréből s új alakít, mely már az új iskoláév elején megkezd működését.

SZÍNHÁZ, ZENÉ.

** **Hírek a Nemzeti Színházról.** A Nemzeti Színházban holnap, szerdán ötvenedszer kerül színpadra *Demi Mondeja*. A főszerepek kiosztása a következő:

Naniac Raymond — *Mihályfi*, Jahn Olivier — *Náday*, Tomerins marquis — *Gál*, Richoud Hypollise — *Hétényi*, D'Ange báróné — *Lányai* Ilka, Santiss — *K. Gerő* Lina, Vermieressé — *Szacsavagné*, Marcelle — *Török* Irma, Sophie — *Kecseri* Irén.

Pénteken *Herczeg* Ferenc vigjátéka, A három testőr kerül színpadra, a főszerepekben *Vizvári* L. Pál, *Paulányi*, *Vizvári* Mariskával, *Dezsővel*, *Latabárral*, *Rózsahygyivel*, *Gállal*, *Egressyvel* és *Kőrösmezővel*.

**** Bárkány Mária Párisban.** Bárkány Mária, a magyar származású német tragika, aki a múlt évadban már vendég szerepet Párisban, mint egy távirat jelent, kibérelte a Renaissance-színházat, amelyben saját társulatával német klasszikus előadásokat fog rendezni december havában.

**** Záporpróbák a színházakban.** A *Nemzeti Színházban* július 1-én délelőtt egy órakor, a többi színházban pedig június 30-án, az utolsó előadás után tartják meg a szokásos évi záporpróbákat a közönség előtt.

**** A városligeti nyári színházban** szerdán lesz a bemutató előadása *Feld Mátyas A demokrata* (Kuruc Lába Mór) című bohózatnak. Régen volt már olyan általános érdeklődés darab iránt mint amilyen érdeklődéssel tekintenek a városligeti nyári színház ezidei sláger darabja elé. A bohózatban a színház legjobb művészei mind pompás szerepet kaptak, az igazgatóság pedig a díszleteket, de különösen a képviselőház ülésteremtő fényesen állította ki.

**** Szerződtetés.** Róza Sándor népszínmű- és operettíró, *Solymosi Elek* színésziskolájának növendékét a Népszínház igazgatója tagjai közé szerződtette.

**** Maeterlinck Monna Vannája Londonban.** Adtunk hírt róla, hogy a londoni cenzura nem engedte meg *Maeterlinck-Monna Vanna* című színművének előadását, amelyet a párisi *L'Oeuvre* színház ensembleja akart bemutatni. A belga drámaíró londoni barátai nem akartak beenyugodni a darab betiltásába és megkerültek a cenzor tilalmát. A londoni cenzurnak ugyanis nincs hatalma egyes társulatok által, saját tagjai előtt rendezett előadások fölött; *Monna Vanna* szerzőjének barátai tehát hirtelen egy *Maeterlinck-társulatot* szerveztek, négy-tíz színtelenül áron *tagjai jegyeiket* (értsd: belépőjegyeiket) adták ki s a napokban a cenzor tilalma ellenére is előadták *tagjaik* előtt a darabot a *Victorin-Hallban*, *Maeterlinck* darabjának zajos sikere volt s a londoniak most estező-estére, mint a *Maeterlinck-társulat* tagjai, töltik meg a színházat.

A demokrata.

(Kuruc Lába Mór.)

— Szerző a darabjáról. —

Budapest, június 24.

Mint már évek óta mindenkor szoktam, június vége felé kezemb veszem pennámat, hogy költői fantáziám legujabb termékét összes jóakaróimnak, kor- és valláskülönbőség nélkül beajánljam.

Ezidei darabom kivételesen nem parodisztikus, hanem teljesen önálló, eredeti bohózat. Engedjék meg nekem, hogy darabom főszereplője, Kuruc Lába Mór ur nevében tisztelettel bejelentsem, hogy még ne méltóztassék őt végleges demokratának tekinteni. Az ő demokrata volta a hoinapi estétől ittag. Ugyanis ha a darab beválik, ő is végleg megmarad demokratának, ha azonban — mitől Isten óvja szegény VII. kerületünk — megbukik, akkor arisztokratává alakul át, azaz végleg visszavonul a színpadról és ezzel a nagy plebejus-tömegről.

Szerénységem tiltja, hogy darabomat dicsérjem, annyit azonban mégis közölhetek önökkel, hogy én ily jól bohózatot még nemcsak a Városligeti Színház, hanem a Vigaszínház színpadán sem láttam. Huszonhat éve, hogy a világra jöttem; huszonhat éve járok télen, nyáron színházba, huszonhat, azaz pardon — csak tizenhat éve írok darabokat, s így némi joggal mondhatok már előre is kritikát a szóbanforgó fenomenális bohózatról. Hogy kíváncsiságukat ez irányban is kielégítsem, elmondom darabom szomorú keletkezésének vidám történetét.

Egy szép, de ködös tavaszi éjjelen mennyezetes ágyamban aludtam az igazak álmát, mikor a Városligeti Nyári Színház jeles igazgatója (tudvalevőleg közeli rokonom) üstökömmél fogva felébált édes álmomból.

— Mi az? Tűz van? Kiáltottam álomittasan.
— Hol a kuruc? Szólj a direktor magából kikelten. (Igy hívjuk ugyanis Jenő öcsémet a telen lezajlott emlékezeses orleumi kuruc-labanc háború óta.)

— A kuruc?... hebegtem én.
— Igen, az a betyár! Talán ismét tüntetni ment a hájós lábával? — Iolytáta tajtékozva a direktor. Es hallatlan, a Mórt is magával vitte!...

— Kuruc... Lába... Mór!... dadogtam én, mintegy ihletlőt megkapva.

— Azután kiugrottam az ágyból és ujjongva öleltem meg családom fejét.

— Megvan! Heuréka! Végre megtaláltam!...

— Mit találtál meg, szerencsétlen?

— Az idej nyári darabom címét!...

— En még nem látom...

— De én igen s nemcsakára az egész város látni fogja.

Igy született meg egy szerencsés véletlen következtében darabom hőse és mondanom sem kell, hogy ezek után apa és fia a körülményekhez képest elég jól érzik magukat. A gomb tehát megvált s kabátot egy magamajta ügyes szabó már könnyen csinált hozzá. Ma van darabom első előadása és némi

büszkeség fog el, hajlátom hogy az eddigi jelekből ítélve sikerült a közönség jóakaró érdeklődését előre is felkeltetem.

Most már csak az van hátra, hogy azt kívánjam, vajha valamennyien, akik csak megérik — s bár minél többen lennének — megtalálnák benne azt az élvezetet, amelyet én nyujtani ohajtottam.

Feld Mátyas.

MŰVÉSZET.

□ **A Klinger szobor.** *Klinger* Miksa Beethoven szobrát, mely az idej művészi életnek talán legnagyobb szenzációja volt, ma Lipcse városa vette meg. A művész élmillió márkát kért ugyan a szoborért, de rövid alku után negyedmillió márkáért adta el szobrát Lipcse városának.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

□ **Vörösmartyé élete és költészete.** A Vörösmartyé-irodalom két rendkívül becses és testes kötettel gyarapodott: *Gellért* Jenő irodalomkritikai tanár kitünő munkájával, amely két kötetben jelent meg *Vörösmartyé Mihály élete és költészete* címen. A jeles mű szerzője ezzel az értékes könyvvel nagyban hozzájárul a tanuló-íjúság irodalmi ismereteinek kibővítéséhez viszont megkönnyíti a tanár munkáját, aki e könyvben csoportosítva, fajok szerint összegyűjtve s a költő alkotásainak legszebb részleteit kiszemelve találja. De nemcsak a tanárra és a tanuló-íjúságra, hanem a nagyközönségre nézve is kiválóan becses és élvezetes olvasmány *Gellért* Jenőnek ez a műve, amelynek első kiadása iskolai kézikönyv gyanánt íródott, a második pedig az iskolai íjúsági könyvtáraknak és olvasmányoknak a nagyközönség számára. Az első kiadás ára 1 korona 40 fillér, a másodiké 3 korona 60 fillér.

□ **Egy csomó mályva.** Ez a címet a cím alatt adta ki *Staudacher* Mariska, a magyar írókó gárdájának ez a tehetséges tagja összegyűjtött elbeszéléseit, amelyek az újabb elbeszélő-irodalom javához tartoznak. Az elbeszélésekben kitünő megfigyelő képességgel nyílvánul, nyelve élvezetes, igazi költői lélek és nemes kedély jellemzi a kötetet. A művecske ára 1 korona 50 fillér. Megjelent Zomborban, Bittermann kiadásában.

□ **Rezeda.** Ilyen című kis füzetben adta ki *Szentessy* Gyula, a jeles tehetségű lírikus tizenhat versét. A kevés számú versben megvan a költő kvalitásainak minden értéke s a kis ízet kedves olvasnivalója lesz a finom érzések, a szép formák és hangulatok kedvelőinek. A verses tüzet ára 1 korona.

EGYESÜLETEK.

(A gyógyult elmebetegeket segélyező egyesület) ma délután tartotta rendezévi közgyűlését a budapesti kir. büntető járásbíróseg helyiségében *Iovag Falk Zsigmond* elnöklete alatt. Az egyik megnyitói szavai után az igazgató-választmány évi jelentését terjesztették elő. A jelentés szerint az egyesület egyelőre éven is csendesen, minden feltétel nélkül folytatta működését. A múlt évben az egyesület 214 esetben 160 gyógyult elmebeteg részeseit segélyben. Kegyeletes szavakkal emlékezik meg az évi jelentés Székács Ferenc kiriai bírónak, az egyesület elhunyt elnökének haláláról. A közgyűlés ugy az évi jelentést, mint a zárszámadásokat s a jövő évi költségeloirányzatokat helyesléssel tudomásul vette s a felmentvényeket minden irányban megadta. Ezután a választásokat ejtették meg. Elnökhelyettes lett *Iovag Falk Zsigmond* királyi tanácsos. Rendes választmányi tagok lettek: *Rákosi* Jenő, *Rudnay* Béla, báró *Splényi* Ödön, dr. *Székács* Béla, dr. *Wolt* Vilmos és *Zsitvay* Leo. — Póttagok: *Boronkay* Ignác, *Ily*, dr. *Iovag Falk Zsigmond*, dr. *Kiss* József, dr. *Puscariu* Gyula, *Rausch* Ferenc és dr. *Szenáshy* Sándor. Számvetésalkövé választották: *Bayer* Antal, *Filó* Keresztély, *Gelléri* Szabó János. Helyettes számvetésalkövé: dr. *Fried* Vilmos és *Harmos* Gyula. A választások után gróf *Teleki* Géza elnök megbízásából dr. *Jármay* Gyula egyleti pénztáros üdvözölte az újonnan megválasztott alelnököket, *Iovag Falk Zsigmond*ot, aki megratva mondot ezért köszönetet.

(A Magyarországi Tánctanítók Egyesülete) ma tartotta X-ik évi rendezévi közgyűlését *Budapest* *Kinsky* Károly kassai tanántató elnöklete alatt. Az ország minden részéből feljött tanántanítók között nagy vitát provokált az a körülmény, hogy a köznevelési hatóságok nem respektálják a belügyminiszter 1897. évi körrendeletét. Az egyesület újabb ülőir a miniszterhez az ügyben. Elhatározták továbbá, hogy a tanántanítók képesítő tanfolyamot ez évben szeptemberben tartják *Budapest*en és ennek tanárává *Róka* Pál választották meg. Az ülésen az egyesület d. sztaggyája választotta *Pották* Lajos táblabíró Miskolcziól és *Márich* Pál berlini kir. táncost.

VIDÉK.

— (Az adókövetés ellen.) *Tordáról* jelentik: Tegnap itt zajos népgyűlés volt dr. *Vertán* Endre országgyűlési képviselő elnöklete alatt, amelyen felszóllaltak a pénzügyigazgató adókövetési javaslatára ellen. A népgyűlés elhatározta, hogy *Lukács* László pénzügyminiszterhez küldöttéget meneszt és hogy az e héten üsszülő adókövető-bizottság működését négytagu bizottsággal fogja ellenőriztetni.

— (Miskolciz tisztújítás.) *Miskolciz* város közgyűlése ma *Tarnay* Gyula alispán elnöklete alatt általános tisztújító közgyűlést tartott. Polgármesterre választották *Kovács* Lajos megyei főügyészt 131 szavazattal *Németh* Imre ügyvéd 47 szavazata ellenében. Az új polgármesteré, aki ez állásban *Soltész-Nagy* Kálmán országgyűlési képviselő utóda, küldöttéget ment és amikor a közgyűlésben megjelent, nagy élénzessel fogadták. Az új polgármesterhez *Tarnay* Gyula alispán tartalmas beszédet intézett, mire a polgármester rövid beszédben válaszolt, azután letette az esküt és a közgyűlést folytatva a tisztújítást. *Ballagi* Bélát, *Tassy* Árpádot, *Nikei* Józsefet és *Kiss* Lajost tanácsosokká, *Bárony* Jánost tisztí ügyészzé, *Adler* Károlyt főmérnöké, *Szűcs* Sándort mérnöké, *Szombathy* Lászlót főszámvérvőé, *Heti* Ferencet alszámvevővé s végül *Iogány* Bertalan adóhivatali főnöké egyhangulag megválasztották. A kisebb átlásokat szavazással töltötték be. A tisztújítás végén homrogdi *Lichtenstein* József indítványára *Tarnay* alispánnak a közgyűlés köszönetet szavazott.

— (Polgármesterválasztás Szabadkán.) *Szabadkáról* tájékoztatták hogy a polgármesterhelyettes választása óriás érdeklődés mellett ment végbe. Megválasztották a *Mamusich*-párt jelöltjét *Feirich* Mihályt 164 szavazattal, míg az ellenzék jelöltje, *Gelmis* Gerő 133 szavazatot kapott.

SPORT.

* **Királylövészet.** A budapesti polgári lövészet egyesület 6 felsegének az egyesület budai lövőháza megnyitása alkalmával történt látogatása emlékére évente a *Királylövészet*et szokott rendezni. Az idej királylövészet június 29-én, július 1. 3. 5. és 6. napján lesz. A versenyt a következő céltáblákon tartják meg: I. 2 ünnepi fegyver céltábla, 300 m. távolságra, 10 körrel; II. 2 ünnepi pisztoly céltábla, 75 m. távolságra, 20 körrel; III. 1 ünnepi vadász céltábla, 75 méter távolságra, mozgó vadkan 12 körrel; IV. 2 fegyververseny céltábla 150 méter távolságra, 15 körrel; V. 2 pisztolyverseny, céltábla 35 méter távolságra, 15 körrel; VI. 4 fegyvermester céltábla, 150 méter távolságra, 10 körrel, találó és mély lövésekre; VII. 4 pisztoly-mester-céltábla, 35 méter távolságra, 10 körrel, találó és mély lövésekre; VIII. 1 vadász-céltábla, 75 méter távolságra, 5 közös mozgó szarvas és vadkan. — A versenyzők megjutalmazására értékes díjak vannak kitűzve. Az ünnepély június 30-én reggel 8 órakor kezdődik, mikor is *Jaritz* András főlövész-mester a lövészetet ünnepélyesen megnyitja. Aznap déli 1 órakor ünnepi lakomára, délután katonazene-hangverseny és gyermekverseny. A céltáblás június 29-ikén, július 6-ikén és 6-ikén egész napon, július 1-én és 3-ikán pedig csak délután tart. Utolsó napon, július 6-ikén délelőtt lövészed, délután katonazene-hangverseny, este pedig a díjak ünnepélyes kiosztása, mit végül társas-vacsora követ.

* **Postagalamb-verseny.** A *Columbia* postagalambok kedvelők köre ez idén még pedig *Kassáról* *Budapestre* rendezte versenyt. *Kassáról* a galambokat reggel 8 órakor eresztették hosszú utjuknak. A kedvezőtlen érszél miatt az első galamb érkezését csak 12 óra 50 percre jelezték. A versenybizottság, elnök Parthay igazgatóval, dr. *Dirner* Lajos, a *Columbia* elnökének *Zerge*-utca 24. sz. alatti lakásán működött. Az I. díjat (200 korona) *Deckmann* Agoston, a II. díjat (60 korona) *Maléter* Gyula, a III. díjat (30 korona) *Jandaurek* Vince galambja nyerte el.

Nyiltér.

Míg a legutóbbi időnkig egytlen víz sem volt egészen biztosan adagolható

a vérköpésben, szivbajban és asthmában szenvedő embereknek, az újabb kísérletekkel kidertült, hogy ilyeneknek egyszől a

MARGIT

GYOGYFORRAS

„Margit-telep, — Bereg-megye” víze ajánlatos fogyasztásra, a mely ezek mellett nemcsak a **hugyszorvegek** betegségeiben legjobb víz, hanem a **legkínálóbb borviz**, és enyhén és igazé miatt mindenki, **még a legkisebb gyermekek is szivesen veszik magukhoz** a gyomor és légszűrő hurutos megbetegedéseknél.

Kapható minden gyógytár és fűszerkereskedésben.

Országos főraktár:

EDESKUTI L. Cs. és kir. udvari szállítónál,

Ásványvíz-nagykereskedő Budapesten.

Vidőkre pontosan szállít a Szt.-Lukácsfürdő-Kurvtársulat, Budán.

Leghatásosabb
Guber Forrás
vasas víz
vérszegénység, ná betegségek, ideg-sérbetegek, stb. ellen.
Kapható az összes ásványvíz-üzletben, gyógyszerár és drogeriákban.

ÓVÁS!

Figyelmeztetek mindenkit, hogy kiskorú Lajos namért jótállást nem vállalok és érte semmit nem ízetek.

Temesvár, 1902. június 19.

Dr. Breuer Árnin
vámegyei tisztifőorvos.

SOMATOSE

(oldóadó husefényre)

orvosi szaktekintélyek véleménye szerint „lápkesztménynek ideálja” betegeknek és gyengéknek.

Idegeket és izmokat erősíti.

Gyógyszertárakban és gyógjagyagkereskedésekben.

Mély fájdalomtól lesújtva tudatják alantok, hogy hön szeretetl. anyjuk, illetve anyósuk, nagyanyjuk és nővérük

özv. Totis Julia szül. Klinger

hosszu betegség után 1902. június hó 24-én jobblétre szenderült.

A boldogult halott földi maradványai szerdán, 1902. június hó 25-én, délután 4 órakor fognak az új izr. temető halottasházából eltemetett.

Totis M. Frigyes, Totis J. Zsigmond mint fia. Totis Ilonka mint unokája. Tatis Elza, szül. Fodor mint menyje. Klinger József mint fivére.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

A Tomka-féle betörés.

Budapest, június 24.

A büntetőtörvényszék ma folytatta a Tomka-féle betörés tárgyalását, amelyet a minap szakítottak félbe, hogy némely bizonyítékokat beszerezhessenek. A tárgyaláson, amelynek egyedüli vádlottja Marót Sándor bécsi magánzó, Tomka testvérbátyja, előbb a leírt tárgyalás jegyzőkönyvét olvasták fel. Majd a tanúk kihallgatását folytatták.

Az első tanu dr. Hernádi Mór orvos, Tomkának a sógora.

— Mikor Tomkáké — ugymond — karácsony előtt elutaztak, én meglátogattam őket, de azt, hogy ki osukta be a lakást, nem tudom. A kanapé le volt takarva fehér terítővel, de a képek nem. Tomka nagyon ideges ember volt, főleg, ha valami kellemetlenség volt, nagyon izgatott benyomást keltett. Mikor az orvos-klubba nem fogadták be, magánkülvit volt. Tomka — szerintem — nem hasonlított feltűnően Maróthoz. Tomka a télen egy estélyt akart rendezni és szindarobot akart előadni, amelyet a sógorom is, de közbejött akadályok miatt az előadást elodázták. Azt is tudom, hogy Tomka praxisa kvalitásban fejlődött. Tomka erős lejárásban szenvedett, azért a Hívvősvölgyben villát akart építtetni.

Dr. Darvai, a biztosítótársaság képviselője: Kitél tudja ön, hogy a Tomka praxisa fejlődött?

— Első sorban ő tőle magától.

— Mi volt az oka annak, hogy Tomkát az orvosgyületemben fel nem vették?

— Ugy tudom, hogy vallási okokból.

— Nem valami preparátumok miatt?

— Hallottam erről is valamit, de én ezt csak később tudtam meg.

— Midőn ön a bádeni utazás előtt Tomkákéknál volt, a képeket látta és nem észlelt a szalonban valami feltűnő dolgot?

— Láttam a képeket s semmi rendellenesét nem észleltem.

— A betörést honnan tudta meg ön?

— Visszaérkezésekor Tomka telefonált nekem és én azzal a lakással siettem, de már akkor a rendőrök is jöttek oda.

— A biztosítási kötvényt hol tartotta dr. Tomka?

— Arról nekem nem beszélt.

A következő tanu dr. Hernádi Mór, nővére dr. Tomkának. Szintén azt vallja, hogy a bádeni utazáskor jérvel együtt bucsuzni ment Tomkákhoz, a képek nem voltak letakarva és érintetlenek voltak. Elmondja, hogy Tomka több ízben fellépett műkedvelő előadásokban és hogy a mult télen is akart saját lakásán ilyen műkedvelői színelőadást rendezni. A praxisa jó volt, háztartása megfelelő. Amikor a betörés után a tanu hozzájött ment, azt észlelte, hogy

dr. Tomka főleg műszereinek feldúlása miatt volt nagyon felidulva.

Dr. Darvai: Beszéltek önnek dr. Tomka arról valamit, hogy miért nem akarták őt felvenni az orvosgyületembe?

— Hiszen folyton erről beszéltünk. Azt mondta, hogy az az orvosi egyület egy antisemita-egyesület.

— Igen, olyan antisemita-egyesület, amelynek kétharmadrésze zsidó tagokból áll. (Derültség.) Mondja csak, hol találta meg a biztosítási kötvényeket?

— Azt hiszem, az iróasztalban de lehet az is, hogy a kassza mellett a földön.

A következő tanu Hacker Bertalané.

— Nekem — ugymond — Tomka háziorvosom volt. Újév után, ta én január 4-ikén elmentem a lakásába, hogy a honoráriumot kifizessem, de a házmester azt mondta, hogy elutazott Tomka. Fel is néztem az ablakaira és akkor azt észleltem, hogy ablakainak redőnyei nem úgy vannak leeresztve, ahogyan azokat elutazáskor leeresztani szokás. A spaléták ugy voltak leeresztve, hogy azokon a világosság áthatolhasson. Nekem ez feltűnt, de hát betörésre nem gondoltam. Mikor a betörés híret az újságban olvastam, rögtön visszaemlékeztem a spalétákra. Siettem is ezt elmondani Tomkának, aki kérdezte, hogy szükség esetén kész leszek-e erre esküt tenni?

Ezután dr. Guth Samu orvos így vallott:

— En helyettesítettem — mondta — Tomkát, ha elutazott. Karácsonykor is értesített elutazásáról, de egyebet nem mondott. Újév után felmentem az ablakaira, vajjon hazaötte már Tomka és én is azt észleltem, hogy a redőnyei nem voltak teljesen lebozsátva. Tomkát az orvosi klub nem vette fel tagjai sorába. Nem mondom, hogy antiszemitizmus volt ez, amár ebből is van ott valami, de a klubban ennél több az akadékoskodás. Azt magánúton én is hallottam, hogy dr. Tomka fiatalabb éveiben Bécsből hozott valami preparátumokat és azokat, mint saját találmányait mutatta be Budapesten. Azt is tudom, hogy Tomka egy színész nő páciensénél az ászakkal leiragaztása felől élenként tudakozódott. Dr. Pollák illés kérdésére megnevezte az illető színésznőt, aki neki beszélt, hogy Tomka ő tőle kérdezősködött arról, vajjon mivel szoktak ászakkal leiragaztani. A színésznő Krecsányi Sarolta volt.

Ezek után indítványt tettek, hogy a bíróság a rendőrségen, ahol a dr. Tomka pénze van letéve, a szekrény megvizsgálása céljából, bírói személt tartson. A törvényszék ezt az indítványt elfogadta és a bírói szemle a délutáni órákban meg is történt.

A törvényszék ítélőtáncának tagjai, továbbá dr. Friedmann Bernát védő, dr. Pollák illés, özvegy Tomkának jogi képviselője és dr. Darvai Fülöp, a trieszti általános biztosító-társaság jogtanácsosa megjelentek a Zrinyi-utcai főképítvány épületében s megtekintették az udvarra kitétt vas Wertheim-szekrényt. A helyszíni szemle eredménye gyanánt megállapította a bíróság, hogy a szekrény tetőjén egy négyzetes lyuk van vágya, továbbá a szekrény elején levő záron erőszakos fessegetések nyomai és karcok láthatók.

A bíróság ezután visszatért az alkotmány-utcai törvényszéki palotába s folytatta a tárgyalást a külföldi tanúk vallomásainak felolvasásával. Dr. Lantini, a badeni Lantini-féle szanatórium igazgató-orvosa, valamint a szanatórium személyzet egy részét meg az elváltak, hogy dr. Tomka a feleségével a mult év december 23-án érkezett oda. A szanatóriumot hosszabb időre csak egy izben hagyta ott két heti tartózkodása alatt és pedig január 2-án, amikor Bécsbe utazott el. A bizonyítási eljárás befejezése előtt Agoraszó elnök még egyszer előhívta a vádottat, hogy kikérdezze azon iedezelekre nézve, amelyeket ő kapott dr. Tomkától a neki adott kölcsön ellenében. A vádott el sorolta, hogy mikor, mennyi pénzt és értékpapirokat küldözött dr. Tomkának. — Horribilis összegek voltak ezek, 85, 65 és 20.000 koronák. Az elnök megmutatta a postaigazgatóságtól beszerzett hivatalos listát, amely szerint Marót — fivérének, dr. Tomkának rendszeren 60, 70, 20 koronát küldött csak.

— Hogyan van az — kérdezte az elnök — hogy ön azt mondta, hogy 70—80 ezer korona értékeket küldött pénzeslevelekben fivérének, a posta ellenben csak 70—80 koronát tüntet fel.

A vádolt láthatólag zavarba jött s némi gondolkodás után így felelt:

— Előre megegyeztünk Tomkával, ennek kivánására, hogy a valódi összeget nem tüntetjük fel a borítékon, hogy annál kevesebbe kerüljön a postai küldés.

— Ez biz furcsa! A posta csakis a feltüntetett összegek erejéig szavatol felelősséget s arra alig volt eset, hogy valaki 80.000 korona helyett csak 80 koronát tüntessen ki a borítékon.

Dr. Kemper Miklós és Zubriczky irászekértők meghallgatása után az elnök a bizonyítási eljárást befejezetnek nyilvánította. Ezután a perbeszédre került a sor, ítélet holnap reggel lesz.

§§ A bíróság köréből. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király dr. Kemény Zoltán járszerű jogbírói bíróságot a szolnoki törvényszékhez bíróvá, Mistry Kálmán gyulai törvényszéki aljegyzőt a gyulai törvényszékhez bíróvá és dr. Edinert Ernő budapesti gyakorló ügyvédet a balassagyarmati ügyészséghez alügyészévé nevezte ki.

§§ A Borszem Jankó sajtópöre. Amikor tavaly az egyetemi ifjúság egy része Tomka tanár ellen tüntetett, a Borszem Jankó ezt a tüntetést kigunyolta és perszifálta. Ezt a perszifalást azonban Tomka tanár és neje magukra nézve sőtörnek találták, azért rágalmazás és becsületsértés miatt bányaszólták dr. Agai Adólt szerkesztőt. Dr. Agai a tárgyaláson kijelentette,

hogy az inkriminált közlemény egyenesen az egyetemen elküvetett ripókség visszautasítására íródott. A bíróság dr. Agait a rágalmazás alól tel is mentette ugyan, de becsületsértésért 300 korona 16- és 200 korona mellékbüntetésre ítélte. Az ítéletábla az első-bíróság ítéletét jóváhagyta. Dr. Agai ez ellen semmiségi panaszszal élt, melyet ma tárgyalta a Kuria III. büntető tanácsa Janeschó István kuriai bíró előadása alapján. A Kuria mindkét alsó bíróság ítéletét megváltoztatta és Timon Akossal szemben is megállapítván a becsületsértést, Agai pénzbüntetését 600 koronára emelte tel.

§§ Tárcaótlak becsületsértéssel. Szekulesz Ede debreczeni újságíró tavaly egy tárcaótlakot írt, amelyben erős sértésekkel illette Benedeky Endre nagy-körűsi ügyvédet. Ez utóbbi sajtópört indított és az ügyet ma tárgyalta a budapesti esküdtbíróóság Zsitvay einök vezetése mellett. A bíróság Szekuleszt egy napi elzárásra és husz korona pénzbüntetésre ítélte.

TÁVIRÁTOK

Az angol király betegsége.

London, június 24.

Hir szerint a király nem sokára amütét után magához hivatva a walesi herceget. Salisbury lord miniszterelnök és más kiváló személyiségek megjelentek a palotában, hogy a király állapotáról tudakozódjanak.

Bár a Buckingham-palotában levő méltóságok közt élénk aggodalom vehető észre, közvetlen veszedelemtől mégis nyilván nem tartanak, mert a winchesteri püspök, aki tekintettel a király súlyos megbetegedésére a palotában tartózkodott, eldövezt imnét, miután dr. Barlowval értekezett. Hir szerint az idegen követek és küldöttségek haladéktalanul el fognak utazni.

London, június 24.

Ferenc Ferdinánd főherceg holnap reggel hazautazik.

London, június 24.

Az éjtel 11 órakor kiadott orvosi jelentés azt mondja:

A király állapota oly kedvező, amennyire ily komoly mütét után csak várható. Az erő-állapot kielégítő. A király a mütét óta kevesebb fájdalmat szenved. Ő felsége némi táplálékot vett magához. Még néhány nap fog eltelni, amíg meg lehet mondani, vajjon a király tul van-e a veszélyen.

Bern, június 24. A renditanács ma 32 szavazattal 6 ellenében elfogadta a vámtarifát. Négy tag nem szavazott.

Klagenfurt, június 24. A custozai tüközet évfordulója alkalmából ma itt ünnepeis istentisztelet volt, amelyen jelen volt a tartományi elnök, a tartományi főnök, a hatóságok, a tábornoki kar és a custozai csatában különösen kitűnt 7. gyalogezred tisztükara és legénysége.

A cár a közoktatásról.

Pétervár, június 24. A hivatalos lap a cárnak a közoktatásügyi miniszterhez intézett rendeletét közli, amely különféle rendelkezéseket foglal magában a középiskolák és a főiskolák reformálására vonatkozólag. Egyebek között elrendeli a cár, hogy a fővárosban és a kormányzói székhelyeken a középiskolák mellett internátusokat létesítsenek. A cár utasítja továbbá a minisztert, hogy a tanitók és nevelők fizetésének javítását is tanulmányozza.

A német flotta gyarapítása.

Berlin, június 24. A kormány újabb nagy tengerészeti javaslatot fog a birodalomgyűlés elé terjeszteni, amelyben nemcsak külföldi cirkáló-hajókat, hanem új külföldi sorhajó-rajokat is fog követelni. Tízvitz tengerészeti miniszter a birodalomgyűlés pénzügyi bizottságának tisz tagját Kielbe hívta meg, ahol nagy flottaszemle lesz.

A német vámtarifa.

Berlin, június 24. A vámtarifabizottság ma megkezdte a „fonalak” lejezetének tárgyalását és elvetette azt az indítványt, hogy az angol mérék helyett a metrikus rendszeret alkalmazzák, mert ezt a kérdést nemzetközi szabályozásnak kívánta fenntartani. A tárgyalást holnap folytatják.

A kínai lakadás.

Peking, június 24. (Reuter.) Canright amerikai hittérítő azt táviratozza Csengtuból (Szecsuan), hogy a kínaiak elpusztították az ottani metódista kápolnáját és tíz keresztény embert megöltek. A boxermozgalom terjed.

Emberirtó villám.

Madrid, június 24. Paneiroba (Örenze tartomány) egy gyászünnepe alatt beütött a villám a templomba; 25 ember életét vesztette, 35 súlyosan megbesült.

A bakul rablók.

Baku, június 24. Az idevaló hatóságoknak sikerült ártalmatlanná tennie egy rablóbandát, amely elbocsátott fegyencekből állott és itt garázdálkodott. A banda vezérét és egyik tagját megölték, egy rablót megbesítették és kettőt letartóztattak.

Közgazdasági táviratok.

New-York, június 24. (Terménytesede.) (Zárulat.) Gyapot: New Yorkban helyben 9.1/4 (9.1/4), Juniusra 9.93 (9.93), Szeptemberre 10.03 (9.96). New-Orleansban helyben 9.— (9.—). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 7.40 (7.40), Stand white Philadelphian 7.35 (7.35), Refined in Cases 2.50 (2.50), Credit Balances at Oil City 1.20 (1.20). — Zsír: Western steam 10.95 (10.95), Rohe és Brothers 11.10 (11.10). — Tengeri irányzata nyugodt. Juniusra —.— (—.—), Juliusra 67.1/4 (67.1/4). — Szeptemberre 64.1/2 (64.1/2). — Buza irányzata engedő. — Piros ősz helyben 81.1/2 (81.1/2), Juniusra —.— (—.—), Juliusra 80.1/2 (80.1/2). — Szept.-re 77.1/2 (78.—), Dec.-re 78.1/2 (79.—). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — Kávé: fair Rio 7. sz. 5.1/4 (5.1/4), Juniusra 4.80 (4.75), Szeptemberre 4.90 (4.95). — Liszt: Spring Wheat clears 3.— (3.—). — Csukor: 2.1/2 (3.—). — Őn: 28.42 (28.75). — Riz: 12.—12.42, (12.—12.42). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, június 24. (Terménytesede.) (Zárulat.) Buza irányzata engedő. — Májusra 75.— (75.—). — Juliusra 74.1/2 (74.1/2). — Tengeri irányzata szilárd. Szept.-re 60.1/2 (59.1/2). — Zsír: Juliusra 10.67 (10.65). — Szept.-re 10.70 (10.70). — Szalonna short clear 10.92 (10.35). — Sertészsír: Juliusra 18.40 (18.25). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Bartha Béla. Maros-Vásárhely. Az újságírói egyesület kimondta Thali-Türkiről, hogy visszaél az újságíró névvel. A Herzig-óég tébát, midőn azt írja önnök, hogy széhhámos vigéce joggal nevezte magát újságírónak, tudva hazudott. Epp oly hazugság az is, hogy a hírlapírók nyugdíjintézeté részes ama bizonyos vállalat jövedelmében. Sem a hírlapírók nyugdíj-intézetének, sem az újságírók testületének bármelyikének semmi köze ama vállalathoz Ez az igazság. Minden ellenkező állítás nem egyéb széhhámoságnál és csalásnál.

B. A. Pécs. Tisztán magánügyről van szó, amelynek kiderítésére nem vállalkozhatunk. Annál kevésbé irhatjuk ide „névvel együtt” azt a jelzést, amelynek semmi köze sincs az illető működéséhez.

Szigetvári. A Vigszínház igazgatósága mit sem tud Bige György darabjáról. A nevezett nem tóvárosi hírlapíró.

211.632. sz. előfizető. 1. Ott, ahol üresedés van, bármikor folyamadhatik az illetékes posta- és távirat-igazgatósághoz. 2. Mellékelendők: a születési, tanulmányi, orvosi és erkölcsi bizonyítványok. 3. Végzettsége alapján minden valószínűség szerint fölveszik.

U. A. Igen, megkülönböztetés okából szokás az „ifjabb” és „legifjabb” jelzéseket használni.

W. J. Budapest. 1. Sem az egyik, sem a másik nem illő dolog. 2. Elég, ha mindennap egyszer-kétszer kefével jól megmossa.

Kikindai. 1. Iparengedélyt kell szerzenie a kerületi előjárásig. Egyéb semmi nem kell hozzá. 2. Elfelejtette megírni, hogy milyen sors egyről van szó. K. E. Kassa. Kereskedelmi akadémia (V. Alkotmány-utca).

S. H. Abauj-Szántó. Azok a rabbi, akik közpiskolai végzettséggel bírnak, igényelhetik a fizetésük kiegészítését.

B. A. Budapest. Mintegy tizenkét évvel ezelőtt történt. A község jegyzője pontos adatot adhatna önnök a dolog felől.

A. L. Budapest. Katonai kötelezettségének először eleget kell tenni. Azután az illető ezred zenekaránál jelentkezhetik, ahol magát fölvetetni akarná.

M. B. Nincs ugyan határidőhöz köve, mennyi idő atatt tartozik valamely ügyet elintézni, de a végtelesség sem halogathatja. Ha ilyesminek látna a jeleit, tegyen jelentést a belügyminiszterhez, mint legmagasabb fórumhoz. Ott majd megvizsgálják a panaszát s ha igaz van, intézkednek, hogy az érdemleges elintézés megtörténjen.

F. S. Budapest. Ajánlja fel a kereskedelmi minisztériumnak vagy az Országos Iparegyesületnek.

Gyógygyász. Ha azt hiszi, hogy a felszámolásban hiba történt, a vármegye közigazgatási bizottságánál tegyen panaszt.

B. A. Mohács. Minden m. kir. postahivatalnál meg van a jegyzéke Magyarországon és a külföldön megjelenő újságoknak. Ezt a jegyzéket bárkinek joga van betekinteni. 60 fillérért a postahivatal utján meg is kaphatja.

F. M. Tisza-Nána. Igen, tartozik megfizetni a helypénzt.

KÜLÖNFELEK

Mese.

Adassa kezéd, jer közelébb,
Hadd meséljek én neked.
Volt egy kis pinta, ki rács között
Tengeté az életet.

Be szomorú volt a sorsa,
Bár volt kender, szép kalit.
Lassan, lassan elaludt
Édes-kedves dalait.

A kis pinta-sziv úgy vágyódott
Oda, hol int a vadon.
Milyen szépen énekelne
Társai közt szabadon!

S mikor vágya valóra vált,
Ajakán dalt nem fakadt.
Szíve tele csodulással
S nem talál rá szavakat.

A sok pajtás, a sok virág
Mosolyogva integet,
S ő csak nézi néma ajkkal
A ragyogó kék eget...

Én is vártam sok, sok évet,
— S szívem mennyit szenvedett! —
Melancholia felhője
Mikor hagy el engemet.

Meddig lőt még bús lelkekre,
Meddig fojt és tépeget,
Mikor sűt rám a boldogság,
Mikor látok kék eget?

S most, hogy itt van, hogy rám ragyog,
A dalt hozzá keresem,
S szavam nincs rá, bár a szívem
Színültig van, kedvesem.

A mindenség tele dallal,
Hogy csillog, int és nevet,
Csak egyedül én halgatom
S nézem, nézem két szemed.

Feleki Sándor.

— Koronázási ravaszságok. Az immár bizonytalan időre elhalasztott londoni koronázás előreláthatólag jó talajnak kínálkozott széhhámoságokra és üzleti fogásokra. Ime két csinos esetet már tühegyre lehet szurni. Az egyiknek szereplője két amerikai kapoc. Eljőttek Londonba és tribünüzletet csináltak. Lapokban hirdették, hogy itt és itt pompás tribünök van, amelyről a legalkalmasabban lehet majd látni a nagy ünnepi felvonulást. Egy napon aztán szenzációs hír jelent meg a vállalatról. Hogy tudniillik az egyik fél a már bevett összeg legnagyobb részével, valami tizezer font sterlinggel megszökött, de azért a helyvásárlóknak természetesen semmi kárunk nincs és különben is ő becsületes üzletárs, tovább folytatja az üzletét egymaga. Mult az idő, s a vállalatra mégis csak gyanu háruult, mikor azonban a rendőrség már figyelmes lett s nyomozni akart, akkorra már a „becsületes” üzletárs is megszökött, hogy találkozzon a cimborájával, a markukba röhögjenek és megosztokodjanak a koncon. Tribünjük természetesen egyáltalában nem volt. Egyszerűen egy más vállalkozónak csakugyan létező tribünjét vonták bele kombinációjukba és azt mutogatták, mikor a megrendelőik meg akarták nézni a kelyüket. — Az is bizonyára érdekes a koronázási csodabogarak között, hogy Londonban már javában árulnak fotográfiákat a koronázó menetről és magáról a koronázásról. Ezek a fotográfiák Párisban készültek és a titkuk egyszerűen az, hogy lehetőleg híven eljásztották a koronázó ünnepséget s aztán egyszerű lényképeket és kinematogramokat készítettek róluk. A hűségére nagy lelkiismeretességgel törekedtek. Megcsinálták a trónnak és a koronának a mását, a kosztümökre is teljes gondot fordítottak, a Westminster-apátság belsejéről dekorációkat festettek, sőt még kiválógtak urakat és hölgyeket, akik legjobban hasonlítanak az angol királyhoz és a királynéhoz, a hercegekhez és mindenféle méltóságokhoz.

— Pillangó babona. A lepke tavasszal, észre sem vesszük mikor, nem figyeljük meg hogyan, csak megjelenik s csillogtatja a napsugárban dus színompáját. Egyes helyeken azonban nagyon lesik az első lepke megjelenését, mert ennek jelentősége van, hogy milyen lepkét pillant meg az ember legelőbb Németország egyes vidékein, mint a Rovartani Lapokban olvassuk, nem közömbös a nép előtt, hogy minő lepkét talál először, sőt azt a jövőre nézve fontos hírnökönek tekintik. A citromos pille (Gonopteryx rhamnii) a család szaporodását jósolja, a „róka szőglenc” (Vanessa polychloros) és egyéb barnás pillangó a fiataloknak szerelmet és házasságot, a házásoknak pe-

dig nagy utazást, gazdag örökséget, lutrinyereményt és más szép dolgokat ígér. A kék pille (Lycæna) pénzbeli veszteséget, álnok barátokat, kellemetlen pörlekedést és több efféle jel; a „káposzta-özöndék” (Pieris brassicae) pedig halál-hírnök s aki először látja utján átörülni, a következő évben kedves barátot, vagy családja tagját veszíti el.

— A termékenyítő vulkánhamu. Kingstown városában St.-Vincentben, ahol a legutóbbi vulkánkitörés alkalmából több helyelyk vastagságban gyűlt össze a vulkán hamuja, olyan buja a virágpompa, amilyen még sohasem volt. Ez a körülmény megdönti több tudósok az állítását, hogy tudniillik a vulkánok hamujának nincsen trágyázó, termékenyítő ereje. A virágok olyan pazarul fejlődtek ki, hogy általános feltűnésf keltenek. Ezuttal arról is megemlékeznek, hogy az 1812-iki kitörés után a termés olyan gazdag volt, hogy szinte nem volt még hasonló termésre példa. Ugyancsak a legutóbbi katasztrófáról szóló jelentés azt is elmondja, hogy a halál rendkívüli rohammal lephette meg az embereket, mert egy egész teázó társaságot is találtak meredten egy asztal körül. Egy férfinak az ajkán még ott játszódzott a mosoly is, amint rálagyott az arcára, s az a szó is ott lebegett az ajkán, amelylyel az életét kilehelte. Egy másik a pipáját tartotta a szájaiban, miközben a kezét éppen a gyújtó után nyújtotta ki.

— Az udvariasság. A zenetanár: Igazán sajnálom kiasszony, hogy annyira fárad...

A hölgy: De kérem, szót sem érdemel, tanár ur...

A zenetanár: Annyira fárad azzal, hogy olyan hangjegyeket is játszik, amelyek egyáltalában nincsenek is benne a zeneszámban.

KÖZGAZDASÁG.

A vetések állása.

Budapest, június 24.

A földmivélsügyi miniszterhez a gazdasági tudósítottok beérkezett jelentések szerint az idei termés a tavalyinál jobbnak ígérkezik. Hogy a közel jövő e biztató képe kárunkra ne változzék, az most már az időjárásról függ. Most hűvös és esős időjárás az uralkodó, gyakori széllet és néha viharos; az ország keleti részeiben különösen sok az eső, minek folytán a hegyi patakok és folyók mentén jelentékeny területeken árvíz pusztított. Gyakori volt a jégeső és köd, sőt a felvidéki részeken havazott is és ha mindezek dacára a panaszok egy szaporodtak, azt leginkább annak lehet tulajdonítani, hogy a rozsdá terjedése kevesebb aggodalmat okoz ma, mint hetek előtt és hogy a szemképződés túlyomólag jól halad, bár az üszög néhol kárt okoz.

A torzsgomba (ophiobolus graminis) az Álhöld egyes részeiben, különösen Arad, Csanád és Csongrád vármegyék területén, és itt is szórvaosan, inkább csak a kisebb gazdaságok vetéseiben okoz károkat; e károsítás azonban eddig általában jelentékenynek nem nevezhető. Férgek és rovarok okozta károk felől kevesebb panasz érkezett, bár néhol a hesszeni legy okozta kár meglehetősen szembetűnik. Az árvíz, mely a gyakori záporosók és jéghszakadások következménye volt, sok kárt okozott különösen Szatmár, Maramaros, Szilágy, Kolozs és Szolnok-Doboka vármegyékben. Kevesebb a kár Udvarhely, Háromszék, Torda-Aranyos, Maros-Torda, Kisküküllő, Hunyad, Fogaras, Csik és Beszterce-Naszód vármegyékben. Kisebb mértékű mederkéntések voltak ugyan az ország más, leginkább felsőbb részeiben is, mert az eső jóformán alig szűntelt, de ezek az árvizek különösen a keleti vármegyék káreseteivel szemben számottevő nagyobb kárt alig okoztak. Jégeső ugyancsak a keleti vármegyékben és pedig leginkább Alsó-Fehér-, Udvarhely-, Csik-, Kis-Küküllő-, Kolos-, Maros-Torda-, Torna-Aranyos vármegyékben pusztított. Ezenkívül jégesőt jelentettek még: Bars-, Nógrád-, Nyitra, Pozsony-, Zemplén-, Arad-, Temes- és Torontárvármegyékben, általában csak jelentéktelen kárral. Kód volt több helyen és bár a gabonát, főleg a domb- és hegyi vidékeken még virágzás közben találta, ennek dacára a magképződés itt is nagyobbára normálisan halad.

Az előző évekkel szemben az idei aratás később lesz, ez idő szerint ugyanis még alig láthatni valahol erőteliben levő rozso, vagy árpat, holott pl. tavaly, az év hasonló szakában néhol már arattak is. A megdőlő és különösen az összekuszált vetéseken mutatkozó rozsdá csak helyenkint lepte el még a szarát és kalászt s így reméli lehet különösen kedvező időjárás esetén, hogy a rozsdá már nagy kárt nem fog okozni. Ugy mint az esős számbeli termésbecsülésnél hangsúlyoztuk, ezuttal is csak fenntartással közölhetők a terméselőlátásokra vonatkozó statisztikai adatok, tekintve a tolyton tartó abnormális időjárást, amelynek befolyása alatt áll az egész ország mezőgazdasági állapota.

A gazdasági tudósítottok legújabb adatai alapján az ősi buzavetéseik fejlődése csaknem mindenütt kedvező, néhol ugyan panaszokdnak a gazdák a miatt hogy a sok eső a virágzó buzának ártott, de mert a

buza kalásza többnyire elég szép nagyok. sőt néhol igen nagyok és a szemképződés jól halad, a rozsda pedig sem a szárat, sem a kalászt még nem támadta meg, illetve nem olyan mértékben, hogy az aggodalmat okozhassa, bár igen sok a dőlés és néhol az összekaszáltság vetés és így nagy átlagban még mindig *közepes és jó közepes termésre van kilátás*. Az üszög több helyen a kvalitást rontani fogja, mert meglehetősen elterjedt, az Altdőnön pedig a rovar-károsodások kivétel a torzsgomba is pusztít. Néhol a torzsgomba miatt, habár csak kisebb területen is, lekaszták a buzavetéseket takarmánynak. Legjobb állapotban a vetések, tehát legjobban is tűrték a folyó évi esaknem állandan abnormális időjárás a Duna jobbpartján, továbbá a Duna-Tisza közén és a Tisza-Maros szögén; ez utóbbi helyeken kivétel képeznek azok a részek ahol a hűvös és esős idő miatt a torzsgomba fellépett és kárt okoz. Középes fejlődést mutáltak a vetések a Duna balpartján és a Tisza két vidékén, kivéve az árvíz-károsodott területeket és leggyengébben állanak, azaz alig középesek a buzavetések a Királyhágón tuli részekben és főleg ott, ahol az utóbbi abnormis időjárás árvíz, vihar és jégeső elég sok kárt okozott.

A számbeli adatok szerint az országban az összes buzaterület 5,877,378 kataszteri hold, amelyről ez idő szerint átlagban és katasztrális holdanként közel 7 métermáza termés várható; vagyis a remélhető összes buzatermés, habár a kilátások némileg csökkennek, még mindig közel áll a 41 millió métermázához. A múlt évben esaknem megfelelő területen termelt 33-73 millió métermáza és így a várható buzatermés ez idő szerint jóval kedvezőbb mint a múlt évi eredmény volt.

A gazdasági tudósítókól beérkezett természetadatok alapján legjobban, azaz katasztrális holdanként legálább 7 métermáza, részben azonban azonfeüli termés várható: Esztergom, Nyitra, Pozsony, Baranya, Fejér, Moson, Somogy, Sopron, Tolna, Veszprém, Zala, Bács-Bodrog, Heves, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Borsod, Békés, Hajdu, Arad, Temes, Torontál és Brassóvármegyében; katasztrális holdanként 6-7 métermáza közötti remélhető a termés eredmény: Bars, Hont, Liptó, Nógrád, Trencsén, Győr, Komárom, Vas, Csongrád, Abauj-Torna, Sáros, Szepes, Ung, Zemplén, Bihar, Szabolcs, Szatmár, Szilágy, Arad, Csanád, Krassó-Szörény, Alsó-Fehér, Fogaras, Háromszék, Maros-Torda és Szeben vármegyében, és végül kat. holdanként 6 métermázán aluli termést ígérnek a vetések: Arva, Turóc, Zólyom, Máramaros, Ugocsa, Beszterce-Naszód, Csik, Hunyad, Kisküküllő, Kolozs, Nagy-Küküllő, Szolnok, Doboka, Torda-Aranyos- és Udvarhelyvármegyében.

Az őszi rozs és kétszeres nagyobbára elég jó körülmények és viszonyok között elvirágozott; kivételt képeznek a hegyi vidékek, ahol a sok eső és kőd a virágzás némi tekintetben károsan befolyásolta. A mostani tulok eső és hűvös idő pedig a rozs érsét csak lassan mozdítja elő, sőt késleltetni. Igaz viszont az is, hogy a lassu érs következtében a szemképződés többnyire és esaknem mindenütt kifogástalan. Ezidőszert már konstátálható, hogy az idén igen sok szép és súlyos maggal fog fizetni a rozs, mert a szemek nagyobbára nagyok, habár viszont az is konstátálható már, hogy elvétel meglehetősen sok esorba, ablakos kalásis is mutatkozik. A rozs terméskilátások, habár sok helyen megdőltek a vetések, esak keveset romlottak; legjobban állanak a vetések a Tisza-Maros szögén és a Duna jobb partján, illetve a Duna-Tisza közén, középes eredményre számítanak a Duna balpartján és a Tisza két partján, kivételével ama részeknek, ahol árvíz (Szamos, Tisza, Tur stb.) és más elemi csapás pusztított. A királyhágón tuli részekben a terméskilátások nagyobbára alig középesek, itt igen sok kárt okozott az utóbbi árvíz, különösen Kolozs és Szolnok-Doboka vármegyében.

Az őszi rozsossal és kétszeressel bevetett terület 2,004,450 kataszteri holdra bozsilható. A gazdasági tudósítók adatai szerint országos átlagban és holdanként mintegy 6,5 métermáza termés remélhető. A várható összes rozs és kétszeres termés lenne tehát megközelítőleg 12-13 millió métermáza. A múlt évben termelt 11,32 millió métermáza. Az idén tehát ezidő szerint a múlt évi eredménnyel jobb termésre van kilátás.

A legjobb eredményt ígérő vármegyék, ahol kataszteri holdanként legalább 6-6 métermáza és részben ezenfeüli termésre is számítanak, a következők: Esztergom, Nyitra, Pozsony, Baranya, Fejér, Moson, Somogy, Sopron, Tolna, Vas, Veszprém, Zala, Bács-Bodrog, Csongrád, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Heves, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, Ung, Hajdu, Arad, Temes, Torontál- és Brassóvármegyék; kataszteri holdanként 5-6 métermáza közötti eredményre számítanak: Bars, Hont, Liptó, Nógrád, Trencsén, Zólyom, Győr, Komárom, Heves, Abauj-Torna, Bereg, Borsod, Gömör, Sáros, Szepes, Zemplén, Békés, Bihar, Máramaros, Szabolcs, Szatmár, Szilágy, Csanád, Krassó-Szörény, Alsó-Fehér, Beszterce-Naszód, Csik, Fogaras, Háromszék, Hunyad, Kis-Küküllő, Szeben, Szolnok-Doboka, Torda-Aranyos és Udvarhely vármegyében; kataszteri holdanként csak 5 métermázán aluli termést remélnek: Arva, Turóc és Ugocsa vármegyékben.

Az őszi árpa kezd zsendülni, bár ezt is késlelteti a hűvös és folyton tartó esős időjárás; üszög néhol meglehetősen sok kárt okozott benne. Ahol nem mutatkozik üszög, ott az őszi kvalitásra jó közepes termés ígér, kielégítő szemennyiséggel. A tavaszi árpa vetések fejlődését, különösen a nyuati vármegyékben, az időjárás kedvező mértékben előmozdította és így már az árpa közepes termés eredménye is mintegy biztosítottak látszik, tekintve azt hogy a kalász eléggé nagy és a szemképződés szintén elég jól halad előre. Panaszok vannak a gaz és különösen a vadpreceknél módeletti való elszaporodása miatt; né-

hol a lemamelanopus is kárt okoz, de csak kisebb területen. Üszög szórványosan a tavaszi árpában szintén mutatkozik.

Az árpával bevetett terület a központi statisztikai hivatal adatai alapján 1,790,940 kat. hold; — az országosan és kat. holdanként várható termés eredmény 6,6 métermázára taksálható és így szemben az előzőleg közölt eredménnyel: a tavaszi árpánál némi javulás mutatkozik. Az összesen remélhető termés tehát közel 12 millió métermáza lenne, föltéve, hogy az időjárás ezentul is kedvezni fog fejlődésnek és különösen érsének. A múlt évben az árpatermés összesen 10-90 millió métermázára rugott, és így a terméskilátások valamivel jobbak.

Az időjárás legjobban kedvezett az árpának a Duna-Tisza közén, a Tisza-Maros szögén, a Duna bal és jobb partján és a Tisza balpartján; kevésbé a Királyhágón tuli részekben és a Tisza jobb partján. Vármegyékint a legjobb eredményre, azaz kat. holdanként 6,60 métermáza és ezen feüli termésre van kilátás Esztergom, Nyitra, Pozsony, Baranya, Fejér, Győr, Moson, Somogy, Sopron, Tolna, Vas, Zala, Bács-Bodrog, Csongrád, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Pest-Pilis-Solt, Kiskun, Békés, Hajdu, Arad, Csanád, Temes, Torontál és Brassó vármegyében, kat. holdanként 5-6,10 métermáza közötti termés-eredményre számítanak: Bács, Hont, Liptó, Nógrád, Trencsén, Turóc, Zólyom, Komárom, Veszprém, Heves, Abauj-Torna, Borsod, Gömör, Sáros, Szepes, Ung, Zemplén, Bihar, Szabolcs, Szatmár, Szilágy, Krassó-Szörény, Alsó-Fehér, Csik, Fogaras, Háromszék, Hunyad, Kis-Küküllő, Szeben, Torda-Aranyos és Udvarhely vármegyékben; kat. holdanként csak 5 métermázán aluli termést ígérnek a vetések: Arva, Ugocsa, Beszterce-Naszód és Szolnok-Doboka vármegyékben.

A zab vetések fejlődését a hűvös és folyton tartó esős időjárás néhol károsan befolyásolta; több helyen ugyanis a zab megsárgult és igen guszos, illetve vadprece lett; viszont helyenként, ahol tulok eső nem érte, javult és jól fejlődik, bugáját is — mely eléggé szép nagy — erőteljesen hajtja. Többnyire azonban a zab bugája még szárában van, sőt a felvidéki részekben a zab csak szára hajt. A rozsda szórványosan a zabban fellépett, de nem terjed kártevőleg; rovarok néhol mutatkoznak de aránylag igen csekély kárt okoznak. A zabvetések további jó fejlődésére szárazabb és különösen melegebb időjárásra volna szükség; jó idő a zabvetéseket még lényegesen megjavíthatja. A mai állapotokhoz képest még legszebb, illetve legkiegültöbb fejlődést mutatnak a zabvetések a Duna-Tisza közén és a Duna jobbpartján, továbbá a Tisza-Maros szögén. A többi vidékeken általában jóval gyengébbek a terméskilátások és különösen a Duna és Tisza balpartján.

A központi statisztikai hivatal adatai szerint a zabbal bevetett területet 1,738,227 katasztrális holdra lehet becsülni; országos átlagban és katasztrális holdanként remélhető 6,10 métermáza termés és így végeredményre nézve a zab-terméskilátások megközelítőleg 10,6 millió métermázára becsülhetők. A múlt évi összes zabtermés 9-38 millió métermáza és így még mindig, szemben a múlt évvel, kedvezőbb eredményre lehet számítani.

Az országos átlagterméshez viszonyítva legjobban, azaz katasztrális holdanként 6,10 métermáza és azon feüli eredményre van kilátás: Esztergom, Nyitra, Pozsony, Baranya, Fejér, Moson, Somogy, Sopron, Tolna, Vas, Veszprém, Zala, Bács-Bodrog, Csongrád, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Békés, Hajdu, Arad, Csanád, Temes, Torontál, Brassó, Háromszék és Maros-Torda vármegyében katasztrális holdanként 5-6-10 métermáza termésre számítanak: Bars, Hont, Liptó, Nógrád, Trencsén, Turóc, Zólyom, Győr, Komárom, Heves, Abauj-Torna, Bereg, Gömör, Sáros, Szepes, Ung, Zemplén, Bihar, Szabolcs, Szatmár, Szilágy, Krassó-Szörény, Alsó-Fehér, Beszterce-Naszód, Csik, Fogaras, Hunyad, Kis-Küküllő, Kolozs, Nagy-Küküllő, Torda-Aranyos és Udvarhely vármegyékben, és végül katasztrális holdanként 5 métermázán aluli termést ígérnek a vetések: Arva, Borsod, Máramaros, Ugocsa és Szolnok-Doboka vármegyében.

A repce aratását és cséplését a gyakori esős és akadályozta, ného. a termés eredménye egy minőségileg, mint mennyiségileg kielégítő, nagyobbára azonban különösen mennyiségileg gyengék.

A kukorica-vetések továbbra is igen lassan, de egészében fejlődtek; az évszakhoz képest azonban még mindig nagyon elmaradt állapotban vannak. A művelési munkálatokat az esős időjárás, valamint az annak következtében nagyon elszaporodott gyomok hátráltatják elannyira, hogy az első kapálást sem lezhették meg mindenütt be. Az erősebb vetések telítettségét megkezdették.

A burgonya, csekélyebb kivételaktól eltekintve, általában jól fejlődik. Tüőtőlés, elvétel kapálása, folyamatosan van, de az esős időjárás és a gyomok nagymérvü fellépése e munkákat is akadályozzák. A korai burgonya virágozik.

A kertü vetemények, hüvelyesek és káposztafélék fejlődését az esők előmozdították, a hideg ellenben akadályozta, minek folytán a bab és dinnyeélék több helyütt hiányosan állanak. A palánták kitütelése nagyobbára bevégezettek, sőt a korábbi ültetések kapálása is kezdetét vette. Az esőzések tül a vetemények elgyomosodtak.

A köles jól kelt, de a hűvösebb idő és a gyomok, főleg pedig a vadprece, nagymérvü fellépése miatt helyenként satnyulni kezd. A komló hajtásai erőteljesen növekszenek és magasra felértek már. A több helyütt igen nagy számmal fellépett földi bolhák az esős hűvös idő megüzdelte.

A len-vetések bár néhol foltosak s a Dunántul megdőltek általában jól fejlődtek, részint most virágoznak, részint már elvirágoztak. A kender-vetések szépen javultak és jól fejlődnek. A kiültetett dohány-palánták jól megeredtek, de fejlődésük némileg visszamaradt. Helyenként előszörre, de néhol már másodszorra kapálják.

A cukorrépa és takarmányrépa az esőkben bővelkedő időjárás hatására általában jól, de néhol igen jól fejlődtek és erőteljes levetéssel a talajt egészen beborítva. — Harmadszori kapálása többhelyütt folyamatban van, de az esős idő és a gyomok rohamos terjedése többhelyütt nagyon hátráltatta.

A lucerna első kaszálását az esős időjárás nagyobbára minőségében rontotta, második hajtása dusan fakad.

A törös here kaszálását esős időjárás akadályozta és a rendeket esaknem teljesen megkárosította. A zabos búkköny szépen gyarapodott s már vágható, de az esők többnyire akadályozzák azt. A muhar kielégítően, a csalamádé gyengén fejlődik.

A rétek anyaszéna-termését az esős időjárás részint renden, részint betakarítás alatt áztatta, néhol pedig a fű kaszálását akadályozta, s így a fű lábón vészül és romlik. A szénatermés mennyiségileg középes vagy jó közepesen sikerült, de minőségese többnyire hiányos. A hegyi rétek gyengén fejlődtek s még nem kaszáltak a völgyekben, patakok mentén pedig áradások okoztak több vidéken nagyobb kárt. A legelők lütvése az esős időjárás folytán szépen fejlődik.

A szőlők fejlődése kifogástalan a szépen mutatkozó fürtök virágoznak. A kötözés és permetezés folyamatban van.

A gyümölcs-termés kilátása az ország több vidékéről jelentek hullás következtében tovább árt.

Ipar és kereskedelem.

Beck Nándor kitüntetés.

A hivatalos lap legközelebbi számainak egyike olyan kitüntetésnek fogja híret adni, amely széles társadalmi körökben és pénzügyi körökben legkivált nagy költögtelést hoz mindazoknak, akik örömet éreznek a nagy és maradandó érdemek elismerésén. A királyi madarasi Beck Nándort, a Magyar Jelzalog Hitelbank és a Magyar Agrár- és Járadekbank elnökét udvari tanácsossá nevezte ki. A kitüntetés híre már tegnap elterjedt Budapesten és hogy ma Beck Nándor megérkezett Bécsből, ahol az új bosnyák kölcsön perfektuális dolgában járt, a levélbeli és távirati üdvözlések óriás tömege várta.

Rendkívül széles köri az a munkásság, amelyet madarasi Beck Nándor közgazdasági téren kifejtett. De munkásságának javarészt a Magyar Jelzalog Hitelbank nagyságának szakadatlan emelése foglalta le. Az intézetek közepette, amelyek a sanaryu gazdasági helyzetben mérlegeiket a korábbi jövedelmezőség vonalán tudták megtartani, előjárta a nagy tekintélyben és illusztris hírből álló Magyar Jelzalog-Hitelbank, amely munkájában és eredményeiben nemcsak hogy megállást nem mutatott, de közepén éppen a mindeneket lenyűgöző letargiának, a mult esztendőben olyan tranzakciók juttatott tétül alá, amely messzeható jelentőségükön bizonyult a magyar mezőgazdasági és kommunális hitelszervezet kiépítésében és fokozott mértékben csatlotta bele a magyar piac nagy erőbírását a nemzetközi konstellációkba.

Legutóbbi nagy cselekedete és nagy sikere ez a tranzakció volt madarasi Beck Nándornak, a Magyar Jelzalog Hitelbank elnökének, aki java munkarejében, a pénzügyi világban nagy tekintélyű, a közéletben elismeréstől, országserzte tisztelettel övezetten ime egy új kitüntetés ünnepe ül. Fialat esztendőkkel, előretöréssel és nagy szándékokkal akkor, tisztas fűfikkorral, nagy tapasztalásokkal és egy sikeres pályán érzett megelégedéssel most, — Beck Nándor büszkén tokinthet a műre, amelynek terebélyes fejlődése, sulya, céljaiban és eszközeiben egyaránt nagy stílj elválaszthatatlanul össze van forrva az ő nevével.

Madarasi Beck Nándor 1840. augusztus 15-ikén született Bács-Madaroson, Bács-Bodrogmegyében. Tanulmányainak befejezése után a Kereskedelmi és Iparhitelintézet szolgálatába állott, majd 5 évi működése után az Anglo-Magyar Bank osztályfőnöké lett. Ez állásban találta tül a Magyar Jelzaloghitelbank részvényeseinek meghívása 1871-ben a vezérigazgatói polóra. A 31 éves fiatal ember nem retent vissza az előtte álló feladattól, amely egy közhivatást szolgáló intézet megszervezésében, az alapok biztos megeremtésében állott. Élete azóta szorosan összefügg a Magyar Jelzaloghitelbank történetével. Ocsó hitelt szervezni a magyar földbirokos-osztálynak, megszabadítani az uszora veszedelméitől, lehetővé tenni a beruházásokat és ezzel az intenzív gazdálkodásra megadui

a lehetőséget: ez volt a cél, amelyet a Magyar Jelzáloghitelbank olasz törlesztésének költségeivel szolgált, 1881-ben az intézet nagy stílusban rekonstruáltatván, egy hatalmas tőkeerejű francia pénzügyi közreműködésével az ország vezető intézeteinek sorába lépett. Az igazgatóságban országos kitűnések foglaltak helyet és az intézet elnöke Széll Kálmán lett, aki e tisztet miniszterelnökké történt kinevezetéseig, 1890-ig viselte, amikor is azt tőle Beck Nándor vette át.

A bank részvénytőkéje akkor, amikor Beck Nándor a vezérigazgatói székét elhagyta, névleg 2 millió forintot tett, de erre csak 25 százalékot, vagyis 500.000, későbbi kiegészítéssel 700.000 forintot fizettek be. Ma már 40 000.000 korona a Magyar Jelzáloghitelbank részvénytőkéje. 1871-ben a bank összes tartalékai csak 1.000 forintot tettek ki, ma meghaladják a 30.000.000 koronát. A záloglevelek forgalma az 1870. év végén 779.000 forintra rugott; a legutóbbi 1901. június 30-ikáról szóló kimutatás szerint a záloglevelek forgalma volt 563.095.200 korona, a községi kötelezők pedig 201.070.100 korona. Ezek a számok mutatják, hogy a Jelzálog Hitelbank mily rengeteg összegekkel járult hozzá Magyarországot hitelszükségletének kielégítéséhez és az ország fellendüléséhez. Két szempont az különösen, amelyből a Jelzálog Hitelbank működését bírálni kell. Az egyik az, hogy ez volt az a bank, amely Széll Kálmán kezdeményezésére a községi kötvényeket, a kommunális hitelt megteremtette és így lehetővé tette azt, hogy községek, városok, megyék, viszályosított társulatok is fedezhessék a beruházásokhoz megkívánt nagy költségszükségletüket és így a közöset beiktathassák nagy tömege létesítmények; a másik pedig az, hogy azokat az óriási összegeket, amelyeket a Jelzáloghitelbank évek óta a földbirtokosoknak és a községeknek rendelkezésére bocsátott, tulajdonán a földművelés hozta be és így lehetővé tette, hogy tőkéslegény országunk is teljes mértékben részesüljön az olcsó hitel áldásaiban.

Beck Nándor érdeme az, hogy a záloglevelek és községi kötelezők külföldi elhelyezésének szilárd alapot, állandó piacot teremtett. Nemesak a velünk közvetlen gazdasági relációban álló Ausztriában és Németországban vitte sikeresen keresztül az címletek elhelyezését, hanem Belgium, Svájc, Németalföld és különösen Franciaország tőkéslelteit tudta állandó és gyümölcsöző elhelyezés céljára Magyarországra bevonní.

Az utóbbi években vitte keresztül a 3 1/2 százalékos községi kötelezőknek a francia piacon való bevezetését és tavaly a bank nagyszabású alapítókelelményezését, amely nagy pénzügyi tranzakció a francia pénzügyi viszonyt az intézethez még szorosabbra fűzte. A francia piaccal való az a szoros kapcsolat elsőrendű és nagytömegű vívmány a hazai gazdaság terén. Az idő, amelyben lejátszódott, csak úgy kinálhatta a siker feltételeit, ha, a ki a munkát indította, hitelben és tekintélyben erősebbnek bizonyult maguknál a viszonyoknál. Ezt az erőt csak sok pozitív eredmény, rendületlen kitartás, bő tapasztalat, a forrásokkal való rendelkezés, az alkalmak helyes felismerése és a közbizalom termékenyítő hatalma adhatja meg. Minde szerencse birtokában éri madarasi Beck Nándort munkás évtizedek után az újabb kitérítés, amelynek alkalmából asztalán találja híre és érdemei megismerésére sok ismerőjének tisztelő üdvözlését.

A boszniai kölcsönre az aláírást a bel- és külföldön a jövő héten nyitják meg. A már megnevezett bankházakon kívül az új kölcsönben, noha koronára és nem — amint eredetileg tervezték — aranyra szól, a Société Générale és a Banque de Paris et des Pays Bas című francia intézetek is érdekelve vannak, amelyek részvétele a művelet keresztülvitelében kezdettől fogva tervben volt.

A Osztrák Magyar Bank főtanácsának a heti filése Budapesten lesz.

A nemokleveles gazdasítztek tomesvári értekezlete. Az Arad, Csongrád, Temes, Torontál és Krassó-Szörény vármegyei nemokleveles gazdasítztek a múlt vasárnap tartották meg értekezletüket Temesvárott. Az értekezlet célja az volt, hogy állást foglaljanak az 1900. t. c. 24. és 26. §-ának sérelmes határozatai ellen s megbeszéljék azokat a teendőket, amelyek a törvény sérelmes szakaszainak novel-láris megváltoztatását és korrekcióját biztosíthatják. Az értekezleten 122 nemokleveles gazdasítzti részvétel, az országos értekezlet által kiküldött végrehajtó-bizottság képviselőiben pedig Serák Géza központi végrehajtó-bizottsági elnök, dr. Bardi József előadó ügyvéd és Nagy Dezső bizottsági tag a *Gazdasági Lapok* szerkesztője jelentek meg. Kiss Péter gazdasítzti és bérleti az értekezlet összehívója megnyitotta az ülést, összehívására és az ügy lelkes propagálására buzdította a karlsruhakat, mely után az értekezlet elnökei Kiss Pétert és Serák Gézát, egyezőjévé dr. Bardi Józsefet, jegyzőkönyv-hitelesítőké pedig *Ausatz* Jakab és Weis János gazdasítztek választották meg. Tárgyalás alá került az 1900. évi XXVII. törvényoikk 24. és 25. szakaszainak sérelmes intézke-

dése. Az érdemleges tárgyalás előtt felolvasták a Budapestent tartott országos értekezletnek és a Debreczenben tartott értekezlet jegyzőkönyveit, a törvény megváltoztatás érdekében kidolgozott s az előző értekezlet alapján már elfogadott memorandumot. Az értekezlet alopas vita után a budapesti és debreczeni értekezlet határozatait fogadta el s kimondta, hogy: a törvény sére me határozatainak törvényes uton való megváltoztatását szükségesnek tartja s ennek keresztülvitelére minden lehető megtesz s emlékirattal fordul a kormányhoz és a törvényhozáshoz is. A debreczeni határozattal avval toldották meg, hogy az emlékiratban hangsúlyozni akarják, hogy a hosszabb gyakorlatot kimutató és az önálló ke-elői állás-ban levő nemokleveles gazdasítztek az okleveles gazdasítztekkel egyenranguknak tekintésük s minden fenntartás nélkül és minden birtokon alkalmazásuk és elő is léptessék őket. A hosszabb gyakorlattal nem bíró, fiatalabb segédekre nézve az értekezlet a szerzet jogokat nem sértő átmenetet kíván létesíteni s tanfolyamok rendezése, vizsgálatok tartása után akar módot nyujtani arra, hogy az alaki képzettség alóli felmentést az oklevél pótlással megszerezhessék. Hozzájárult az értekezlet a debreczeni értekezlet ama határozatához, hogy a jövőben a gazdasítzti foglalkozást képesítéshez kössék s kimondta, hogy egy országos jellegű magyar gazdasítzti egyesület létesítését a tehazgatók támasdók dacára is szükségesnek tart s visszautasítja a *Közelek* mellékletekkel megjelenő „Gazdasítztek Lapja”-nak e határozattal szemben között gyanusításait. *Hacker* Samu indítványára kimondta az értekezlet, hogy a birtokosok és gazdasítztek közt lemerülő vitás és peres kérdések elintézése érdekében fölír a törvényhozáshoz és az illetékes miniszterekhez, az alakított egyesületben pedig a tagok részére ingyenes jogvédelmet biztosít. *Serák* Géza indítványára elhatározták a memorandum pótlását elő irányban is, hogy a mozgalom jogosságának egyik indokául pontos kimutatást készítsenek arról, hogy mekkora mezőgazdasági terület áll a nem ok. gazdasítztek kezelés alatt. *Nagy* Dezső indítványára pedig határozatilag kimondták, hogy felkéri a földmívelésügyi kormányt arra, miszerint a hosszabb gyakorlattal nem rendelkező okleveles gazdasítztek részére rendezendő tanfolyam tananyagául irasson a mezőgazdasági tudomány minden ágát felölelő enciklopedikus tankönyvet s az oklevelet pótló vizsgálatot e tankönyv alapján keljen letenni. Megbizta egyúttal az értekezlet a végrehajtó-bizottságot, hogy új tankönyv megírását pályázat útján mozgassa elő s azután azt terjesztse elő approbálásra a miniszternek. Végül *Serák* Géza központi végrehajtó-bizottsági elnök rterését az értekezletnek a mozgalom állásáról, dr. *Bardi* József előadó pedig a sérelmes törvény magyarázata mellett, a sérelmek orvoslását célzó emlékirat apezsméit jogi és közgazdasági szempontból ismertette, amit az értekezlet lelkes éljenzéssel és köszönettel vett tudomásul.

Kiss Péter elnök zárszavai után az értekezlet az elnökök és a megjelölt központi képviselők lelkes éljenzése mellett helyi bizottságot szervezett, elnöké Kiss Pétert, titkárává pedig *Hauber* Samut választotta meg. Egybanug határozattal és lelkesedéssel táviratban üdvözölték Széll Kálmán miniszterelnököt és *Daranyi* Ignác földmívelésügyi minisztert. E hó 29-ikén Kisvárdán a Szabolcs, Ung, Bereg Zemplén és Ugoosa vármegyei gazdasítztek tartanak értekezletet.

A Magyar Vasutvek és Gépgyárak Országos Egyesülete Förster Nándor miniszteri tanácsos elnöke mellett tartott legutóbbi ülésén foglalkozott a Bóriparosok Egyesületének átiratával és elhatározta, hogy a kereskedelemügyi miniszterhez felterjesztést intéz oly irányban, hogy a földművelésügyi teveször-gépszijak nem képezvén a gyáripár nélkülözhetetlen oikket, gyártásának állami támogatás mellett való meghonosítása nem mutatkozik szükségesnek. A Weiss Mantré-féle fémhengermű igazgatója, *Wartmann* Károly az egyesületi rendes tagjává felvétellett.

A Magyar Kereskedelmi Csmarnok ügyvezető bizottsága Kunz Ferenc alelnöké vezetése mellett ülést tartott. Elhatározta a bizottság, hogy az új polgári perrendtartás 84. §-ának a könyvkivonati illetékes-ségre vonatkozó rendelkezésének módosítása iránt a budapesti kereskedelmi és iparkamara által megindított mozgalomhoz csatlakozik. Tárgyalás alá vette a bizottság Schottola Ernő indítványát és elhatározta, hogy felterjesztést intéz a pénzügyminiszter urhoz a kisebb összegű számlák bélyegmentessége tárgyában. Végül elfogadta az ügyvezető bizottság a Magyar Kereskedelmi Csmarnok körhelyiségeinek kibővítésére vonatkozó építési terveket.

Borjuvásár. 1902. évi június hó 24-én. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belldi élő borju 1361 darab, leölt borju — db, bécsi borju — db, — db., nővendékmarcha — darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Argyezések — Belldi élő borju I. rendű 68—80 l.-ig, kivételes 83 — II. rendű élő borjúkét 58—60 l.-ig, I. kilonkint, leölt borju I. r. — f.-ig, II. r. — l.-tól — f.-ig, kivét. f. kilonkint levonás nélkül. Rugott borjúkét 44—56 l.-ig. Növendékmarcha — l.-tól — f.-ig, I. r. — f.-ig, középminőségű — l.-ig, alarendelt — l.-ig, I. kilonkint. Bárány élő — — k., leölt bárány — k., kivételesen ár — k.-ig páronkint. — Irányzat lanyha, az árak 8—10 fillérral kilogrammonkint esőskentek.

Közvágóhídi sertésvásár. (Hivatalos elentés.) Készlet 345 darab. Erkezett 992 darab. Összesen 1337 darab. Eladtak 1142 darabot. Maradt 195 darab. Mai árak: Öreg elsőrendű sertés: 80—84 korona, másodrendű 78—80 korona silány — korona. Fialat nehéz — korona, középsúlyú 86—88 korona, könnyű 68—84 korona. Husstertes könnyű 78—89 korona. Sült — 40 korona 100 kilogrammonkint élőszuliban. Vásár élénk volt.

A budapesti gabonatózsde.

Budapest, június 24.

Ma ismét jó volt a kínálat, de a vételkedv tartott maradt; elkelt 12.000 métermázsa buza 5—7 1/2 fillérig olósbób árakon. Egyéb oikkék közül csupán tengeri volt ma is keresettebb.

Eladott:

- Buza, Tiszavideki: 200 mm. 79 k. 9 K. 75 f., 100 mm. 79 k. 9 K. 75 f., 100 mm. 79 1/4 k. 9 K. 65 f. bükkönyös, 150 mm. 78 1/2 k. 9 K. 57 1/4 f., 100 mm. 77 k. 9 K. 57 1/2 f., 500 mm. 77 k. 9 K. 60 f., 200 mm. 77 k. 9 K. 60 f., 100 mm. 77 k. 9 K. 45 f.
- Festmegyevidéki: 100 mm. 78 k. 9 K. 55 f., 200 mm. 77 k. 9 K. 55 f., 500 mm. 77 k. 9 K. 50 f., 200 76 1/2 k. 9 K. 30 f., 300 mm. 76k. 9 K. 30 f., 80 k. 77 k. 9 K. 35 f.
- Duna-Földvári: 400 mm. 76 1/2 k. 9 K. 45 f.
- Zentai: 100 mm. 77 k. 9 K. 50 f., 400 mm. 74 k. 9 K. 30 f.
- Vérbózi: 1000 mm. 75 1/2 k. 9 K. 35 f.
- Maros: 4700 mm. 75 k. 9 K. 30 f.
- Szerb: 1000 mm. 76 k. 8 K. 90 f.
- Raktárúru: 1000 mm. 76 1/2 k. 9 K. 25 f.

Mind három hónapra.

- Rozs: 100 mm. 7 K. 05 f.
- Zab: 100 mm. 7 K. 45 f., 100 mm. 7 K. 32 1/2 f., 100 mm. 7 K. 30 f., 200 mm. 7 K. 22 1/2 f., 150 mm. 7 K. — f., 100 mm. 6 K. 95 f., 100 mm. 6 K. — f., 170 mm. 6 K. 70 f. dohos.
- Tengeri: 300 mm. 5 K. 27 f., 200 mm. 5 K. 24 f., 200 mm. 5 K. 15 f., 150 mm. 5 K. 12 1/2 f.

Készpenzesítés mellett.

A készúru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde s:okásai szerint készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektolitronkint és tiogrammonkint.

B u z a	Kiló	Kilogramm ára		Kilogramm ára	
		K.-to	K.-ig	K.-to	K.-ig
Tiszavideki	uj	76	9.30	74	9.50
"	"	77	9.30	75	9.50
"	"	78	9.40	76	9.50
"	"	79	9.50	77	9.50
Fehérmegyei	"	76	9.25	75	9.50
"	"	77	9.30	76	9.50
"	"	78	9.40	77	9.50
"	"	79	9.50	78	9.50
Festvidéki	"	76	9.25	75	9.50
"	"	77	9.30	76	9.50
"	"	78	9.40	77	9.50
"	"	79	9.45	78	9.50
Bánási	"	76	9.25	75	9.50
"	"	77	9.35	76	9.50
"	"	78	9.40	77	9.50
"	"	79	9.45	78	9.50
Bácska	"	76	9.25	75	9.50
"	"	77	9.30	76	9.50
"	"	78	9.40	77	9.50
"	"	79	9.45	78	9.50

Egyéb gabonafélék	Kiló	Kilogramm ára	
		K.-to	K.-ig
Rozs	uj elsőrendű	70—75	7.45
"	másodrendű	—	7.35
Arpa	elsőrendű	60—65	6.15
"	másodrendű	—	6.05
Zab	elsőrendű	60—65	6.15
"	másodrendű	—	6.05
Tengeri	bánási	—	6.05
"	másodrendű	—	6.00
Repe	uj káposzta	—	6.00
"	bécsi	—	6.00
Köles	—	—	4.50

A határidőszület folyamán a következő kötések történtek:

- Októberi buza 1902. : 7.84—7.88—7.89
- Októberi rozs 1902. : 6.54—6.58—6.56
- Októberi zab 1902. : 5.80—5.81
- Juliusi tengeri 1902. : 5.06—5.05—5.06
- Aug. tengeri 1902. : 5.12—5.13
- Májusi tengeri 1902. : 5.12—5.13
- Augusztusi repe 1902. : —

Déli egy óraok a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

- Októberi buza 1902. : 7.89—7.90
- Októberi rozs 1902. : 6.56—6.57
- Októberi zab 1902. : 5.80—5.82
- Juliusi tengeri 1902. : 5.06—5.07
- Augusztusi tengeri 1902. : 5.13—5.14
- Májusi tengeri 1902. : 5.12—5.13
- Augusztusi repe 1902. : 11.85—11.45

Délután fél 5 óraok zárul:

- Buza októberre 1902. : 7.89—7.90
- Októberi rozs 1902. : 6.56—6.57
- Októberi zab 1902. : 5.81—5.82
- Juliusi tengeri 1902. : 5.07—5.08
- Augusztusi tengeri 1902. : 5.14—5.15
- Májusi tengeri 1902. : 5.13—5.14
- Augusztusi repe 1902. : 11.40—11.50

A budapesti értéktőzsde.

Az Osztrák Hitelintézet félévi mérlegéről terjesztett kedvezőtlen hírek és a vasárterek intenzív ellanyfutása folytán az egész üzlet bágyadt irányzatot követelt és az Államvasuti részvények kivételével az összes értékpapírok lényeges árszenvedést szenvedtek.

Előzőzsde. Osztrák hitelrészvény 676.75—678.—, Jelzálogbank részvény 462.—, Államvasuti részvény 705.75—707.25, Közúti vaspályarészvény 608.—, 609.—, korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Koronajáradék 9799 százalék. Fővárosi kölcsön 96.—, 96.10 százalék. Magyar hitelbank részvény 69.2.—, Jelzálogbank részvény 462.—, Leszámlított bank részvény 432.—, Osztrák hitelrészvény 676.—, 677.—, Északi Magyarországi részvény 188.—, 190.—, Szigetvári és Kőszényvári részvény 520.—, Rimau-

rányi vasml részvény 515.50-514.— Közúti vaspálya-részvény 608.— Államvasúti részvény 706.—708.— korona.

A 4 Órai zárlatok maradt:

Osztrák hitelrészvény 672.25, Magyar hitelrészvény 691.—, Leszámlitól 432.—, Rimamurányi vasml-részvény 513.50, Osztrák-Magyar államvasúti részvény 705.—, Közúti vasút 608.—, Villamos vasút — korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő ár-folyamatokat állapította meg:

Jegyzékek: Heremag: lucerna magyar 46.—54.— korona, vörös aprószemű 35.—40.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bányási — korona, középszemű 42.—46.— korona, nagyszemű 48.—52.— korona. Disznózsír: budapesti 64.50—65.— korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszáritott vidéki — korona, városi 4 darabos 54.50—55.—, korona, 3 darabos 57.—57.50 korona, füstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség — korona, 120 darabos — korona, 100 darabos — korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség — korona, 100 darabos — korona, 85 darabos — korona, szériai — korona, azonnal való szállításra.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, június 23. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) Buza május-juniusra 9.59—9.57—9.60, buza őszre 8.11—8.09—8.14, zab május-juniusra 7.45, zab őszre 6.12, tengerimájus-juniusra és július-agusztusra 5.32—5.33. Jegyzetelt: rozs május-juniusra 7.95—8.—, rozs őszre 6.89—6.90 K.

Zárlatok: Buza május-juniusra 9.62, buza őszre 8.17, rozs őszre 6.92, zab május-juniusra 7.46, tengeri május-juniusra 5.34, tengeri július-agusztusra 5.35 K.

A bécsi értéktőzsde.

Az előződéssel lehagoltság uralkodott. Később a hangulat kissé javult.

A déli tőzsde lanyha. Zárlat: csöndes.

Bécs, június 24. (Magyar értékek zárlata.) 4% os aranyjárdék 120.70, líszai és szegedi kölcsön sorsjegye 163.40, Magyar vasúti kölcsön ezüstben 100.—, Magyar keleti vasúti állami kötvény 119.—, Magyar leszámlitól- és pénzváltóbank —, Rimamurányi vasml-részvény 514.—, Magyar koronajárdék 97.85, 4% os Magyar földteherm. kötvény 97.80, Magyar hitelbank részvény 694.—, Magyar nyeregemény kölcsön sorsjegye 207.25, Kassa-oderbergi vasúti részvény —, Magyar keresk. bank —, Magyar cukoripar 1320.—, Bécs, június 24. (Osztrák értékek zárlata.) 4% os papírjárdék 101.65, 4% os osztr. aranyjárdék 120.80, 1860-s sorsjegye 152.75, Osztrák hitelrészvény 439.—, Angol-osztrák bank —, Bécsi bankjegyetűlet 454.25, Osztrák-magyar bank 185.5, Déli vasút 71.—, Dunagőzhajózási részvény 376.—, Dohányrészvény 295.—, Csaászán és királyi arany 11.30, Német bankváltó 117.30, 4% os ezüst járdék 101.55, Osztrák koronajárdék 99.65, 1864-ik sorsjegye 222.—, Osztrák hitelintézet részvény 674.75, Unionbank 340.—, Osztrák Länderbank 420.50, Osztrák-magyar államvasút 706.—, Elbavölgyi vasút 450.—, Alpei bányarészvény 461.50, 20 márk. arany 19.68, Londoni váltóár 240.12, Bécsi tramway lítt. h. —, Bécsi tramway lítt. A. 284.—, Lapót kőb 384.—, Az irányzat nyugodt.

Bécs, június 24. (A Budapesti Napló tudósítójának telefon-jelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 673.—, Magyar hitelrészvény 694.50, Angol-Osztrák bank 276.—, Bécsi bank-egyesület 454.75, Union bank 340.50, Länderbank 421.—, Osztrák-magyar államvasút részvény 705.75, Déli vasút 71.—, Elbavölgyi vasút 450.50, Északnyugati vasút részvény —, Dohányrészvény 295.—, Rimamurányi vasml 514.50, Alpei bányarészvény 461.50, Májusi járdék 101.65, Magyar koronajárdék 97.85, Török sorsjegyek 108.—, Német birodalmi márká 117.32—33, Napoleonkor 19.68.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 24. (Zöldes tudósítása.) A mai tőzsdé elkedvelten telte London gyöngésége és a new yorki tőzsde kedvezőtlen irányzata. E miatt a legtöbb értékpapir gyengült. Bányarészvények 1-1/4% o-t vesztettek árfolyamukból. Vasutak csöndesek. A második órában osztrák hitelrészvények alacsonyabbak arra a bécsi jelentésre, hogy Ausztria-Magyarországnak a kereskedelmi szerződéseket felmondani szándékozik. Magánkamatláb 24% o.

Berlin, június 24. (Zárlat.) 4% os papírjárdék —, 4% os osztrák aranyjárdék 102.90, Elbavölgyi vasút —, Magyar koronajárdék 98.25, Osztrák-magyar államvasút 151.50, Kassa-oderbergi vasút —, Bécsi váltóár 85.25, Magyar vasúti beruházási kölcsön 100.25, Alpei bányarészvény —, Disconto-Commandit 185.90, Általános villamosági Edison 182.60, Gelsenkircheneri 170.40, Laura-kőb 205.—, 4% os ezüstjárdék —, 4% os magyar aranyjárdék 101.75, Osztrák hitelrészvény 212.50, Déli vasút 18.40, Károlyi Lajos vasút —, Orosz bankjegyek 216.05, 4% os új orosz kölcsön 96.75, Török dohányrészvény —, Olasz járdék 102.75, Magyar hitelbank —, Dynamit Trüsti 174.60, Harpeni 176.60, Az irányzat gyenge.

Berlin, június 24. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4% os magyar aranyjárdék —, Magyar koronajárdék 98.10, Osztrák hitelrészvény 151.40, Osztrák-magyar államvasút 151.10, Déli vasút 18.25, Északnyugati vasút —, Elbavölgyi vasút —, Orosz bank-

jegy készpénz 216.05, Buschleharadi —, Orosz bankjegy —, (Ultimo) Lombard —.

Paris, június 24. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasút 765.—, 4% os osztrák aranyjárdék 103.60, Osztrák Länderbank —, 3% os francia járdék 101.62, Ottóman-bank 573.—, 3% os francia járdék 102.15, Alpei bányarészvény —, Déli vasút 86.—, 4% os magyar aranyjárdék 104.47, Földi bankrészvény 1050.—, Olasz járdék 103.25, Francia kőszén, járdék 101.25, Osztrák földhitelintézet részvény —, Török csónagy részvény 322.—, Az irányzat egyenlő.

Frankfurt, június 24. (Zárlat.) 4% os papírjárdék 101.75, 4% os osztrák aranyjárdék 102.60, Magyar koronajárdék 98.30, Osztrák-magyar bank 113.90, Déli vasút 18.40, Elbavölgyi vasút —, Londoni váltóár 224.47, Bécsi bankjegyetűlet 115.60, Villamos részvény 126.—, 3% os magyar aranykölcsön 86.—, 4% os ezüstjárdék 101.80, 4% os magyar aranyjárdék 101.70, Osztrák hitelrészvény 212.50, Osztrák-magyar államvasút 151.75, Északnyugati vasút —, Bécsi váltóár 85.30, Parisi váltóár 181.25, Unio bank —, Alpei bányarészvény 204.—, Az irányzat gyenge.

Frankfurt, június 24. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arfolyamok január. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 211.80, Német bank —, Disconto 185.25, Berlini kereskedelmi bank —, Gelsenkircheneri 170.90, Harpeni 176.40, Laura-kőb —, Olasz járdék —, Az irányzat csöndes.

Hambourg, június 24. (Zárlat.) 4% os ezüstjárdék 101.50, 1860. sorsjegye 153.—, Déli vasút 18.25, 4% os osztrák aranyjárdék 102.70, Osztrák hitelrészvény 211.25, Osztrák-magyar államvasút 151.25, Olasz járdék 102.55, 4% os magyar aranyjárdék 101.55, Az irányzat gyengébb.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Június 24. A sertésüzlet irányzata változatlan. A liszt sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 98—100 fillérig, Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig, Fiala nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 105—107 fillérig, Fiala közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 104—106 fillérig, Fiala könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig, — II. Magyar szodeti: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig, Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig, Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig, — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérig, Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig, Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig, — IV. Romániai eredetű (Stachl): Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig, Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig, — V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 106—107 fillérig, Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 104—106 fillérig, Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 102—104 fillérig.

Sertésliés szám 1902. június 22. napján volt készlet 46 093 darab, — 1902. június 23. napján lehajtott 583 darab, 1902. június 23. napján elszállított 674 darab, 1902. június 24. napjára maradt készletben 46 002 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 23. —

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter özv. Ruppné Nadány Irma okleveles tanítónő a szigetvári állami elemi népiskola rendez tanítónővé, Névény Lona okleveles kisdudorvót a barszónvéri állami kisdudorvóház kisdudorvónővé, Galó István rosznyói járásbírói joggyakorlatot a zalaezereségi törvényszékhez algyőzővé, a kereskedelmi miniszter Szalay Bertalan posta- és távüzenetvizsgáló posta- és távüzenetvizsgálóasszony, Liebhardt Antal, Mokry Károly, Friedmann Mihály, Hodovál József, Thierjungen József, Leóth Miksa, Zangerl Károly, Kraft Pál, Wuckovich Adelino, Loskó Béla, Biró János, Belusz József, Földes Richárd, Sefcsik István, Brenner Károly, Marx Dezső, Szent-Istvány Géza, Kovács Antal, Arvay Nagy Kálmán, Arany Arny, Scheffer Jenő, Mildner József, Biró Géza, Fehér Gyula posta- és távüzenetvizsgáló, Petrusics János, Horti Resz, Korosy Dezső posta- és távüzenetvizsgáló, a IX. fizetési osztály végleges minőségű posta- és távüzenetvizsgálóik: Pinterich Lajos, Fáykiss Miklós, Kohn David, Deeszy Agoston, Máté Imre, Spilchál Ferenc, Méder Nándor, Strausz Kálmán, Mayer Sándor, Bertin Pál, Polcz Pál, Koata Miklós, Szekeres István, Széles Sándor, Szentes Domokos, Ábrám Albert, Kiss Lajos, Somogyi Károly, Berger Ernő, Horváth János, Balázs Gyula, ifj. Bránszky Antal, Szendy István, Szalay Sándor, Korpél Ernő, Csegezy Árpád, Schmidt Sándor, Szóts Albert, Schemmel Emil, Ghiczey Kálmán, Fekete Mihály, Papp Gyula, Baumann László, Ajtay Sándor, Adám Kálmán, Wolf János, Kvaszna Endre, Bujász György, Kottó Jenő, Heltai Jenő, Melancsek József, Róna Samu, Wallner Lajos, Kacerovszky Károly, Viad János, Várady A. Béla, Jácsovczy Gyula, Nagy Jenő, Péterjungen Rezső, Detelics János, Kapuváry Géza, Hegedűs Jenő, Jancsits R. Mihán, Goldberg Ferenc, Engeri Ferenc, Pfeiffer Ernő, Ratkovics Miklós, Zwetkovits József, Juran Szilárd, Laicha Gyula, Jurecskay Béla, Zorotkov Gyula, Csapary János, Kuharszky Andor, Ráth Károly posta- és távüzenetvizsgáló, a X. fizetési osztály végleges, posta- és távüzenetvizsgálóik: Kányó István joghallgató, Stolmar Aladár középiskolai vizsgázt tanító ideiglenes minőségű posta- és távüzenetvizsgáló, a középiskolák tanító névlistéjéről.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Rávy Ferenc egykori felsőbb leányiskolai igazgató jelenlegi minőségében áthelyezte a budapesti állami felsőbb leányiskolához.

Közvetlenjelöltetés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a kisvárdi takarékpénztár igazgatójának, a kisvárdi ipar- és kereskedelmi bank igazgatójának és a kisvárdi-vidéki népegyesület egyesületi elnökeinek, azon alkalmából, hogy a kisvárdi állami jelöltet központi polgári iskolák javára egyenként 600—800 (hat-hatszáz) koronát adományoztak, köszönetét nyilvánította.

Megerősítés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter dr. Jakabházy Zsigmondnak a kolozsvári tud. egyetem gyógyszer-tanulmányozó mellé folyó évi június 1-től számított további három év tartamára adjunktust. Történet megválasztását jóváhagyólag tudomásul vette és nevezett ezen minőségében a mondott idő tartamára megerősítette.

Nemmagyarországi. Zaubeck Adolf erdőgazdálkodási lakos családjának Zaborra, kiskuro Doloszek Lajos sátorlány-újhegyi lakos Elekre, kiskuro Stern Arnold, Stern Hedvig, Stern Gyula, Stern Hugó, Stern Irén és Stern Ilona szentjánosi lakosok Székelyre, kiskuro Kellert Aron mohácsi lakos Kálmánra,

Pinkas Albert b-feketehegyi lakos saját, valamint kiskuro gyermekei József és Viktor Polgárra, Krausz Mánó pápai lakos, valamint kiskuro gyermekei Olga és Zoltán Kálmárra, Fischer Emanuel nagybecskereki lakos Fodorra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Pályázat. A pályák kir. járásbíróknál járásbírói állásra, — a debreczeni kir. pénzügyigazgatóság kerületében egy pénzügyi személist állásra, — a beszercei pénzügyigazgatóság kerületében egy személist állásra, — a máramaros-szigeti kir. járásbíróknál III. osztályú hivatali szolgáló állásra pályázat hirdetettik.

Napirend.

Napár: Szerda, június 25. — Római katolikus: Vilmos hv. — Protestáns: Vilmos. — Görög-ország: (június 12.) Onufrius. — Zsidó: Sivan 12. — Nap két: 3 óra 48 percek. — Nyugszik: 7 óra 44 percek. — Hold két: 9 óra 59 percek este. — Nyugszik: 8 óra 8 percek reggel.

A horvát miniszter fogad délután 4 órakor.

Nemzeti Szalon által kiállítás (Ferenciek-tere 9. sz.) d. e. 9 óratól 7-ig. Belépődíj 50 fillér.

Nemzeti Múzeum. Képtár és néprajzi kiállítás (Csillag-utca 15. sz. a.). Nyitva van délelőtt 9 óratól délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépőj mellett tekinthető meg.

Országos Képtár az Akadémiában délelőtt 9—1-gig.

Iparművészeti Múzeum d. e. 9—1-gig.

Technológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9—1-gig.

Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-ut 72. sz.) délelőtt 9-től 1 óráig.

Földtani intézet múzeuma nyitva délelőtt 10—1 óráig Belépődíj 1 korona.

Közlekedési Múzeum a Városligetben nyitva d. e. 9-től 12 óráig és délután 2—6 óráig.

Értéktárolási múzeum a városligeti iparcsernokban d. e. 9—12 óráig és délután 2—6 óráig.

Szabóaimu levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délután 10—12-gig.

A fudrosi könyvtár (Károly-körút 28.) mindennap nyitva van, köznapokon délelőtt 9—2-gig, vasár- és ünnepnapokon 9—12-gig.

Muzeumi könyvtár d. e. 9—1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 óratól 7 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 óratól 12-gig d. u. 3—8-gig.

Iparművészeti múzeum könyvtára délelőtt 10 óratól 12 óráig és este fél 7-től fél 9 óráig.

Statistikai hivatal könyvtára délelőtt 10—1 óráig.

Az új országos közoktatási és lépcsőháza, délelőtt 9—6-gig. Belépődíj 1 korona.

Menőegyesület helyisége a Markó- és Sóllyom-utca sarkán, reggel 8 óratól este 6-gig.

Egyetemi füvészkert az Üllői-úton délelőtt 7 óratól 12 óráig és d. u. 2 óratól 7 óráig.

Állatkerti a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi számkönyvtár és keleti miniatúr. V. kerület Váci-körút 22. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig.

Hazai termékek kiállítása és kereskedelmiértéket gyűjtőmunka, továbbá a házi-ipari kiállítás, melyben az új leltározás arisztokraták (eszközök) a városligeti iparcsernokban nyitva: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A külföldi kiállítások központi ügyvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, június 24.

Nyugat-Európát magas, Kelet-Európát pedig alacsony levegőnyomás borítja, minek következtében nyugaton az idő száraz és valamivel melegebb, Közép-Európában, meg keleten hűvös és sokfelütt esős volt.

Hazánkban a hőmérséklet a normális alatt van. Az Alföld déli részeit eltekintve csaknem mindenütt voltak kisebb-nagyobb esők, helyenként záporosok, meg zivatorként előfordultak.

Küldés: Az időjárásban lényeges változás nem várható.

Vizállás.

Table with columns for location (e.g., Dunán, Tisza, Maros) and water level measurements (e.g., Jun. 23., Jun. 24., Jun. 25.).

Advertisement for 'Szenzációs találmány!' (Sensational discovery!) featuring a drawing of a man and text describing a method for finding hidden objects.

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. június hó 25-én.

Demimonde.

Színmű 5 felvonásban. Irta Dumas Sándor. Ford. Feleky Miklós.

Személyek:
 Nanjao Rajm. Mihályfi D'Ange báróné Lánczy
 Jain Olivér Nádai Santinó Gerő L.
 Tomerins Gáí Verniere Szacsavayné
 Richond Hetényi Saucenaux Török I.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. június hó 25-én.

A postás flu és a huga.

4 felvonás bohózat, énekekkel. Irta: Buchbinder Bernát. Magy. színr. alkalmazták Sziklai és Faragó.

Személyek:
 Dr. Csipkés Hídvégy Godroghi Géza Palásthy
 Báró Szalánczi Boross Szina Imre Sorkóly
 Vankai Endre Szilágyi Felhőz Majdi Sziklai Sz.
 Almaj Milka Margó Klára, a huga Sziklai Sz.
 Bajkerti Lili Sziklainé Szőke H. Mátrai
 Merényi Akos Delli Mankóczy S. Iványi

Kezdeté 7 1/2 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. június hó 25-én.

A Népszínház szómélyzetének vendégjátéka.

Pátnay Ilka asszony vendégfelléptével.

Az izé.

Operett 3 felv. Irta Leon Viktor és Stein V.. Zenéjét szerző Weinberger Károly. Fordította Dr. Márton Miksa és Heltai Jánó.

Személyek:
 Taponet Kovács M. Babarol Németh
 Taponetné Siponóé Vaucresson Delli
 Gabriella Pálmai Saturnin Tollagi
 Felician Raskó Cascarett Hegyi
 Aristid Szirmai Denise Harmath

Kezdeté 7 1/2 óraker.

RÉPSZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. június hó 25-én.

A Vigszínház szómélyzetének vendégjátéka.

A páholy.

Bohózat 3 felvonásban. Irta: Lauff és Kraznt Magyarorsította Kabos Ede.

Személyek:
 Lipóczi Józsiás Hegedűs Csiz Pepi Szerényi
 Klára Nikó L. Dinszky Győző
 Lili, leányuk Aranyosi Földes Dénes Tanay
 Kéri Annuska Fábiani Paludán Vendroi
 Hidas Bálint Tapolezai Paludáné Rostagni
 Éva, felesége Gazi M. Rendőz Dayka

Kezdeté 7 1/2 óraker.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. június hó 25-én.

A kereszt jelében.

Történeti korrajz Nero császár korából 5 felvonásban, 9 képből zenével, énekekkel. Irta Barret Wilson. Fordította Komor Gyula.

Kezdeté 7 óraker.

VÁROSLIGETI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. június hó 25-én.

Előszór:

Gyöngyi Izó vendégfelléptével.

A demokrata.

(Kuncz Lába Mór.)

Eredeti fővárosi életkép dalokkal és táncal 4 felvonásban. Irta Feld Mátyás. Zenéje Barna Izsófi.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

CIRKUSZ CARRÉ OSZKÁR

(az Állatkertben).

Ma szerdán, június 25-én este 7 1/2 óraker

nagy díszelőadás

válogatott műsorral.

Fellépte a díkjószorozott **Montrose-csoport**

akrobatáknak (6 személy) **Los Raina's** champion légtornászok.

Uj! Mr. FITZSIMMONS Uj!

a leghíresebb boxoló ** urral.

Eldadatik továbbá **"MAFFIA"** nagy fantasztikus rabló némajáték.

Carré Oszkár igazgató az 5 mesteri idomításával.

Holnap este 7 1/2 óraker: nagy előadás.

Ős-Budavára.

Nyitva esti 6 óráttól reggel 4 óráig.

fényes új varieté-műsor.

Deltorelli zenéi négyes; a 10 kreol nő szépség. **The 4 Clifton's**, remek éreművészek; **Troupe Wolkowsky**, a jelenkor legjobb orosz táncosok. **Hill & Hull** tréfás jelenete; **Parvulescu** román táncosok és több elsőrangú attrakció.

Ingyenes látványosság 8 és 12 óraker

a Binder-család

világhírű toronykötélművészek (5 személy.)

Fényes világítás. Kétféle zenekarok.

E. PRANDI mech. színháza.

Amerikai lovarda. Sok más szórakozás.

Betélpédij 60 fillér, gyermekkéj 20 fillér.

Kedvezményes jegyek minden tiszdsábon.

BLUZOK. Egyedüli kizárólag

BLUZARUHÁZ

A híres torontali bluz egyedüli raktára

Zoltán Dezső, Király-utca 30. sz.

Félsz ajour battistól 1.50-10!, selyemből 4 frttól.

Saját műhely! Szabott árak!

Vidékre csak utánvétellel, nyak, mellbőség és ujjhossza eleget mérték. Még nem lelelt árakat visszavazom. Június 8-ától, augusztusig vasár- és ünnepnapok zava.

A Magyar Tudományos Akadémia

által legújabbán

a **BULYOVSKY**-dijjal

kitüntetett munka:

Szatirák.

.... Irta

KOZMA ANDOR.

Ára füzve 5 K. 20 fil. Vászonkötésben 7 korona.

Megjelent és kapható az ATHENAEUM

irodalmi és nyomdai részvénytársulatnál

Budapest, VII. ker., Kerepesi-út 54. sz.

Fabryka Wyrobów Metalowych St. Sulikowski i

Ska Dabnikibien Krakko mellett 15242. számú

„Kézi jelzőlámpa örök számára“

című, 1899. február 6-ról kelt magyar szabadalmára

vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szíves ajánlatok „W. S. 4055“ alatt **Messe Rudolph, Bécs, I., Seilerstätte 2.** keretnek.

Színházak heti műsora.

	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház	Főv. nyári színház
Csütörtök	Constantin abbó	Az izé	Az órnagy ur	A Postás flu és a huga	A kereszt jelében
Péntek	Három testőr	Pillangó kis-asszony	Kin-Fu	A postás flu és a huga	A kereszt jelében
Szombat	Bánk bán		Az új földesur	A postás flu és a huga	A kereszt jelében
d. u. Vasárnap este	Yvette	Az órnagy ur	Kin-Fu	A postás flu és a huga	A kereszt jelében

RÖPTÉBEN A VILÁG KÖRÜL.

Díszes kiállítás, értékes ajándékmű. Egyesült a szépet a hazaszólással.

Kétszázötvenhat remek képből bemutatja a világ szépségeit.

A képek magyarázó szöveget írták.

TIMÁR SZANISZLÓ.

Ára díszlambkötésben 20 korona.

Megrendelhető a **LAMPEL R-féle**

(Wodianer F. és Fia)

ca. és kir. ud. könyvkereskedésben

Budapest, Andrássy-út 21.

Dr. RENNER

VIZGYÓGYINTÉZETE

bejáró betegek számára.

Budapest, VII., Valero-utca 4. (Telefon 555.)

Az intézetben gyógykezelés alá vétetnek különféle ideg- és gerincbajok, kímálatlanag, szédülés, ideges gyengeségi állapotok, a gyomor és belek rosszllétsége, ideges szívbetegségek stb. — Alkalmatlanok levő gyógykezelők: A tudományos vizsgogyitómód összes eljárásán kívül, szénavas fürdők (mauleni eljárás, szivabójok számára), fény-fürdők (elhátszórás) és csomós hátszámoknál, az elektromozás minden faja (galvanizálás, faradizálás, franklinizálás), masszázsa (orvosilag vagy vibrációs alakban, vagy elektro-masszázs) stb.

Árak mérsékelték. Prospektus kívánatra.

2390. ad szám.

ÉRTESÍTÉS.

A pozsonyi, komáromi és soproni cs. és kir. katona élelmező-raktáraknál és pedig: Pozsonyban 1902. évi július hó 8-án, Sopronban 1902. évi július hó 15-én és Komáromban 1902. évi július hó 2-án délelőtt 10 óraker az illető élelmezési-kerületek számára 1902. évi szeptember 1-étől, 1903. évi augusztus hó 31-éig terjedő időre széna, alomszalma, ágyzsalma, tűzifa és közsén élelmezési szükséglet bérbeadása nyilvános tárgyalásban fog biztosítottani.

Az egyes cikkek és azoknak a különféle állomásokban való szükséglete az erre vonatkozó részletes 2930-ad számú tudósításból észlelhetők, valamint minden ezen bérleti üzletre irányuló feltételek a pozsonyi, komáromi és soproni cs. és kir. katona élelmezési-raktáraknál meglévő feltételi füzetekből naponta a hivatalos órák alatt kivehetők.

Az egy koronás bélyegekkel ellátott és lepecsételt ajánlatok a bánatpénzzel együtt és egyidőben a pozsonyi, komáromi és soproni cs. és kir. élelmező-raktáraknál a tárgyalási napon legkésőbb 10 óráig délelőtt benyújtandók.

Az 5. hadtest hadbiztossága.

Kelt Pozsony, 1902. évi június hó 7-én.

DÉLI VASUT.

A háló és közvetlen-kocsik forgalma Budapest d. v. pályaudvarról az 1902. évi nyári menetrendben. Június hó 1-től kezdve.

I. II. oszt. hálókocsil. Budapest d. v. Velence (Venezia) között.

Pragerhof—Nabresina-Cormonsan át.

Bpest d. v. ind. este 8 óra 00 perc Velence ind. d. v. ... 2 óra 10 perc
 Velence ... érk. d. u. 2, 10 Budapest d. v. érk. d. e. ... 53
 Menettartam: 18 1/4 óra. Menettartam: 19 1/4 óra.

I. II. oszt. közvetlen kocsil.

Budapest d. v. Franzensstete között négy I. oszt. hálólhelylyel.

Pragerhof-Marburgon át.

Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc Franzenssteteből indul d. u. 5 óra 58 p.
 Franzenssteteből érk. d. u. 12, 17 Budapest d. v. érk. reggel 9 óra 53 p.
 Menettartam: 26 1/4 óra. Menettartam: 18 óra.

I. II. oszt. közvetli. kocsil. Budapest d. v. Velence (Venezia) között

Pragerhof-Nabresina-Cormonsan át.

Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc Velence ind. d. v. ... 2 óra 10 perc
 Velence ... érk. d. u. 2, 10 Budapest, d. v. órák d. e. 9, 53
 Menettartam: 18 1/4 óra. Menettartam: 19 1/4 óra.

Budapest d. v. Abbazia-Fiume között. Pragerhof—St.-Péteren át.

Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc Fiume ... ind. este ... 7 óra 52 p.
 Fiume ... érk. d. e. 9, 35 Budapest d. v. érk. d. e. 9, 53
 Menettartam: 13 1/2 óra. Menettartam: 14 óra.

Budapest d. v. Triest között. Pragerhofon át.

Bpest d. v. ind. reggel 8 óra 00 perc Triest ... ind. reg ... 8 óra 00 p.
 Triest ... érk. este 9, 00 Budapest d. v. érk. este ... 9, 20
 Menettartam: 13 óra. Menettartam: 13 1/4 óra.

Budapest d. v. Lienz között. Pragerhof Marburgon át.

Budapest d. v. ind. reggel 8 óra 00 perc Lienzből ind. reggel ... 5 óra 30 p.
 Lienze érk. éjjel ... 11, 23 Bpest d. v. érk. este ... 9, 20
 Menettartam: 15 1/4 óra. Menettartam: 15 1/4 óra.

Budapest d. v. Pakrác között. Nagy-Kanizsa—Baroson át.

Budapest d. v. ind. este 9 óra 55 perc Pakrác ind. d. u. ... 2 óra 50 p.
 Pakrác ... érk. d. u. ... 1 óra 20 Budapest d. v. érk. reggel 6, 32
 Menettartam: 15 1/2 óra. Menettartam: 15 1/4 óra.

